

KIRKKO HELSINGISSÄ
KYRKAN I HELSINGFORS

Helsingin seurakuntayhtymä
Helsingfors kyrkliga samfällighet

Tilinpäätös
Toimintakertomus
2019

Bokslut
Verksamhetsberättelse
2019

Yhteinen kirkkovaltuusto
Gemensamma kyrkofullmäktige
11.6.2020

Sisällysluettelo

I Toimintakertomus / Verksamhetsberättelse	5
1. Yleiskatsaus	6
1.1. Seurakuntatyön oleelliset piirteet ja tapahtumapöimintoja	7
1.2. Katsaus talouteen	9
1.3. Merkittävimmät investoinnit	16
1.4. Arvio merkittävimmistä riskeistä	18
1.5. Vakuutukset	21
1.6. Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen	22
1. Allmän översikt	24
1.1. Centrala fenomen i församlingsarbetet och plock ur evenemangskalendern	25
1.2. Ekonomisk översikt.....	27
1.3. De viktigaste investeringarna	34
1.4. Bedömning av de största riskerna	35
1.5. Försäkringar.....	38
1.6. Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut.....	39
2. Hallinto	41
2.1. Hallintoelinten kokoonpano	41
2.2. Yhteisen kirkkovaltuuston tärkeimmät päätökset ja niiden täytäntöönpano	43
2.3. Sisäinen tarkastus	45
3. Henkilöstö	45
4. Väkiluku	46
4.1. Jäsenet	46
4.2. Helsingin ev.lut. seurakuntien väkiluku.....	47
4.3. Kaupungin ja seurakuntien väestön kehitys	48
4.4. Läsnä olevan väestön muutostapahtumat.....	49
5. Talousarvion toteutumisvertailu	50
5.1. Käyttötalouden toteutumisvertailu	50
Säästöt 2019.....	52
5.2.1. Yhteinen hallinto	53
5.2.2. Seurakunnallinen toiminta	56
5.2.3. Yhteiset seurakunnalliset tehtävät.....	61
5.2.4. Ympäristö –ja hautaustoimi	70
5.2.5. Kiinteistötoimi.....	72
5.3. Tuloslaskelma vert. talousarvioon	78
5.4. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu (ulk/sis)	79
5.5. Rahoitusosan toteutumisvertailu	80
5.6. Investointiosan toteutumisvertailu	81
6. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	82
6.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	82
6.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	84
6.3. Tase ja sen tunnusluvut.....	85
7. Esitys tuloksen käsittelystä	86
II Tilinpäätöslaskelmat	87
1. Tuloslaskelma	88

2. Rahoituslaskelma	89
3. Tase	90
4. Konsernitase	91
III Tilinpäätöksen liitetiedot	92
1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	93
1.1. Arvostusperiaatteet ja menetelmät	93
1.2. Jaksotusperiaatteet ja menetelmät.....	93
1.3. Konsernitase	94
2. Tuloslaskelman liitetiedot	95
3. Taseen liitetiedot	97
3.1. Pysyvät vastaavat ja poistot	97
3.2. Rahoitusomaisuus	97
3.3. Siirtosaamiset	98
3.4. Siirtovelat	98
3.5. Testamenttirahastojen tilinpäätöslaskelmat.....	99
4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	100
4.1. Eläkevastuuvajaus (laskennallinen KiEL-vastuu)	101
4.2. Kiinnitykset, omavelkaiset takaukset ja muut vastuusitoumukset	102
4.3. Maanvuokravastuut	103
4.4. Arvonlisäveron palautusvastuu.....	103
4.5. Hautausmaa-alueiden vallintarajoitukset.....	103
5. Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot	104
IV Hautainhoitorahaston toimintakertomus ja tilinpäätös	105
V Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	118
VI Luettelot ja selvitykset	135
1. Luettelo kirjanpitokirjoista.....	136
2. Luettelo tositelajeista	136
VII Tilintarkastuskertomus	138

I Toimintakertomus / Verksamhetsberättelse

1. Yleiskatsaus

Vuosi 2019 alkoi uuden yhteisen kirkkovaltuuston ja uusien seurakuntaneuvostojen järjestäytymisellä. Yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtajaksi kaksivuotiseen pestiin valittiin teologian maisteri, projektipäällikkö Hanna Mithiku ja varapuheenjohtajaksi yrittäjä ja konsultti Christoffer Perret. Yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajana jatkoi Helsingin tuomiokapitulin nimittämänä Vartiokylän seurakunnan kirkkoherra Jukka Pakarinen. Yhteisen kirkkoneuvoston varapuheenjohtajaksi valittiin psykoterapeutti Riitta Asikanius.

Uusi valtuusto päätti syksyllä, että lähetystyöhön ja kansainväliseen apuun myönnettävä määräraha säilyy ennallaan vuosina 2020–23: vuosittainen avustussumma on noin 2,9 milj. euroa. Määräraha keskitetään neljälle järjestölle. Yhteistyö edellisiltä kausilta tuttujen Kirkon Ulkomaanavun, Pipliaseuran ja Suomen Lähetysseuran kanssa jatkuu, ja uudeksi kumppaniksi valittiin Medialähetys Sanansaattajat eli Sansa. Lähetykseen ja kansainväliseen diakoniaan varattava määräraha vastaa noin 3 %:a helsinkiläisjäsenten maksamasta kirkollisverosta.

Pitkään jatkuneet ja mediahuomiotakin herättäneet neuvottelut Lehtisaaren tonttien maanvuokrasta saatiin päätökseen, kun yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi vuokrasopimusmallit ja sopimukset allekirjoitettiin kaikkien vuokralaisten kanssa.

Vuosi 2019 muistetaan Helsingin seurakunnissa digitaalisten palvelujen kehittämisen vuotena. Hautaan siunaamisen sähköinen ajanvaraus käynnistyi toukokuussa, ja syksyn kuluessa kaikki seurakunnat olivat tulleet mukaan yhteiseen palveluun.

Sähköisen asiointin kehitys on esimerkki painopisteistä, jotka yhteinen kirkkovaltuusto määritteli kesällä 2018 ylläpitämään ja edistämään toimintakulttuurin muutosta vuosina 2019–2020. Muita painopisteitä ovat yhteinen pöytä ja elintarvikeavun uudistaminen, seurakunta sairaan tukena, seurakunta perheen tukena, viestintä ja markkinointi sekä läsnäolo sosiaalisessa mediassa, toimivat kiinteistöt ja kasvu hyvään elämään. Näihin painopisteisiin kahdeksi vuodeksi varatuista 2,5 milj. eurosta käytettiin vuonna 2019 yhteensä 646 000 euroa.

Helsingin seurakuntayhtymän strategiatyössä siirryttiin jatkuvan kehittämisen malliin. Tätä työtä tukemaan YKN käynnisti syksyllä 2019 *Rohkeasti yhdessä* -hankkeen, jonka avulla keskitytään vuonna 2020 etsimään ja lisäämään yhteistyötä eri seurakuntien kesken ja yhteisten palveluyksiköiden kanssa. Hankkeen avulla pyritään turvaamaan Helsingin seurakuntien ja yhteisten palveluiden toimintaedellytykset toimintaympäristön muuttuessa. Merkittävä käytännön sovellus on ns. Tilannehuone, joka on paikka tiedon kysymiseen, jakamiseen ja puntarointiin. Seurakuntien talon toisen kerroksen aulaa alettiin kehittää tuota tarkoitusta varten työskentely- ja ryhmäytymistilaksi, mutta Tilannehuone tarkoittaa myös virtuaalista Teams-työtilaa sekä entistä osallistavampaa tapaa ajatella ja toimia.

Yhtymän yhteiset palvelut osallistuivat tiedolla johtamisen hankkeeseen, jossa määriteltiin mittareita ja keinoja yhteismitallisen tiedon keräämiseksi ja oleellisen tiedon välittämiseksi toiminnan johtamisen ja päätöksentekijöiden tarpeisiin. Helsingin lisäksi kehitystyöhön osallistuvat Espoon ja Tampereen seurakuntayhtymät ja Kirkon tutkimuskeskus.

Kaikissa seurakunnissa ja yhtymän yhteisissä palveluyksiköissä toteutettiin helmikuussa henkilöstökysely. Vastausprosentti oli 71, ja nousua edellisestä kerrasta eli syksystä 2016 oli 11 prosenttiyksikköä. Vastaaajista 25 % koki ilmapiirin parantuneen ja 32 % sanoi sen heikentyneen viimeksi kuluneen vuoden aikana. Organisaation eri yksiköiden erot olivat kuitenkin erittäin suuret: ns. yleistyytyväisyys eli myönteisten vastausten osuus vaihteli 21 %:sta 73:een.

Työyhteisöpäivä järjestettiin marraskuussa Kulttuuritalolla. Aamu alkoi ison työntekijäjoukon jalkautuessa kahvireppujen kanssa ilahduttamaan työmatkalaisia pysäkeille ja asemille.

Kaksi seurakuntaa sai uudet kirkkoherrat: Haagassa paimenen tehtävässä aloitti Heikki Nenonen ja Pakilassa Tiia Valve-Tuovinen, joka valinnasta tehtyjen kahden valituksen vuoksi hoiti tehtävänsä toistaiseksi vt:nä.

Helsingin seurakuntien jäsenmäärä väheni vuoden 2019 aikana noin 338 000 jäsenestä noin 334 000:een. Vuoden lopussa 51,0 % helsinkiläistä kuului evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Vaikka jäsenmäärän lasku 1,2 %:lla oli samaa suuruusluokkaa kuin viime vuosina, jäsenmäärä kasvoi kuudessa seurakunnassa pääasiassa alueen voimakkaan uudisrakentamisen ja uusien asukkaiden ansiosta. Kuten edellisenäkin vuonna, alueen asukkaista alle puolet kuului kirkkoon seitsemässä seurakunnassa. Jäsenistä noin 57 % on naisia ja 43 % miehiä. Suurin ikäryhmä ovat 25-vuotiaat. Tarkemmin jäsentilastoista kerrotaan luvussa 4, ja jäsentilastot löytyvät kokonaisuudessaan verkosta www.helsinginseurakunnat.fi/artikkelit/vaestotilastot .

1.1. Seurakuntatyön oleelliset piirteet ja tapahtumapoinintoja

Helsingin seurakunnat kantavat kristityn vastuunsa tekemällä sitä, mitä helsinkiläiset tarvitsevat, ja keskittymällä niiden etsimiseen, joiden hätä on suurin ja joita muut eivät auta. Seurakuntaelämässä keskeistä ovat perinteiseen tapaan jumalanpalvelukset ja kirkolliset toimitukset, diakonia sekä kasvatustyö. Säännöllinen viikkotoiminta erilaisine kerhoineen ja piireineen korostuu lapsi- ja perhetyössä sekä varttuneemman väen kohtaamisissa. Kirkon tilastot -palvelun tietojen perusteella Helsingissä järjestettiin noin 3 700 messua, sanajumalanpalvelusta ja viikkomessua. Vuoden kuluessa erilaisia tilaisuuksia järjestettiin yhteisen tapahtumakalenterin mukaan yli 25 000. Vapaaehtoisten rooli on korvaamaton monen aktiviteetin onnistumisessa.

Kirkollisten toimitusten määrä jatkoi laskuaan kasteiden ja vihkimisten osalta. Vuonna 2019 jäi kastamatta noin 800 lasta sellaisissa perheissä, joissa ainakin yksi vanhempi kuuluu kirkkoon. Hautaan siunaaminen on säilynyt edelleen valtaosaltaan kirkollisena niidenkin osalta, jotka eivät itse ole kirkon jäseniä. Havaittavissa on kuitenkin vanhan hautajaisperinteen ohentuminen sikäli, että saattoväet ovat aikaisempia vuosikymmeniä pienempiä ja esimerkiksi toiveet vainajan siunaamisesta vasta tuhkaamisen jälkeen näyttävät yleistyvän.

Kirkollisista juhlapyhistä joulu pysyy vuodesta toiseen ykkösenä. Erityisesti ensimmäisen adventin Hoosianna-kirkot, Kauneimmat joululaulut ja aattohartaudet kuuluvat vuodesta toiseen helsinkiläisten jouluperinteisiin. Hautausmaat muuttuvat illan hämärtyessä kynttilämereksi. Vaikka postilakko sotkikin jouluviestintää vuonna 2019, jäsentalouksiin postitettava joulukalenteri sai jälleen erittäin kiittävää palautetta. Myös työmatkaliikenteessä

ilahduttanut piparijakelu näkyi sosiaalisessa mediassa asti. Seurakunnat osallistuivat *Rakenna joulupuu* -keräykseen tai järjestivät omia lähikeräyksiään. Kansallisena joululaulupäivänä 15.12. musiikki raikasi kirkon omissa tiloissa ja kaupungilla. Malmin seurakunnassa jouluun satsattiin erityisen vahvasti: jouluna pääsi löylyihin Viikin torilla ja maksuttomalle jouluaterialle kirkoissa. Seurakunta oli ideoinut joulunvieton yhdessä kaupunkilaisten kanssa.

Via Crucis -katunäytelmä on vankka helsinkiläinen pääsiäisperinne. Seurakuntayhtymä tukee tapahtumaa rahallisesti, ja käytännön toteutuksessa on mukana Tuomiokirkkoseurakunta.

Stadin suvivirsi -tapahtuma järjestettiin tällä kertaa Senaatintorilla tutun Narinkkatorin sijaan. Helatorstaina Senaatintorin kansoitti Sovinnon päivän konsertti ja suomenkieliset seurakunnat juhlivat 60-vuotiasta Helsingin hiippakuntaa.

Uusi yhdistynyt Töölön seurakunta järjesti kesäkuussa perheille ja musiikista kiinnostuneille areenatapahtuman ja -konsertin Töölön jalkapallostadionilla. *Helsingin Urkukesä*, Suomen laajin maksuton musiikkifestivaali toi puolestaan kesän kulttuuritarjontaan yli sata konserttia kantakaupungin kirkoissa. *Metrolla musiikkiin* -konserttisarja oli perinteinen Itä-Helsingin metroradan varren seurakuntien yhteinen kesäponnistus. Eri uskontojen pyhä musiikki soi syyskuussa *Sacred Music Helsinki* –festivaalissa muun muassa kulttuurikeskus Caisassa ja kirkoissa.

Yhteisponnistuksin toteutettiin myös toukokuiset *Kymppisynttärät* Linnanmäellä ja koululaisten kesäloman alkuun osuva kummipäivä. Helsinkiläisiä seurakuntia ja yksiköitä oli mukana kesäkuussa *Pride*-viikon tapahtumissa ja syyskuussa *Ilmastolakko*-mielenosoituksessa, jossa jaettiin muun muassa hävikkiruokaa.

Kesällä hautausmaapappeja oli tavattavissa Helsingin kaikilla hautausmailla. Malmin hautausmaalla järjestettiin kesän lopulla ensimmäistä kertaa myös *Hautausmaa elää!* -tapahtumaviikko. Ohjelmassa oli ohjattuja kävelyjä, konsertteja ja ulkoilmaelokuvanäytös. Urheilu ja usko kohtasivat, kun helsinkiläiset seurakunnat juhlistivat jääkiekon maailmanmestaruuskisoissa kultaa voittaneiden Leijonien paluuta kotiin soittamalla kirkonkelloja. Marraskuussa Paavalin seurakunnan futiskirkossa todistettiin Huuhkajien pääsyä jalkapallon EM-kisoihin.

Vuonna 2019 tehtiin kolme merkittävää rantautumista kauppakeskuksiin. Silta-nimen saanut kirkon tila avasi ovensa tammi-helmikuun vaihteessa Kalasataman Redissä. Silta on Kallion ja Paavalin seurakuntien ja Jouluradion yhteishanke. Lauttasaaren seurakunnan toimintoja muutti lähestyvän remontin alta Lauttikseen helmikuussa. Töölön seurakunnan uusi monitoimitila Fokus avautui lokakuussa Pasilassa kauppakeskus Mall of Triplassa. Lähes 500 neliömetrin monitoimitilassa huomioidaan alusta asti erityisesti lapset ja perheet. Fokusessa muun muassa aloitti vakituisesti kaksi koulutettua perheneuvojaa, jotka auttavat elämän ja parisuhteen solmuissa.

1.2. Katsaus talouteen

Yleinen taloudellinen tilanne

Poliittiset epävarmuudet ovat ympäri maailmaa pienentäneet talouden kasvukertoimia, mutta ennen kaikkea hidastuvassa talouskasvussa on kyse monien maiden samanaikaisista rakenteellisista muutoksista. Keskeisiä talouskasvua hidastavia rakenteellisia tekijöitä ovat Kiinan talouden muuttuminen palveluvaltaisemmaksi sekä väestön ikääntyminen kehittyneissä maissa.

Talouskasvu näyttää vielä lähiaikoina myönteiseltä huolimatta kansainvälisen talouden heikoista uutisista. Kotimainen kysyntä ylläpitää talouskasvua tulevina vuosina. Yksityisten investointien ja kulutuksen kasvu hidastuu epävarman ulkoisen ympäristön heijastuessa suomalaisten yritysten ja kuluttajien odotuksiin. Julkisen kulutuksen ja investointien merkitys bruttokansantuotteen (BKT) kasvulle korostuvat varsinkin vuonna 2020.

Julkisen talouden menot ovat pysyneet koko korkeasuhdanteen ajan tuloja suurempina. Julkisessa taloudessa on rakenteellinen alijäämä, joka ennusteen mukaan kasvaa lähivuosina. Julkista taloutta heikentävät vaimeneva talouskasvu, väestön ikääntymisestä johtuva menojen kasvu sekä hallitusohjelman mukaiset menonlisäykset. Ilman työllisyyttä sekä talouden ja julkisen hallinnon tuottavuutta kohentavia toimia julkinen talous pysyy myös tulevina vuosina alijäämäisenä. Valtiovarainministeriö ennustaa julkisen velan suhteessa BKT:hen kääntyvän vähitellen uudelleen kasvuun.

Vuonna 2019 Suomen BKT kasvoi 1,6 %. Valtiovarainministeriö arvioi BKT:n kasvuksi 1,0 % vuonna 2020 ja 0,9 % vuonna 2021. Palveluviennin kasvu jatkuu nopeana. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu tasaisena. Kotitalouksien tulojen kasvua pitää yllä ansiotason nousu. Julkisen kulutuksen kasvun kiihtyminen nostaa kotimaisen kysynnän osuutta. Yksityisten investointien ennustetaan vähenevän vuonna 2020 asuinrakennusinvestointien supistuessa.

Vuonna 2019 ansiot nousivat 2,5 % ja kuluttajahinnat 1,0 %. Sekä ansiotason nousun että inflaation odotetaan kiihtyvän vuosina 2020 ja 2021. Palkansaajien ostovoiman arvioidaan kasvaneen 2,3 % vuonna 2019, mutta kasvun ennustetaan hidastuvan 1,7 %:iin vuosina 2020 ja 2021. Ostovoiman kasvua hidastaa inflaation kiihtyminen sekä sosiaaliturvamaksujen nousu vuonna 2020. Yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu kotitalouksien säästämisasteen noustessa. Investointien osuus BKT:sta laskee. Valtioiden väliset kauppajännitteet heijastuvat maailmankauppaan ja vaikuttavat välillisesti Suomen vientiin.

Vuonna 2019 työllisyysaste oli 72,6 %, kun se vuonna 2018 oli 71,7 %. Työllisten määrä nousee 0,5 % vuonna 2020. Talouskasvun hidastuminen ja nimellispalkkojen nousu heikentävät työllisyyden kasvua. Nimellisansiotason arvioidaan nousevan 3 %. Talouskasvun hidastuminen ja nimellispalkkojen nousu alkavat asteittain heikentää työllisyyden kasvua. Työllisyysasteen ennakoidaan kuitenkin nousevan 73,4 %:iin vuoteen 2021 mennessä työikäisen väestön edelleen vähentyessä. Työttömyysaste laskee hitaasti 6,2 %:iin vuonna 2021.

Seurakuntien taloudellinen tilanne Suomessa

Kirkkohallituksen keräämien vuoden 2019 ennakkotietojen perusteella evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien yhteenlaskettu talous vahvistui vuonna 2019. Vuosikate kohentui 63,4 miljoonaa euroa (+75 %) ja oli yhteensä 148 miljoonaa euroa. Seurakuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos vahvistui -4,5 miljoonasta eurosta +56,5 miljoonaan euroon.

Koko kirkon jäsenmäärä väheni 55 887 henkilöllä (-1,5 %) ja oli vuoden 2019 lopussa 3 792 304. Helsingin hiippakunnassa jäsenmäärä kasvoi kahdeksassa seurakunnassa ja Porvoon hiippakunnassa seitsemässä. Kirkosta erosi yhteensä 56 007 henkilöä, mikä oli 2 331 vähemmän kuin edellisvuonna. Eronneiden määrä oli 1,5 % jäsenistöstä. Seurakuntiin liittyi 16 246 henkeä, mikä oli 434 vähemmän kuin edellisvuonna. Kuolleita oli 43 856; määrä väheni 850:llä. Kastettuja oli 28 352; määrä väheni 2540:llä.

Vuonna 2019 kirkollisveroa tilitettiin kirkolle yhteensä 886 miljoonaa euroa. Määrä kasvoi 15 milj. eurolla (+1,8 %) vuodesta 2018, jolloin tuotto edelliseen vuoteen verrattuna vastaavasti väheni 16 milj. eurolla (-1,8 %). Kirkollisveron tuotto parani odotetusti verotettavan tulon kasvaessa – työllisyys parani ja palkkoja korotettiin. Ennen vuotta 2019 kirkollisveron tuotto aleni kolme vuotta peräkkäin. Taloudellinen polarisaatio seurakuntien välillä jatkui kirkollisverotuoton osalla. Vaikka suurimmalla osalla seurakuntatalouksia kirkollisveron tuotto kasvoi, se väheni neljäsosalla, eli 64 seurakuntataloudella.

Kaikkien Suomen seurakuntien yhteenlasketut toimintatuotot alenivat 2,3 milj. euroa (-1 %). Toimintakate (nettokulu) kasvoi 790 milj. eurosta 792,7 milj. euroon (muutos 0,3 %). Henkilöstökulut kasvoivat 570 milj. eurosta 583 milj. euroon (+2,1 %). Muut kuin henkilöstökulut alenivat 12 milj. euroa 434 milj. eurosta 423 milj. euroon (-2,7 %). Vuosikate vahvistui 63 milj. eurolla 148 milj. euroon.

Negatiivisen tilikauden tuloksen vuonna 2019 teki 96 seurakuntataloutta (36 % srk-talouksista). Tilanne parani, koska vuonna 2018 negatiivisia tuloksia oli 129 seurakuntataloudella. Positiivisesta negatiiviseen tulokseen päätyi 36 seurakuntataloutta. 70 seurakuntataloudella tulos kääntyi negatiivisesta positiiviseksi. Todennäköisin syy tulosten paranemiseen oli verotulojen kasvu usean alenemavuoden jälkeen.

Kaikkien Suomen seurakuntien pitkäaikaisten lainojen määrä kasvoi 12 milj. euroa. 107 seurakuntataloudella on lainaa (40 % srk-talouksista). Kymmenellä seurakuntataloudella on taseeseen kertynyttä alijäämää. 36 seurakuntataloudella rahavarojen riittävyys on alle 60 päivää.

Helsingin seurakuntayhtymän taloudellinen tilanne

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 31.12.2019 ilman sijoitusvarojen arvonalentumisten muutoksia ulkoinen

1000 euroa	TA 2018	TP 2018	Tot. %	TA 2019	1. TA- muutos	TA 2019 yht.	Toteutuma 31.12.2019	Tot. %
Toimintatuotot	16 781	17 899	107 %	17 185		17 185	18 247	106 %
Toimintakulut	-94 252	-94 273	100 %	-100 862	-1 456	-102 318	-101 862	100 %
Toimintakate	-77 470	-76 374	99 %	-83 677	-1 456	-85 133	-83 615	98 %
Verotulot ja valtionrahoitus	89 200	91 679	103 %	93 243		93 243	92 238	99 %
Verotuskulut	-1 400	-1 246	89 %	-1 300	-86	-1 386	-1 386	100 %
Keskusrahastomaksut	-10 000	-9 203	92 %	-9 050	24	-9 026	-9 027	100 %
Rahoitustuotot- ja kulut	9 258	5 995	65 %	8 611	-1 600	7 011	7 412	106 %
Sijoitus-, korko- ja muut rahoitusuotot		15 201					15 588	
Sijoitus-, korko- ja muut rahoituskulut		-9 206					-8 177	
Vuosikate	9 588	10 852	113 %	7 828	-3 118	4 710	5 621	119 %
Poistot	-7 362	-7 156	97 %	-6 787	-1 550	-8 337	-8 454	101 %
Tilikauden tulos	2 225	3 695	166 %	1 041	-4 668	-3 627	-2 832	78 %
Poistoeron muutos	572	865	151 %	572		572	533	93 %
Tilikauden yli-/alijäämä	2 797	4 560	163 %	1 613	-4 668	-3 054	-2 299	75 %

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 31.12.2019 sisältäen arvonalennusten muutoksen

1000 euroa	TA 2018	TP 2018	Tot. %	TA 2019	1. TA- muutos	TA 2019 yht.	Toteutuma 31.12.2019	Tot. %
Toimintakate	-77 470	-76 374	99 %	-83 677	-1 456	-85 133	-83 615	100 %
Vuosikate I	9 588	10 852	113 %	7 828	-3 118	4 710	5 621	72 %
Arvonalennusten muutos		-16 584					12 528	
Vuosikate II	9 588	-5 732	-60 %	7 828	-3 118	4 710	18 149	232 %
Tilikauden tulos	2 225	-12 889	-579 %	1 041		-3 627	9 695	931 %
Tilikauden yli-/alijäämä	2 797	-12 024	-430 %	1 613		-3 055	10 228	634 %

Vuoden 2019 tulos ilman sijoitusten arvonalennuksesta johtuvaa palautuskirjausta (+12,5 milj. euroa) oli -2,8 milj. euroa alijäämäinen. Talousarviossa budjetoitu alijäämä oli -3,6 milj., joten alijäämä toteutui 0,8 milj. euroa pienempänä kuin oli budjetoitu. Toimintatuotot olivat 1,1 milj. euroa (6,2 %) suuremmat kuin oli budjetoitu. Toimintakulut toteutuivat 0,5 milj. euroa (0,4 %) alle budjetoidun. Verotulot ja valtionrahoitus olivat yhteensä 0,6 milj. euroa edellisvuotta suuremmat (0,6 %), mutta jäivät budjetoidusta 1,0 milj. euroa.

Käyttötalouden toimintakate oli 1,5 milj. euroa talousarviossa esitettyä parempi. Vuoteen 2018 verrattuna toimintakate heikkeni 7,2 milj. euroa. Toimintatuotot kasvoivat 0,3 milj. ja toimintakulut kasvoivat 7,6 milj. euroa (josta henkilöstökulujen osuus +3,9 milj. euroa). Kirkollisveron tuotto kasvoi 0,7 milj. euroa vuoteen 2018 verrattuna. Kirkollisverotulot toteutuivat 0,8 milj. euroa alle talousarvion. Verotulojen kehitykseen vaikuttavat esim. ansiotason muutokset, jäsenkehitys, työikäisen väestön määrän väheneminen,

suhdannevaihtelut, verotilijärjestelmän aiheuttamat poikkeamat sekä verotuksen perusteissa tapahtuvat muutokset.

Vuoden 2019 vuosikate (tuottojen ja kulujen erotus) ilman sijoitusten arvonalennuksesta johtuvaa palautuskirjausta (+12,5 milj. euroa) oli 5,6 milj. euroa. Palautuskirjaus huomioiden vuosikate oli 18,1 milj. euroa. Rahoitustoiminnan tuotto sijoitusten arvomuutokset huomioiden oli +19,9 milj. euroa (edellisenä vuonna -10,6 milj. euroa). Keskimäärin viime vuosina rahoitustoiminnan nettotulos on ollut +10 milj. euroa/vuosi. Vuosikatteesta tehtävien poistojen (8,5 milj. euroa) jälkeen tilikauden alijäämä oli -2,3 milj. euroa ja arvomuutos huomioon ottaen +10,2 milj. euroa.

Rahoitusosa toteumavertailu 2019 ilman arvonalennuksia

	TP 2018	TA Yhteensä 2019	Toteuma 2019	Yli-ali	T-%
Tulorahoitus	10 507	4 701	5 612	911	119 %
Vuosikate	10 852	4 710	5 621	911	119 %
Tulorahoituksen korjauserät	-345	-9	-9	0	98 %
Investoinnit	-6 076	-20 646	-10 406	10 239	50 %
Investointimenot	-8 762	-20 688	-10 428	10 259	50 %
Pysyvien vastaavien myyntitulot	2 687	42	22	-20	52 %
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	4 431	-15 945	-4 794	11 151	30 %
Antolainauksen muutokset	7 006	-4 580	-4 500	80	98 %
Antolainauksen lisäys		-4 580	-4 500	80	98 %
Antolainauksen vähennys	7 006				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 806		4 656	4 656	
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-961		2 164	2 164	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-845		2 491	2 491	
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	5 200	-4 580	156	4 736	-3 %
Rahavarojen muutos	9 631	-20 526	-4 638	15 887	23 %
Rahavarojen muutos (tase)	9 631		-4 638	-4 638	

Rahavarat vähenivät ilman arvonalennusten muutosta 4,6 milj. euroa.

Yleisen taloudellisen tilanteen kehitysnäkymät ja seurakuntayhtymän talouden tilanteen vaikutus toiminnan ja talouden suunnitteluun arvioidaan vuosien 2021–2023 talousarviokehityksen valmistelun yhteydessä. Tässä arvioinnissa otetaan huomioon myös pitkällä aikavälillä seurakuntayhtymän taloudelle asetetut tavoitteet niin, että talouden tasapaino turvataan.

Seurakuntayhtymän talouden edellytyksiä arvioitaessa pitkällä aikavälillä on jäsenmäärän kehityksellä keskeinen merkitys. Jäsenmäärän väheneminen on jo vaikuttanut heikentävästi kirkollisverotulojen kehitykseen, joskin muutoksen vaikutus painottuu tuleviin vuosiin. Ansiotulojen nousu kompensoi jäsenmäärän vähenemisen vaikutusta kirkollisverotuottoihin. Kirkollisverokertymän näkymä on haastava erityisesti vuoden 2022 jälkeen, johon asti kirkollisverotulojen ennakoitaan pysyvän vuoden 2019 tasolla. Seurakuntayhtymän talouden näkymät edellyttävät, että toimitilojen sekä henkilöstön määrää vähennetään pidemmällä aikavälillä siten, että saavutetaan taso, jossa vuosikate riittää keskimääräisten

investointien kattamiseen. Henkilöstön vähennys toteutetaan ensisijaisesti luonnollisen poistuman kautta.

Verotulot

Maksuunpannut verot

Seurakuntayhtymän veroprosentti on 1 %. Viimeisimmässä, vuonna 2018 toimitetussa verotuksessa seurakuntayhtymän hyväksi maksuunpannut kirkollisverot kasvoivat noin 1,4 % edellisestä vuodesta. Vuodelta 2018 toimitetussa verotuksessa ansiotuloista maksuunpantu kirkollisvero oli 79,6 milj. euroa.

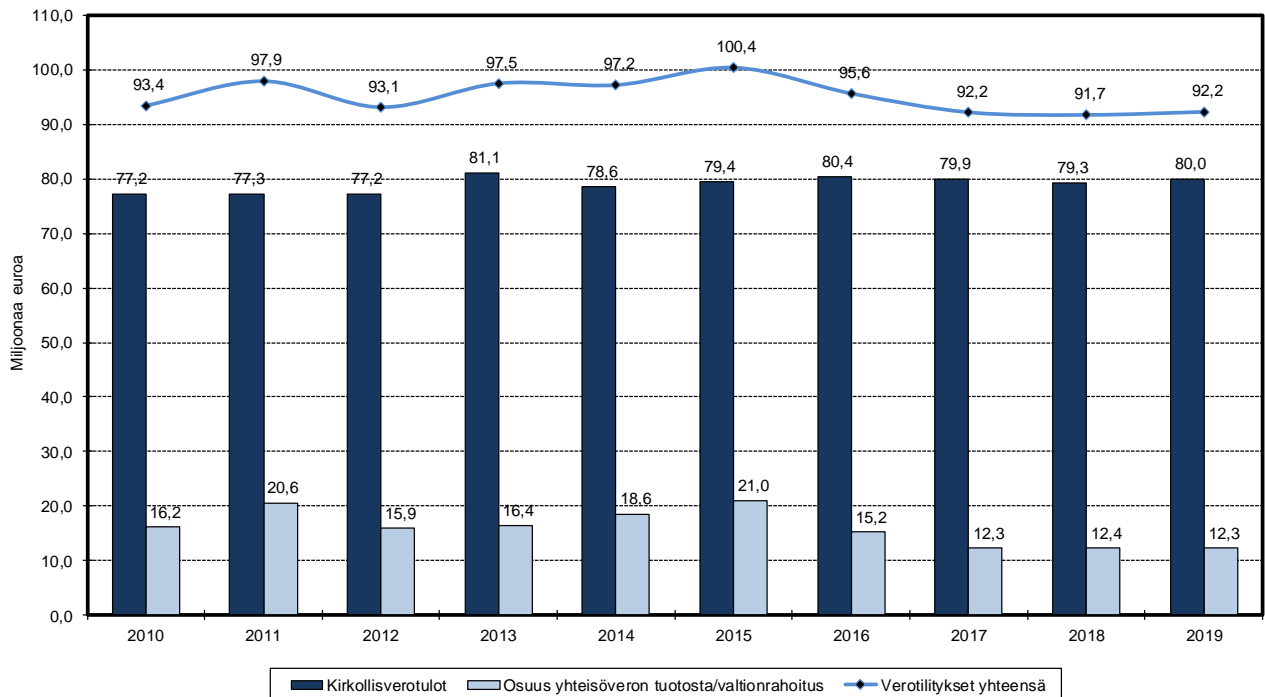
Verotilitykset

Seurakuntayhtymän saamat verotilitykset ja valtionrahoitus olivat 92,2 milj. euroa ja ne kasvoivat yhteensä 0,6 milj. euroa eli +0,6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kirkollisverojen tilitykset kasvoivat 0,7 milj. euroa. Valtionrahoitus (rahoitus yhteiskunnallisten tehtävien hoitamiseen) oli 12,2 milj. euroa, joka pieneni 0,1 milj. euroa.

Seurakuntayhtymän tilityksinä saamat verotulot vuosina 2017–2019:

(milj. euroa)	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Kirkollisvero	79,9	79,3	80,0
Valtionrahoitus	12,2	12,4	12,3
Yhteensä	92,1	91,7	92,2
muutos milj. euroa	-3,5	-0,4	0,5
muutos %	-3,7 %	-0,4 %	0,6 %

Verotulot 2010 - 2019
Skatteintäkter 2010 - 2019

Helsingin seurakuntayhtymän eläkevastuu

Kirkon eläkevastuu on laskettu helmikuussa 2020 ja se on 31.12.2019 arvoltaan 4 795 milj. euroa. Eläkevastuu tarkoittaa tulevaisuudessa maksettavien suoritusvelvoitteiden nykyhetken diskontattua arvoa, kun diskontattava suoritus on joko eläkkeellä olevien osalta maksussa oleva eläke tai aktiivihenkilöiden ja vapaakirjalla olevien osalta laskentahetkeen mennessä karttunut eläkeoikeus.

Kirkon eläkerahaston suuruus on 31.12.2019 arvoltaan 1 676 milj. euroa, joten koko kirkon eläkevastuuvajaus, josta Kirkon keskusrahasto vastaa, on 3 119 milj. euroa.

Helsingin seurakuntayhtymän laskennallinen osuus koko kirkon kattamattomasta eläkevastuusta on 285,0 milj. euroa (2018 vastaava arvo 275,7 milj. euroa). Eläkevastuulaskelma on taseen liitetietona.

Sijoitustoiminta

Sijoitustoiminnan vähimmäistavoitteena on sijoitetun pääoman reaaliarvon säilyttäminen, tästä syystä vuositulon tulee olla vähintään inflaation suuruinen. Seurakuntayhtymän varojen sijoittamisessa pyritään matalahkolla, sijoitusstrategian mukaisella riskitasolla mahdollisimman hyvään tuottoon.

Sijoitustoiminnan ohjeen mukaan riskillisten sijoitusten osuus salkussa on 20–50 % ja pääomaturvattujen 50–80 %. Vuoden vaihteessa riskillisten sijoitusten osuus oli 42,9 % ja pääomaturvattujen 57,1 %. Rahavarojen sijoitusten allokaatio on sijoitustoiminnan ohjeen

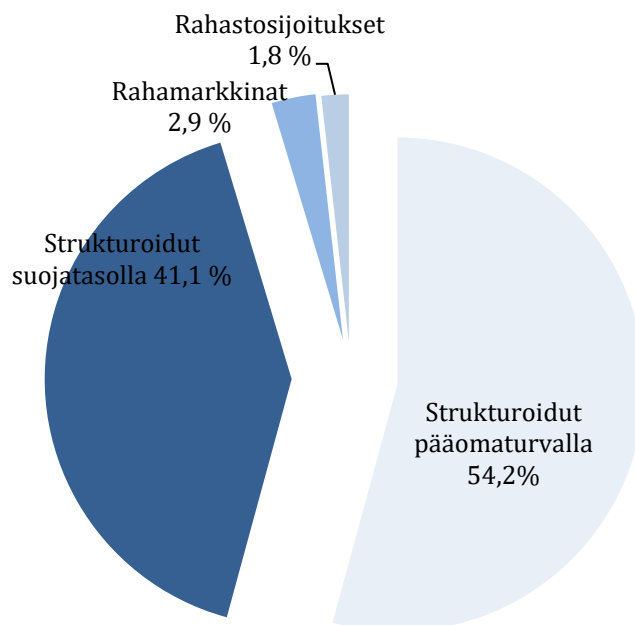
määrittelemän strategian mukainen. Indeksilainojen osuus salkun arvosta 31.12.2019 oli 95,3 %, sijoitusrahastojen osuus 1,8 % ja rahamarkkinasijoitusten 2,9 %.

Seurakuntayhtymän sijoitusten kirjanpitoarvo oli tilinpäätöksessä 174,6 milj. euroa. Sijoitusten markkina-arvo oli vuoden vaihteessa 175,4 milj. euroa. Vuonna 2019 seurakuntayhtymän rahavarojen sijoitusten tuotto oli käyvin arvoin laskettuna +11,38 %.

Seurakuntayhtymän sijoitusstrategiana on hyödyntää pääomaturvattujen joukkolainojen tarjoamaa mahdollisuutta saavuttaa riskittömän koron ylittävää tuottoa yli taloussyökljen. Pääomaturvan ansiosta seurakuntayhtymän on mahdollista osallistua riskipitoisempien sijoituskohteiden korkeampaan tuotto-odotukseen pääomaturvautusti. Kyseisten instrumenttien tuotto realisoituu sijoitusajan lopussa.

Sijoitustoiminnassa käytetään vain eettisesti korkeatasoisia varainhoitajia. Seurakuntayhtymän päävarainhoitajana toimii Jam Advisors Oy. Rahoitustarkastuksen yleisten ohjeiden lisäksi omaisuudenhoitajalla tulee olla omat eettisesti korkeatasoiset sisäiset ohjeet, joiden noudattamista omaisuudenhoitaja itse valvoo. Sijoituksissa suositaan positiivisen arvottamisen vaihtoehtoa.

Salkun eri omaisuusluokkien painotukset salkussa 31.12.2019

Seurakuntayhtymän kiinteistösijoitukset

Seurakuntayhtymän kirjanpidossa seurataan erikseen sijoituskiinteistöjen ja seurakunnallisessa käytössä olevien kiinteistöjen tuottoja ja kuluja. Sijoituskiinteistöiksi lasketaan suoraan omistetut asuintalot, asunto-osakeyhtiöt, kiinteistöosakeyhtiöt mukaan lukien aravarajoitteiset asuintalot, yksittäiset osakehuoneistot sekä tontit ja maa-alueet. Seurakuntatiloina tai sosiaalisessa asutokäytössä olevia huoneistoja ja kiinteistöjä ei lueta sijoituskiinteistöiksi.

Seurakuntayhtymän kiinteistösijoitusten arvoksi arvioitiin vuoden lopussa noin 166 milj. euroa, josta asuinkiinteistöjen osuus on noin 99 milj. euroa, toimisto- ja liikekiinteistöjen noin 23 milj. euroa sekä tonttien ja maa-alueiden noin 44 milj. euroa. Salkun markkina-arvo on noussut hieman edellisvuodesta johtuen seurakunnilta vapautuneiden kiinteistöjen siirtämisestä sijoituskiinteistöihin sekä joidenkin kiinteistöjen arvonmuutoksista. Kiinteistösijoitusten kirjanpidon tulos vuonna 2019 oli tasearvolle laskettuna 5,6 %.

Kertomusvuoden aikana on myyty sijoituskiinteistöiksi luettavista kohteista kahden tontin määräalat 47 642 euroa.

Asuntojen ja liiketilojen vuokrausta jatkettiin edelleen tavoitteena pitää käyttöastetta mahdollisimman korkeana. Käyttöaste asunnoissa oli 96,1 % ja liiketiloissa se nousi 90,7 %:iin.

Vuokrien tarkistuksia tehtiin kertomusvuonna sopimusten mukaisesti. Sijoitusasunnoista vuokratuloja saatiin noin 7,8 milj. euroa ja niihin kohdistuvat kulut olivat noin 4,4 milj. euroa. Vuonna 2019 koko sijoitussalkun kirjanpidollinen tulos oli 5,9 milj. euroa.

1.3. Merkittävimmät investoinnit

Kiinteistöosaston kokonaisinvestointien määrä vuoden 2019 talousarviossa oli yhteensä 27,1 milj. euroa, josta hautausmaiden kiinteistöinvestointien osuus oli 3,7 milj. euroa ja kiinteistötoimen 23,4 (sis. investoinnit sijoituskiinteistöihin). Talousarviomuutosten jälkeen kiinteistöosaston kokonaisinvestointien määrä pudotettiin 22,4 milj. euroa, josta hautaustoimelle osoitettiin 3,1 milj. euroa ja kiinteistötoimelle 19,3 milj. euroa. Vuoden 2019 lopussa kiinteistöosaston kokonaisinvestointien toteuma oli yhteensä 12,8 milj. euroa. Tämä jakaantui hautaustoimen kiinteistöinvestointeihin 1,2 milj. euroa ja kiinteistötoimen kiinteistöinvestointeihin 11,6 milj. euroa.

Talousarvioon 2019 oli varattu 22,9 milj. euroa kiinteistötoimen osaston kohteiden rakennus-, korjaus- ja kehitysinvestoinneille. Tarkistettu talousarvio oli 16,6 milj. euroa, josta lopulta käytettiin 8,1 milj. euroa. Käyttötalouden kuluksi kirjattiin 3,0 milj. euroa. Kuluneen vuoden toimintaan on vaikuttanut kiinteistöosaston henkilöstövajaus, joka selittyy osittain rakennusalan korkeasuhdanteella. Kiinteistöosaston avoimet vakanssit pyritään täyttämään ja rekrytointia jatketaan tältä osin. Useita investointi- ja kaavakehityshankkeita on siirretty henkilöstövajauksen vuoksi seuraaville vuosille. Kiinteistöosastoa ovat myös työllistäneet lukuisat ylläpidon työt ja takuuvaiheessa olevat asuntohankkeet.

Uudisrakennukset/hautausmaat

Vuodelle 2019 budjetoitiin 25 000 euroa, toteutuma oli 0 euroa.

Rakennusten peruskorjaus ja – parannus /hautausmaat

Hautausmaarakennusten peruskorjauksiin budjetoitiin yhteensä 1,6 milj. euroa vuodelle 2019, ja talousarviomuutosten jälkeen 1,0 milj. euroa. Toteuma vuonna oli 0,2 milj. euroa.

Maa- ja vesirakentaminen/hautausmaat

Hautausmaiden maa- ja vesirakentamiseen budjetoitiin yhteensä 1,5 milj. euroa vuodelle 2019. Toteuma oli 0,5 milj. euroa. Suurin yksittäinen hanke Malmin hautausmaan vaahterakujanteen uusimistyö saatettiin loppuun vuonna 2019.

Koneet ja kalusto/hautausmaat

Hautausmaiden koneisiin ja kalustoon budjetoitiin yhteensä 0,6 milj. euroa vuodelle 2019. Toteuma oli 0,5 milj. euroa. Hautausmailla on uusittu ikääntynyttä konekanta.

Uudisrakennukset /kiinteistötoimi

Talousarviovuonna 2019 kiinteistöosastolla ei varauduttu uudisrakentamiseen.

Rakennusten peruskorjaus ja -parannus /kiinteistötoimi

Seurakuntien kiinteistöjen peruskorjauksiin budjetoitiin vuodelle 2019 yhteensä 18,0 milj. euroa, talousarviomuutosten jälkeen 12,5 milj. euroa, josta toteutui lopulta 6,5 milj. euroa. Suurin yksittäinen investointi oli Hietaniemen hautausmaan uuden kappelin julkisivujen terastirappauksen uusimistyö. Peruskorjaushankkeista jatkettiin Lauttasaaren kirkon peruskorjauksen ja Kampin kappelin laajennuksen suunnittelua. Kiinteistöosasto vastasi myös seurakuntayhtymän kokonaan omistamien asuinrakennusten perusparannushankkeiden käynnistämisestä (Asunto Oy Helsingin Suonionkatu, Kiinteistö Oy Haagan Pappilantie 2B ja Asunto Oy Helsingin Haagan Pappilantie 2A). Työt jatkuvat yhtiöiden osalta myös vuonna 2020. Yksittäisistä hankkeista toteutui TALOn (entinen Snellu) julkisivujen, katon ja sisätilojen kunnostus- ja maalaustyöt sekä Maunulan kirkon peruskorjaushankkeen loppuunsaattaminen suunnitelmien mukaisesti. Vartiokylän kirkossa uusittiin vesikatto. Mikaelinkirkon ja Kulosaaren kirkon sivurakennuksen osalta käynnistyivät vesikattojen ja julkisivujen kunnostustyöt, jotka jatkuvat vuoden 2020 puolelle. Matteuksenkirkon sisätilojen muutostyöt saatiin päätökseen, osa julkisivu- ja kattokorjauksista siirtyi vuodelle 2020. Lekholmenin leirikeskuksesta korjattiin tiivistämällä kaksi majoitusrakennusta. Kellokosken Juhlatalossa tasapainotettiin ilmanvaihtoa lisäämällä korvausilmaventtiileitä majoitustiloihin. Kehityshankkeista jatkettiin seurakuntien talon selvitysvaihtoehtoja, edistettiin Roihuvuoren kirkon tontin täydennysrakentamismahdollisuuksia sekä Kannelmäen seurakuntatalon ja Oulunkylän uuden kirkon tontin kaavakehityshankkeita.

TA-taso/Urut

Urku- ja soitinhankintoihin varattiin vuodelle 2019 yhteensä 0,5 milj. euroa, joka muutetun talousarvion mukaisesti laskettiin 0,4 milj. euroa ja toteuma oli 0,1 milj. euroa.

Koneet ja kalusto/kiinteistötoimi

Koneisiin ja kalustoon budjetoitiin yhteensä 0,7 milj. euroa vuodelle 2019. Toteuma oli yhteensä 0,2 milj. euroa.

Muut kiinteistötoimen investoinnit

Määrärahaa talousarviossa vuodelle 2019 varattiin lähinnä osakkuusyhtiöiden yhtiölainojen lyhennyksiä ja peruskorjauskustannusten hankeosuusmenoja varten sekä maanhankintaa ja maankäyttömaksuja varten yhteensä 4,3 milj. euroa ja talousarviomuutoksella määräraha korotettiin 5,8 milj. euroa. Talousarviovuonna investointeja toteutui yhteensä 4,7 milj. euroa.

1.4. Arvio merkittävimmistä riskeistä

Yleistä

Riskienhallinta on pyritty sovittamaan osaksi Helsingin seurakuntayhtymän johtamista ja päätöksentekoa. Seurakuntayhtymän johtoryhmä laati huhti–kesäkuussa 2019 Deloitte Oy:n tukemassa työskentelyssä riskianalyysin, joka koostui riskien tunnistamisesta haastatteluissa sekä arvioinnista yhteisessä työpajassa. Riskianalyysin tavoitteena oli tunnistaa Helsingin seurakuntayhtymän merkittävimmät riskit, priorisoida riskit vaikutuksen ja todennäköisyyden näkökulmista sekä antaa tehtyyn työhön perustuen suositukset jatkotoimenpiteistä.

Jäsenmäärän kehitys on edelleen keskeinen riski seurakuntien ja yhteisten palveluiden toiminnan kannalta. Jäsenmäärän kehittymiseen vaikuttaminen tapahtuu monen asian yhteisvaikutuksesta. Toteutetun riskien arvioinnin perusteella Helsingin seurakuntayhtymän merkittävimmät riskit liittyvät seurakuntien väliseen sekä seurakuntien ja yhteisten palveluiden väliseen yhteistyöhön, seurakuntayhtymän sopeutumiseen taloudelliseen tilanteeseen, henkilöstön osaamiseen, seurakuntayhtymän sisäisiin palveluihin sekä hyvän hallintotavan noudattamiseen.

Jäsenmäärän kehitys

Seurakunta muodostuu jäsenistään. Jäsenyyden merkitys seurakuntalaisille on erilainen. Toiset korostavat seurakunnan työtä apua tarvitsevien auttamisessa, toiset painottavat seurakunnan hengellistä tehtävää ja joillekin on tärkeää seurakunnan rooli hautausmaiden ja kirkkorakennusten ylläpitäjänä. Riskinä on, että seurakunnan jäsenet eivät koe jäsenyyttään seurakunnassa merkityksellisenä ja eroavat seurakunnasta. Riskinä on myös se, että Helsinkiin muuttavat uudet asukkaat eivät kohtaa seurakuntaansa, eivätkä liity sen jäseniksi.

Seurakunnan jäsenyyden kehitys on erityisesti pääkaupunkiseudulla ollut jo pitkään laskussa. Vuoden 2019 aikana Helsingin seurakuntien jäsenmäärä väheni yhteensä 4 080 jäsenellä. Jäsenmäärä oli vuoden 2019 lopussa 1,2 % alhaisempi kuin vuotta aikaisemmin. Samoin kirkkoon kuulumisprosentti laski 1,2 prosenttiyksikköä ja oli 51,0 %. Jäsenosuuden merkittävä aleneminen muuttaa voimakkaasti seurakuntien toimintaympäristöä ja vaikeuttaa toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Taloudelliset mahdollisuudet kapenevat verotulojen pienentyessä. Myös toiminnallisiin mahdollisuuksiin kohdistuu uhkia, kun seurakunnan ja kirkon rooli esimerkiksi kouluissa ja päiväkodeissa kyseenalaistetaan yhä useammin.

Helsingin seurakunnissa ja seurakuntayhtymässä on ryhdytty moniin toimenpiteisiin jäsenyyden vahvistamiseksi ja jäsenmäärän laskevan kehityksen loiventamiseksi.

Seurakuntien välinen sekä seurakuntien ja yhteisten palveluiden välinen yhteistyö

Johtoryhmän riskianalyyssissä nousi esille, että toisaalta seurakuntien välinen mutta myös seurakuntien ja yhteisten palveluiden välinen yhteistyö on riittämätöntä ja yhteistyötä tulisi lisätä merkittävästi, mikäli nykyisen kaltainen kustannus- ja toimintarakenne halutaan säilyttää.

Vuoden 2019 aikana on aloitettu Rohkeasti yhdessä -hanke, jossa tavoitteena on turvata Helsingin seurakuntien ja yhteisten palveluiden toimintaedellytykset yhteistyömuotojen vahvistamisella. Hankkeessa pyritään löytämään ne asiat, joita laajasti halutaan kehittää yhdessä. Esimerkkinä uudenaikaisesta yhteistyöstä ovat eri puolille Helsinkiä perustettavat diakoniset Varustamot sekä tilannehuone-toiminta, jossa pyritään löytämään eri toiminnoissa mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä uudella tavalla. Rohkeasti yhdessä -hanke tulee osoittamaan, pystymmekö vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin riittävässä määrin.

Sopeutuminen taloudelliseen kehitykseen

Seurakuntien verotulot ovat pysyneet ennallaan jo usean vuoden ajan. Verotettavien tulojen kasvu henkilöä kohden on kompensoinut jäsenmäärän alenemisen vaikutuksen. Jatkossa jäsenmäärän kehityksen alentuessa myös verotulot kuitenkin alkavat pienentyä, kun yleinen talous- ja työllisyyskehitys eivät riitä kompensoimaan alenevan jäsenkehityksen vaikutusta. Samaan aikaan palkka- ja muut kulut ovat nousseet vuosittain. Seurakuntien talouden kiristyminen verotulojen kasvun hitauden vuoksi edellyttää, että Helsingin seurakuntayhtymä alentaa toiminnan kustannustaso.

Henkilöstömenojen osuus tuloslaskelmassa on 56 % kaikista toimintamenoista, joten merkittäviä säästöjä on tavoiteltava sopeuttamalla henkilökunnan määrää eri yksiköissä. Henkilöstöstrategian mukaisesti henkilömenoja pyritään alentamaan ns. luonnollisen poistuman kautta. Tehtäväjärjestelyt, tehtävänkuvien muutokset ja yhteistyömahdollisuuksien hyödyntäminen ovat osa sopeuttamistoimia. Tässä sopeuttamisessa seurakuntayhtymän rakenne on hidaste. Seurakunnallisen toiminnan organisaatio- ja virkarakenne vaikeuttavat merkittävästi henkilökunnan joustavaa siirtymistä seurakuntien ja seurakuntayhtymän yksiköiden välillä. Haasteena ovat mm. virkojen verrattain kapeat tehtävänkuvat ja toisaalta organisaation taipumus pitäytyä totutuissa toimintamalleissa.

Kirkon työntekijöiden eläkkeiden maksamisesta vastaa kirkon eläkelaitoksena toimiva Kirkon keskusrahasto. Eläkkeiden rahoitus on perustunut palkkasumman perusteella maksettavaan työnantajan ja palkasta perittävään työntekijän eläkemaksuun sekä rahastoinnin avulla kerrytetyn eläkerahaston sijoitustuottoihin. Rahastointiin lähdettiin 1990-luvun alussa myöhemmin kuin muualla yhteiskunnassa. Kattamaton eläkevastuu on yli 4 miljardia euroa. Suuret ikäluokat ovat jäämässä eläkkeelle ja sen myötä maksettavien eläkkeiden määrä kasvaa. Kun kirkon henkilöstömäärän odotetaan samanaikaisesti vähenevän, eläke-ennusteen mukaan vuotuiset tulot eivät riitä eläkkeiden maksamiseen. Eläkkeiden rahoittamiseksi joudutaan jatkossa purkamaan eläkerahaston sijoituksia. Eläkkeiden rahoituksen turvaamiseksi eläkemaksuja on kirkolliskokouksen päätöksillä muutettu enemmän palkkaperusteisesta maksusta veroperusteiseen maksuun. Kirkolliskokouksen päätöksen mukaan seurakunnilta peritään palkkasummaan perustuvan eläkemaksun ohella kirkollisveron määrään perustuvaa eläkerahastomaksua, joka tällä

hetkellä on 5 % kirkollisveron määrästä. Helsingin seurakuntayhtymän taloudelle ja taloussuunnittelulle eläkemaksujen mahdollinen kasvaminen on riski.

Helsingin seurakuntayhtymällä on meneillään ja edessään haasteellinen kiinteistökehittämisen ja kiinteistösijoittamisen vaihe. Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöstrategian mukaisesti pyritään seurakuntayhtymälle vuosien saatossa kertynyttä maa- ja kiinteistöomaisuutta pitämään tuottavassa muodossa kaavoittamalla alueita ja tontteja yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa pääosin asumiskäyttöön. Kiinteistöistä luopumiset ja kiinteistöjen kehittäminen uusiin käyttötarkoituksiin tuovat omat haasteensa, kun kustannuksia karsitaan. Yhtymässä onkin käynnistetty useita kiinteistökehityshankkeita, joilla pyritään mahdollisimman järkevään realisointiin ja jalostamiseen.

Henkilöstön osaaminen

Henkilöstön ikääntyminen ja eläköityminen Helsingin seurakuntayhtymässä muodostavat henkilöstöön liittyvän riskin. Osaamista ja ns. hiljaista tietoa siirtyy eläköitymisen myötä pois organisaatiosta. Keskeiseen rooliin nousee osaamisen siirtäminen ja perehdyttäminen. Eläköityminen antaa toisaalta mahdollisuuden hallittuun henkilöstön vähentämiseen. Helsingin seurakuntayhtymän henkilöstöstrategia sisältää mm. rekrytointiin, palkitsemiseen, osaamiseen ja työhyvinvointiin liittyviä tavoitteita, joiden tarkoituksena on turvata henkilöstön työssä jaksamista sekä työvoiman saantia.

Vuoden 2019 aikana sairauspoissaolot ovat edelleen kasvaneet. Henkilöstön jaksamiseen liittyvät riskit eivät ole kaikilta osin olleet hallinnassa.

Seurakuntayhtymän sisäiset palvelut

Helsingin seurakuntayhtymä siirtyi vuoden 2015 alusta palkka- ja kirjanpitoasioissa Kirkon palvelukeskuksen Kipan asiakkaaksi. Toimintatavat ovat nyttemmin vakiintuneet ja on siirrytty jatkokehittämiseen. Palvelukeskuksen palvelujen toimivuudessa, tiedonkulussa ja tehtävienjaossa Helsingin seurakuntayhtymän kanssa on edelleen ollut puutteita ja riskinä on ko. palveluiden hitauden ja puutteellisuuden jatkuminen sekä palvelukokemusten heikkous.

Helsingin seurakuntayhtymän toiminnanohjausjärjestelmä Primessä on vuoden 2019 aikana ollut paljon teknisiä ongelmia ja käyttökatkoja. Niihin ei ole pystytty kaikilta osin varautumaan riittävästi ja uuden toiminnanohjausjärjestelmän suunnittelu on aloitettu.

Sisäisiä palveluja pyritään jatkossa kehittämään yhä enemmän yhteistyössä seurakuntien kanssa ja seurakuntien tarpeita kuunnellen.

Hyvää hallintotapaa ja toiminnan eettisyyttä koskevat riskit

Helsingin seurakuntayhtymässä hyvä hallintotapa koostuu menettelyistä, joilla varmistetaan johtamisen ja toiminnan tuloksellisuus. Tällaisia menettelyjä ovat esimerkiksi selkeä organisaatorakenne ja vastuumäärittely, päätöksenteon ja toiminnan avoimuus ja julkisuus, selkeät tehtäväkuvat, riittävät seuranta-, palaute- ja raportointimenettelyt sekä avoin viestintä.

Julkisen sektorin toimijoiden on yhä tarkemmin kiinnitettävä huomiota riskeihin, joita mahdolliset poikkeamat hyvän hallintotavan ja toiminnan eettisyyden periaatteista aiheuttavat. Tällaiset riskit nousevat helposti esille julkisuudessa ja ne uhkaavat vakavasti ja/tai pitkäkestoisesti yhteisön mainetta. Helsingin seurakuntayhtymä kuten kaikki kirkon työyhteisöt ovat jatkuvasti laajasti esillä mediassa. Mahdolliset poikkeamat säädösten noudattamisesta, hyvästä hallintotavasta tai yleisesti hyväksyttävistä eettisistä periaatteista sekä varsinaisen toiminnan laatuvirheet saavat helposti julkisuutta, mikä heikentää jäsenten sitoutumista tai johtaa kirkon jäsenyydestä luopumiseen.

Helsingin seurakuntayhtymässä on laadittu vuonna 2018 eettinen ohjeistus sekä tarkennettu edustamisen, vieraanvaraisuuden osoittamisen ja vastaanottamisen sekä henkilöstön huomioimisen ja palkitsemisen ohjeistusta. Vuonna 2019 on laadittu ohjeistus laskujen tarkastus- ja hyväksymismenettelyistä.

Helsingin seurakuntayhtymä teki vuonna 2017 poliisille tutkintapyyynnön kiinteistötoimiston hankinnoissa mahdollisesti tapahtuneista epäselvyyksistä. Prosessi on tätä toimintakertomusta ja tilinpäätöstä laadittaessa edelleen kesken.

1.5. Vakuutukset

Seurakuntayhtymän vakuutukset on keskitetty LähiTapiola-vakuutusyhtiöön. Vakuutusmeklarin tehtävät hoitaa vakuutusmeklariyritys Rewenda Oy.

Seurakuntayhtymän kiinteistöt ja käyttöomaisuus on vakuutettu jälleenhankinta-arvostaan kattavalla "All Risks" vakuutuksella. Kirkko- ja kappelirakennuksilla, uruilla ja irtaimistolla on vakuutusmäärät, muut rakennukset on vakuutettu rakennustilavuuden mukaan. Seurakuntayhtymällä on myös metsävakuutus, toiminnan keskeytysvakuutus ja oikeusturvavakuutus sekä vuoden 2019 alusta lukien hallinnon vastuuvakuutus. Ajoneuvoilla ja veneillä on liikennevakuutus, osalla myös kaskovakuutus.

Eräisiin kirkkokiinteistöihin ja seurakuntataloihin sovelletaan ensivastuuvakuutuksen ehtoja. Ensivastuuvakuutus parantaa vakuutusturvaa siten, että myös osavahingoissa korvattava summa määräytyy vakuutukseen merkityn vakuutuskohteelle sovitun määrän mukaisena. Ensivastuuvakuutusta käytetään yleensä silloin, kun omaisuudelle on vaikea tai mahdotonta määritellä jälleenhankinta- tai päivääarvoa.

Seurakuntien toiminnan tai kiinteistöjen "kolmannelle osapuolelle" aiheuttamien omaisuus- tai henkilövahinkojen varalta on vastuuvakuutus. Henkilöstön lakisääteinen tapaturmavakuutus sekä työntekijäin ryhmähenkivakuutus ovat myös LähiTapiolassa. Työttömyysvakuutuksen hoito on Työttömyysvakuutusrahastolla (TVR). Seurakuntien toimintaan osallistujat on vakuutettu tapaturman varalta.

1.6. Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Koronaepidemian vaikutukset seurakuntien ja seurakuntayhtymän toimintaan

Kiinassa uudenvuoden vieton aikoihin alkuunsa saanut koronavirusepidemia vaikuttaa merkittävästi seurakuntien toimintaan välittömästi sen ajan, kun maan hallituksen ja eduskunnan määräämät poikkeukselliset rajoitukset ja lait ovat voimassa. Esimerkiksi kaikki ns. viikkotoiminta ja kokoava toiminta ovat tauolla, jumalanpalvelukset järjestetään ilman paikan päällä olevaa seurakuntaa, elintarvikejakelu hoidetaan muutoin kuin yhteisöruokailuina ja vierailijoiden pääsyä hoitolaitoksiin ja vankiloihin rajoitetaan. Kaupunkilaisille merkittävää ovat myös rajoitukset perhejuhlien kuten häiden ja ristiäisten osallistujamääriin. Siunaustilaisuuksien käytäntöjä on jouduttu osin muuttamaan ja saattoväen määrää rajoittamaan huomattavasti.

Auttaminen pysyy edelleen keskeisenä ja korostuu epidemian aikana: seurakunnat innovoivat uusia ja luovia tapoja tavoittaa ikäihmisiä ja huolehtia lasten ja lapsiperheiden tarpeista. Yhteistyötä kaupungin, muiden toimijoiden ja vapaaehtoisten kanssa lisätään ja kehitetään.

Seurakunnat ohjaavat resurssejaan verkossa ja sosiaalisessa mediassa tehtävään työhön. Tässä tilanteessa korostuu se, että jokainen työntekijä on viestijä.

Työntekijöiden tehtäväkuvaa ja muita työn- tai viranhoidon velvoitteita joudutaan sopeuttamaan vallitseviin olosuhteisiin. Etätyötä tekevät kaikki, joiden työtehtävät sen mahdollistavat. Kaikki mahdolliset kokoukset on siirretty sähköiseksi Teams-alustalle. Työkalujen käyttötaidot kehittyvät pakon edessä. Työtehtävien vähenemisestä johtuvia lomautuksia tai irtisanomisia pyritään välttämään näillä toimenpiteillä.

Välilliset ja pidemmän aikavälin vaikutukset tulevat näkyviin vasta epidemian laannuttua. Osa epidemian alkuvaiheessa tehdyistä muutoksista ja innovaatioista jäänee pysyväksi osaksi toimintatapoja ja -malleja.

Koronavirusepidemian vaikutukset seurakuntien ja seurakuntayhtymän talouteen

Globaali taloustilanne

Vuoden alussa globaalin talouden odotettiin yleisesti kasvavan yli 3% vuoden 2020 aikana. Kauppakiista Yhdysvaltojen ja Kiinan välillä oli päättynyt ensimmäisen vaiheen soppuun ja merkit piristyvistä teollisesta tuotannosta alkoi näkyä johtavissa indikaattoreissa. Keskuspankit, erityisesti Yhdysvalloissa oli indikoinut markkinoille, ettei korkotasoon ole tulossa muutoksia vuoden aikana. Inflaatio ja talouskasvu vaikuttivat hyvin stabiililta ja osakemarkkinat kehittyivät suotuisasti aina helmikuun puoleen väliin saakka.

Kiinassa uudenvuoden vieton aikoihin huolet Wuhanin alueella leviävästä Korona viruksesta nähtiin markkinoilla aluksi pienenä riskinä, kun virusasiantuntijat odottivat tilanteen jäävän paikalliseksi ilmiöksi. Muutos markkinoilla tapahtui kuitenkin nopeasti, kun Kiinan naapurimaiden lisäksi tapauksia alkoi löytyä enenevässä määrin pohjois-Italian alueelta. Tämän jälkeen markkinoilla alettiin hinnoitella nopealla vauhdilla viruksen rajaamiseen käytettävien toimien vaikutuksia talouskasvulle. EKP ilmoitti mittavista toimista talouden ja

yriytsten tukemiseksi. Yhdysvalloissa keskuspankki laski ohjauskorkoa maaliskuussa 1,50 % verran nollassa sekä ilmoitti satojen miljardien tukiostoista lainamarkkinoilla.

Sijoitusmarkkinat ja Helsingin seurakuntayhtymän sijoitusomaisuuden tilanne

Osakemarkkinoiden kehitystä kuvaavat yleisimmät indeksit ovat laskeneet Euroopassa noin -35% vuoden alusta ja Yhdysvaltojen vastaavat lähes yhtä paljon. Korkomarkkinoilla valtionlainojen tuottotasot ovat painuneet yhä alemmas. Yhdysvalloissa valtion 10-vuoden valtionlainojen korko painui ensimmäistä kertaa historiassa alle yhden prosentin. Keskuspankit ovat tehneet jo lähes voitavansa ja nyt odotetaan todella mittavia tukipaketteja valtionhallinnoilta, joilla helpotetaan ihmisten ja yritysten selviämistä yli vaikeimman jakson. Tilanteen helpottuminen vaatii uusien tartuntatapausten kääntymisen laskuun Euroopassa sekä Yhdysvalloissa. Lisäksi on tärkeää nähdä, ettei virus kierrä takaisin Aasiaan uudestaan.

Tilanne tulee heikkenemään ja talousluvut huhtikuun osalta tulevat osoittamaan kaikissa G10 maissa suurinta taloudellisen aktiviteetin laskua ikinä. Sijoitusmarkkinat hinnoittelevat tehokkaasti kaiken saatavilla olevan uuden informaation, joten nyt tiedossa olevat negatiiviset tekijät ovat jo vahvasti mukana kurssikehityksessä. Uuden informaation muuttuessa virusepidemian osalta positiivisemmaksi tulee nousu markkinoilla olemaan myös kohtuullisen voimakas.

Seurakuntayhtymä vähensi sijoitussalkun riskipainoa voimakkaasti ennen koettua romahdusta toteuttamalla sijoitusten myyntejä helmikuussa 2020. Myyntien seurauksena salkun arvosta lähes neljännes on yhä käteisenä tilillä. Varat on tarkoitus mahdollisimman pian sijoittaa lyhyen ja keskipitkän ajan sijoitusinstrumentteihin lähivuosien investointien maksuvalmiuden turvaamiseksi. Sijoitussalkun markkina-arvo on laskenut vuoden alusta noin 15%.

Verotulot ja maksutuottojen kertyminen

Koronavirusepidemia vaikuttaa merkittävästi seurakuntien toimintaan välittömästi sen ajan, kun maan hallituksen ja eduskunnan määräämät poikkeukselliset rajoitukset ja lait ovat voimassa. Rajojen sulkemiset ja kokoontumisiin kohdistuvat rajoituspäätökset ovat johtaneet suunniteltujen tilaisuuksien peruuntumisiin sekä turistityön merkittävään vähenemiseen. Poikkeustilanteen jatkuessa pitkään vaikutukset tulevat heijastumaan negatiivisesti verotuloihin ja muihin maksutuottoihin.

1. Allmän översikt

2019 inleddes med att församlingsråden och det nyvalda gemensamma kyrkofullmäktige konstituerade sig. Till kyrkofullmäktiges ordförande för de kommande två åren valdes TM Hanna Mithiku och till vice ordförande företagaren Christoffer Perret. Som ordförande för gemensamma kyrkorådet fortsätter kyrkoherden i Vartiokylän seurakunta, Jukka Pakarinen, som utsetts av Helsingfors domkapitel. Psykoterapeut Riitta Asikanius valdes till vice ordförande för kyrkorådet.

Kyrkofullmäktige beslöt på hösten att anslaget för mission och internationell diakoni bibehålls på oförändrad nivå under perioden 2020-23. Det årliga beloppet uppgår till ca 2,9 mn €. Anslaget fördelas på fyra organisationer av vilka Kyrkans utlandshjälp, Finska Bibelsällskapet och Finska Missionssällskapet är bekanta sedan tidigare. Den fjärde organisationen är Mediamission Budbärarna rf (Sansa). Anslaget som reserverats för mission och internationell diakoni motsvarar ungefär tre procent av den kyrkoskatt som helsingforsarna betalar.

De i medierna uppmärksammade, utdragna förhandlingarna om arrendetomterna på Lövä slutfördes. Gemensamma kyrkofullmäktige godkände arrendeavtalen och dessa undertecknades av samtliga arrendatorer.

2019 går till historien som året då helsingforsförsamlingarna utvecklade sina digitala tjänster. Det elektroniska bokningssystemet för jordfästningar lanserades i maj och under hösten hade samtliga församlingar tagit i bruk tjänsten.

Utvecklingen av den elektroniska ärendehanteringssystemet är ett exempel på de tyngdpunktsområden som kyrkofullmäktige fastställde sommaren 2018 och som förväntas främja reformen av verksamhetskulturen under perioden 2019-2020. Övriga tyngdpunktsområden är det gemensamma bordet och förnyandet av livsmedelshjälpen, församlingen som stöd för de sjuka, församlingen som stöd för familjen, kommunikation och marknadsföring, närvaro i sociala medier, funktionella fastigheter och att växa till ett gott liv. Av de 2,5 mn € som reserverats för ändamålet användes 646 000 € år 2019.

Inom ramen för samfällighetens strategiarbete infördes en modell som bygger på fortlöpande utveckling. Till stöd för arbetet lanserade GKR/FMGE hösten 2019 projektet *Modigt tillsammans*, inom vilket man under 2020 fokuserar på att söka och öka samarbetet mellan församlingarna och de gemensamma tjänsterna. Genom projektet hoppas man kunna trygga helsingforsförsamlingarnas och de gemensamma tjänsternas verksamhetsförutsättningar trots att själva verksamhetsmiljön är stadd i förändring. En viktig praktisk applikation är det s k Situationsrummet där man kan få råd samt dryfta och dela med sig av sina erfarenheter. Aulan i Församlingarnas hus andra våning omvandlades för detta syfte till arbets- och grupparbetslokal men situationsrummet är också en virtuell Teams-plattform och ett engagerande sätt att tänka och agera.

Samfällighetens gemensamma tjänster deltog i knowledge management -projektet inom vilket man skapade mätare och metoder för insamling av proportionella fakta och förmedlande av kunskap som är väsentlig för ledarskapet och beslutsfattarna. Utöver Helsingfors deltog också Esbo och Tammerfors samfälligheter och Kyrkans forskningscentral.

I februari genomfördes en personalenkät i samtliga församlingar och de gemensamma tjänsterna. Svartsprocenten var 71, en ökning med 11 procentenheter från föregående enkät som genomfördes 2016. Av respondenterna upplevde 25 % att arbetsklimatet förbättrats och 32 % uppgav att det försämrats under det gångna året. Skillnaden mellan organisationens enheter var mycket stor. Den s k generella tillfredsställdheten dvs de positiva svarens andel låg mellan 21 och 73 %.

I november hölls medarbetardagen i Kulturhuset. Evenemanget föregicks av att en stor grupp anställda patrullerade på stadens gator och delade ut kaffe till pendlare bl a på busshållplatser och metrostationerna runt om i stan.

Två församlingar fick ny kyrkoherde. I Haagan seurakunta tillträdde Heikki Nenonen och i Pakilan seurakunta Tiia Valve-Tuovinen, som tillsvidare sköter uppgiften som tf, eftersom två besvär inlämnats mot valet av henne.

Helsingforsförsamlingarnas medlemsantal sjönk 2019 från ca 338 000 till 334 000. Vid utgången av året hörde 51 % av helsingforsarna till den evangelisk-lutherska kyrkan. Fastän medlemsminskningen om 1,2 % var lika stor som året innan, ökade medlemsantalet i sex församlingar, närmast till följd av inflyttningen som byggverksamheten på respektive område gett upphov till. Liksom 2018 låg medlemsantalet under 50 % i sju församlingar. Av medlemmarna var 57 % kvinnor och 43 % män. Den största åldersgruppen utgörs av 25-åringar. Medlemsstatistiken presenteras utförligare i kapitel 4 och statistiken finns också på webben under adress www.helsinginseurakunnat.fi/artikkelit/vaestotilastot.

1.1. Centrala fenomen i församlingsarbetet och plock ur evenemangskalendern

Helsingforsförsamlingarna bär sitt kristna ansvar genom att tillmötesgå helsingforsarnas behov och koncentrerar sig på att hitta de mest nödlidande och dem som ingen annan hjälper. I fokus för församlingslivet stod gudstjänsterna, de kyrkliga förrättningarna, diakonin och fostran. Den reguljära veckoverksamheten med klubbar och kretsar står i fokus i fråga om barn- och familjearbetet samt i kontakten med seniorerna. Enligt *Kyrkans statistik* hölls ca 3 700 högmässor, predikogudstjänster och veckomässor i Helsingfors. Enligt den gemensamma evenemangskalendern ordnades över 25 000 evenemang under året. De frivilligas roll var oersättlig med tanke på dessa aktiviteter.

Antalet dop och vigslar fortsatte att sjunka. Ca 800 barn från familjer där åtminstone den ena föräldern hör till kyrkan döptes inte 2019. Fortsättningsvis fick merparten av de döda en kyrklig jordfästning, även sådana som inte hör till kyrkan. Man kan dock skönja att den gamla begravningstraditionen småningom luckras upp, eftersom antalet begravningsgäster minskat betydligt. Det blir allt vanligare att de anhöriga vill att jordfästningen sker efter kremeringen.

Julen är fortfarande den populäraste kyrkliga högtiden. Särskilt hosiannagudstjänsterna till första advent, de vackraste julsångerna och julaftonsgudstjänsterna hör fortsättningsvis till helsingforsarnas jultraditioner. Då skymningen föll över begravningsplatserna förvandlades dessa till ljushav. Fastän poststrejken 2019 ställde till det för alla som ville skicka julkort fick samfällighetens julkalender som sändes till alla medlemshushåll ett mycket varmt mottagande. Också utdelningen av pepparkakor till pendlarna uppmärksammades i sociala medier. Församlingarna deltog i "klä julgranen" -insamlingen eller ordnade egna

insamlingar. Under nationella julsångsdagen den 15.12 klingade musiken i kyrkorna och på stan. Malmin seurakunta satsade extra mycket på julen – till jul kunde man bada bastu på torget i Vik och i kyrkorna kunde man få en gratis julmåltid. Församlingen hade utarbetat julprogrammet tillsammans med stadsborna.

Via Crucis är redan en väletablerad påsktradition i stan. Samfälligheten stöder evenemanget ekonomiskt och i det praktiska arbetet deltar Tuomiokirkkoseurakunta.

Evenemanget Den blomstertid nu kommer till stan hölls denna gång på Senatstorget och inte på Narinken. På Kristi himmelfärdsdagen bjöds det på försoningskonsert på Senatstorget och de finska församlingarna firade Helsingfors stifts 60-årsjubileum.

På Tölö fotbollsstadion ordnade Töölön seurakunta i juni ett musikevenemang med konsert för familjer och andra musikintresserade. Helsingfors orgelsommar, Finlands största avgiftsfria musikfestival, berikade sommarens kulturutbud med över etthundra konserter i innerstans kyrkor. Konsertserien Med metron till musiken var en traditionell musiksatsning av församlingarna kring östmetron. I september klingade andlig musik från olika trossamfund bl a i kulturcentret Caisa och i kyrkorna inom ramen för festivalen Sacred Music Helsinki.

I maj ordnades med gemensamma krafter det traditionella 10 års födis -evenemanget på Borgbacken och i början av sommarlovet fadderdagen. Helsingforsförsamlingarna och enheterna deltog i juni i Pride -veckan och i september i klimatstrejksdemonstrationen där man bl a delade ut matsvinnprodukter.

På alla begravningsplatser i Helsingfors fanns det under sommaren en präst på plats. På Malms begravningsplats ordnades i slutet av sommaren för första gången också det veckolånga evenemanget "Begravningsplatsen lever". På programmet stod guidade promenader på begravningsplatserna, konserter och en bioföreställning under bar himmel.

Idrott och tro möttes då helsingforsförsamlingarna firade de finländska lejonens bragdguld i ishockey VM med klockringning i kyrkorna. I Paavalin seurakuntas fotbollskyrka kunde man i november följa med det finska fotbollslandslaget framgång som innebar att laget kvalificerade sig för europamästerskapen i fotboll 2020.

2019 gjordes tre betydande strandhugg i stadens köpcenter. I Fiskehamnen öppnades i januari-februari kyrkans utrymme Siita i köpcentret Redi. Bakom samprojektet Siita står Kallion seurakunta, Paavalin seurakunta och Julradion. Lauttasaaren seurakunta som på grund av renoveringsarbetet i Drumsö kyrka var i behov av tillfälliga verksamhetsutrymmen flyttade till köpcentret Lauttis. I oktober öppnade Töölön seurakuntas nya allaktivitetsutrymme Fokus i Mall of Tripla. Verksamheten i det nästan 500 m2 stora utrymmet fokuserar särskilt på barn och familjer. I Fokus jobbar bl a två familjerådgivare som hjälper familjerna att lösa knutar som uppstått i livet eller parförhållandet.

1.2. Ekonomisk översikt

Det osäkra politiska läget i världen har försämrat den ekonomiska tillväxten men, framför allt, beror den avtagande ekonomiska tillväxten på de strukturella förändringar som pågår i många länder. De faktorer som särskilt påverkar tillväxten är förändringarna i Kina, där servicesektorn får en allt större betydelse för ekonomin och på att befolkningen blir allt äldre i de utvecklade länderna.

Den ekonomiska tillväxten verkar vara positiv ännu ett tag framöver trots den internationella ekonomin bromsar. Den inhemska efterfrågan håller ändå uppe tillväxten de närmaste åren. Den externa miljön påverkar de finländska företagens och hushållens förväntningar vilket också återspeglas på företagens investeringar och konsumtionstillväxten. Den offentliga sektorns konsumtion och investeringar får ett större inflytande på BNP, särskilt under 2020.

I den offentliga ekonomin har kostnaderna under hela högkonjunkturen överstigit intäkterna. Den offentliga ekonomin visar ett strukturellt underskott, som enligt prognoserna kommer att växa de kommande åren. Den offentliga ekonomin påverkas av den svaga ekonomiska tillväxten, den åldrande befolkningen som medför ökade kostnader samt de tilläggskostnader som upptas i regeringsprogrammet. Om inte åtgärder vidtas för att förbättra sysselsättningen, ekonomin och den offentliga förvaltningens produktivitet kommer den offentliga ekonomin fortsättningsvis att uppvisa underskott under de kommande åren. Enligt finansministeriets prognoser kommer den offentliga skuldbördan i relation till BNP småningom att öka igen.

2019 ökade Finlands BNP med 1,6 %. För 2020 förutspår finansministeriet en BNP-ökning om 1,0 % medan ökningen 2021 väntas bli 0,9%. Tjänsteexporten fortsatte att växa snabbt. Den privata konsumtionen fortsätter att tillta stabilt. Den förbättrade inkomstnivån trygger ökningen av hushållens inkomster. Den inhemska efterfrågan får ett lyft då den offentliga konsumtionen tilltar. De privata investeringarna torde minska under 2020 då bostadsproduktionen avtar.

2019 steg lönerna med 2,5% och konsumentprisen med 1,0 %. Den stigande inkomstnivån och inflationen torde tillta under 2020 och 2021. Löntagarnas köpkraft torde under 2019 ha ökat med 2,3 %, men tillväxten väntas sjunka till 1,7 % år 2020 och 2021. Köpkraftens tillväxt bromsas av den stigande inflationen och socialskyddsavgifterna som höjs 2020. Den privata konsumtionstillväxten avtar då hushållen sparar mer. Investeringarnas andel av BNP minskar. Det spända handelspolitiska läget mellan de ekonomiska stormakterna påverkar världshandeln och påverkar därmed indirekt också exporten från Finland.

Sysselsättningsgraden som 2018 var 71,7 % steg 2019 till 72,6 %. Under 2020 torde antalet sysselsatta stiga med 0,5 %. Att tillväxten avtar och de nominella lönerna stiger försämrar sysselsättningsläget. Man räknar med att den nominella inkomstnivån stiger med 3 %. Den avtagande ekonomiska tillväxten och de stigande lönerna påverkar småningom sysselsättningsläget. Man räknar ändå med att sysselsättningen stiger till 73,4 % före 2021 eftersom antalet finländare i arbetsför ålder sjunker ytterligare. År 2021 väntas arbetslöshetsgraden sjunka till 6,2 %.

Församlingarnas ekonomiska situation i Finland

På basis av kyrkostyrelsens förhandsuppgifter stärktes ev-luth kyrkans församlingars sammanräknade ekonomi under 2019. Årsbidraget steg med 63,4 mn € (+75%) och uppgick till 148 mn €. Församlingarnas sammanräknade resultat för räkenskapsåret stärktes från -4,5 mn € till + 56,5 mn €.

Hela kyrkans medlemsantal minskade med 55 887 personer (-1,5 %) och uppgick vid utgången av år 2019 till 3 792 304 personer. Medlemsantalet ökade i åtta församlingar inom Helsingfors stift och i sju församlingar inom Borgå stift. 56 007 personer, dvs 1,5 % av hela medlemskåren, lämnade kyrkan. Detta var ändå 2 331 färre än året innan. 16 246 personer anslöt sig till församlingarna, en minskning med 434 jämfört med föregående år. 43 856 personer avled, en minskning med 850. 28 352 personer döptes, en minskning med 2 540 personer.

2019 uppgick den redovisade kyrkoskatten till 886 mn €, alltså 15 mn € (+1,8%) mer än 2018 då skatteintäkterna minskade med 16 mn € (-1,8%) jämfört med 2017. Kyrkoskatteintäkterna ökade eftersom den beskattningsbara inkomsten ökade, sysselsättningsläget förbättrades och lönerna steg. Under de tre år som föregick 2019 sjönk kyrkoskatteintäkterna. Den ekonomiska polariseringen mellan församlingarna fortsatte i fråga om kyrkoskatteintäkterna. Trots att kyrkoskatteintäkterna steg för merparten av församlingsekonomierna uppvisade 64 församlingar dvs en fjärdedel sjunkande skatteintäkter.

De finländska församlingarnas sammanräknade verksamhetsintäkter minskade med 2,3 mn € (-1%). Verksamhetsbidraget (nettokostnaden) steg från 790 mn till 792,7 mn (förändring 0,3%). Personalkostnaderna steg från 570 mn till 583 mn (+2,1 %). Övriga kostnader minskade med 12 mn € från 434 mn till 423 mn € (-2,7%). Årsbidraget stärktes med 63 mn € till 148 mn €.

2019 uppvisade 96 (36 %) församlingsekonomier ett negativt resultat. Jämfört med 2018 då 129 församlingar presenterade ett negativt bokslut var detta ändå en förbättring. 36 församlingar gick från ett positivt till ett negativt resultat medan 70 församlingar lyckades vända ett negativt resultat till positivt. Den troligaste orsaken till att resultatet förbättrades var att skatteintäkterna efter många dåliga år åter ökade.

Landets församlingsekonomiers sammanräknade långfristiga lånesumma steg med 12 mn €. Av församlingsekonomierna hade 107 (40 %) lån. Tio församlingsekonomier redovisade ett ackumulerat underskott. 36 församlingsekonomier uppger att likviditeten underskred 60 dagars behov.

Det ekonomiska läget för Helsingfors kyrkliga samfällighet

RESULTATRÄKNING, JÄMFÖRELSE AV UTFALLET 31.12.2019 utan nedskrivningar av placerat kapital extern

1000 euro	BU 2018	BS 2018	Förv. %	TA 2019	1. BU-ändring	BU 2019 tot.	Förverkligat 31.12.2019	Förv. %
Verksamhetsintäkter	16 781	17 899	107 %	17 185		17 185	18 247	106 %
Verksamhetskostnader	-94 252	-94 273	100 %	-100 862	-1 456	-102 318	-101 862	100 %
Verksamhetsbidrag	-77 470	-76 374	99 %	-83 677	-1 456	-85 133	-83 615	98 %
Skatter och statsfinansiering	89 200	91 679	103 %	93 243		93 243	92 238	99 %
Beskattningskostnader	-1 400	-1 246	89 %	-1 300	-86	-1 386	-1 386	100 %
Avgift till centralfonden	-10 000	-9 203	92 %	-9 050	24	-9 026	-9 027	100 %
Finansieringsintäkter & -kostnader	9 258	5 995	65 %	8 611	-1 600	7 011	7 412	106 %
Placerings-, ränte- & övr finansieringsintäkter		15 201					15 588	
Placerings-, ränte- & övr finansieringskostnader		-9 206					-8 177	
Årsbidrag	9 588	10 852	113 %	7 828	-3 118	4 710	5 621	119 %
Avskrivningar	-7 362	-7 156	97 %	-6 787	-1 550	-8 337	-8 454	101 %
Räkenskapsperiodens resultat	2 225	3 695	166 %	1 041	-4 668	-3 627	-2 832	78 %
Förändr. av avskrivn.differensen	572	865	151 %	572		572	533	93 %
Räkenskapsperiodens över-/undersk	2 797	4 560	163 %	1 613	-4 668	-3 054	-2 299	75 %

RESULTATRÄKNINGENS UTFALLSJÄMFÖRELSE 31.12.2019 inkl. förändring av nedskrivningar

1000 euro	BU 2018	BS 2018	Förv. %	BU TA 2019	1. BU-ändring	BU 2019 tot.	Förverkligat 31.12.2019	Förv. %
Verksamhetsbidrag	-77 470	-76 374	99 %	-83 677	-1 456	-85 133	-83 615	100 %
Årsbidrag I	9 588	10 852	113 %	7 828	-3 118	4 710	5 621	72 %
Förändr. av nedskrivningar		-16 584					12 528	
VuosikateÅrsbidrag	9 588	-5 732	-60 %	7 828	-3 118	4 710	18 149	232 %
Räkenskapsperiodens resultat	2 225	-12 889	-579 %	1 041		-3 627	9 695	931 %
Räkenskapsperiodens över-/undersk	2 797	-12 024	-430 %	1 613		-3 055	10 228	634 %

Resultatet för 2019 utan av nedskrivning föranledd återbäring (+12,5 mn €) var -2,8 mn € negativt. Det budgeterade underskottet var -3,6 mn €. Underskottet blev alltså 0,8 mn € lägre än budgeterat. Verksamhetsintäkterna översteg budgeten med 1,1 mn € (6,2 %). Verksamhetskostnaderna underskred budgeten med 0,5 mn € (0,4%). Skatteintäkterna och statsbidraget var sammanräknat 0,6 % högre än 2018 men underskred ändå budgeten med 1,0 mn €.

Driftsekonomins verksamhetsbidrag var 1,5 mn € lägre än budgeterat. Jämfört med föregående år försämrades verksamhetsbidraget med 7,2 mn €. Verksamhetsintäkterna ökade med 0,3 mn och verksamhetskostnaderna med 7,6 mn € (varav personalkostnadernas andel utgjorde 3,9 mn €).

Kyrkoskatteintäkterna ökade från 2018 med 0,7 mn € men blev ändå 0,8 mn € under det budgeterade beloppet. Bland faktorerna som påverkade skatteutvecklingen kan nämnas förändringarna i inkomstnivån, medlemsutvecklingen, minskningen av den arbetsföra

befolkningen, konjunktursvängningarna och avvikelser som beror på de genomförda skatteomläggningarna.

Årsbidraget för 2019 (skillnaden mellan intäkter och kostnader) utan återbärningar föranledda av nedskrivningar på placeringarna (+12,5 mn €) var 5,6 mn €. Med beaktande av återbärningarna var årsbidraget 18,1 mn €. Avkastningen på placerat kapital uppgick med beaktande av värdeförändringarna till 19,9 mn € (-10,6 mn € föregående år). I snitt har nettoresultatet av de senaste årens placeringsverksamhet varit +10 mn €/år. Efter avskrivningar (8,5 mn €) uppvisar bokslutet ett underskott om 2,3 mn €. Med beaktande av värdeminskningarna är resultatet +10,2 mn €.

Finansiering, jämförelse av utfallet 2019 utan värdenedskrivningar

	BS 2018	BU totalt 2019	Utfall 2019	Över- under	T-%
Inkomstfinansiering	10 507	4 701	5 612	911	119 %
Årsbidrag	10 852	4 710	5 621	911	119 %
Inkomstfinansieringens korrektivposter	-345	-9	-9	0	98 %
Investeringar	-6 076	-20 646	-10 406	10 239	50 %
Investeringskostnader	-8 762	-20 688	-10 428	10 259	50 %
Bestående aktiva, försäljningsintäkter	2 687	42	22	-20	52 %
Nettokassaflöde från egentlig verksamhet och investeringar	4 431	-15 945	-4 794	11 151	30 %
Förändringar i beviljade krediter	7 006	-4 580	-4 500	80	98 %
Ökning av beviljade krediter		-4 580	-4 500	80	98 %
Minskning av beviljade krediter	7 006				
Övriga likviditetsförändringar	-1 806		4 656	4 656	
Förändring av kortfristiga fordringar	-961		2 164	2 164	
Förändring av räntefria lång- och kortfristiga skulder	-845		2 491	2 491	
Finansieringsverksamhetens nettokassaflöde	5 200	-4 580	156	4 736	-3 %
Förändring av finansiella tillgångar	9 631	-20 526	-4 638	15 887	23 %
Förändring av finansiella tillgångar (balansräkning)	9 631		-4 638	-4 638	

Utän att beakta nedskrivningarna minskade samfällighetens kapital med 4,6 mn €.

Då budgetramen för åren 2021-2023 bereds kommer man att utvärdera hur de allmänna ekonomiska prognoserna och samfällighetens ekonomiska ställning inverkar på verksamhets- och ekonomiplaneringen. I utvärderingen beaktas också de långfristiga mål som fastställts i syfte att balansera samfällighetens ekonomi.

Vid bedömningen av samfällighetens långsiktiga ekonomiska förutsättningar spelar medlemsutvecklingen en central roll. Det sjunkande medlemsantalet har redan försämrat kyrkoskatteintäkterna om än förändringen på allvar kommer att märkas först under de kommande åren. Än så länge kompenseras det sjunkande medlemsantalets inverkan på skatteintäkterna av att förvärvsinkomsterna ökar. Kyrkoskatteutvecklingen blir en utmaning, särskilt efter år 2022. Till dess beräknas kyrkoskatteintäkterna landa på samma nivå som 2019. Samfällighetens ekonomiska utsikter förutsätter att såväl antalet verksamhetslokaler som personalstyrkan reduceras på sikt tills en nivå uppnås där årsbidraget täcker investeringarna. Personalminskningarna sköts primärt genom naturlig avgång.

Skatteintäkter

Redovisade skatter

Samfällighetens skatteprocent är 1 %. Vid den senast slutförda beskattningen, dvs för 2018, erhöll samfälligheten ca 1,4 % mer kyrkoskatt än året innan. Den på förvärvsinkomst baserade kyrkoskatten uppgick år 2018 till 79,6 mn €.

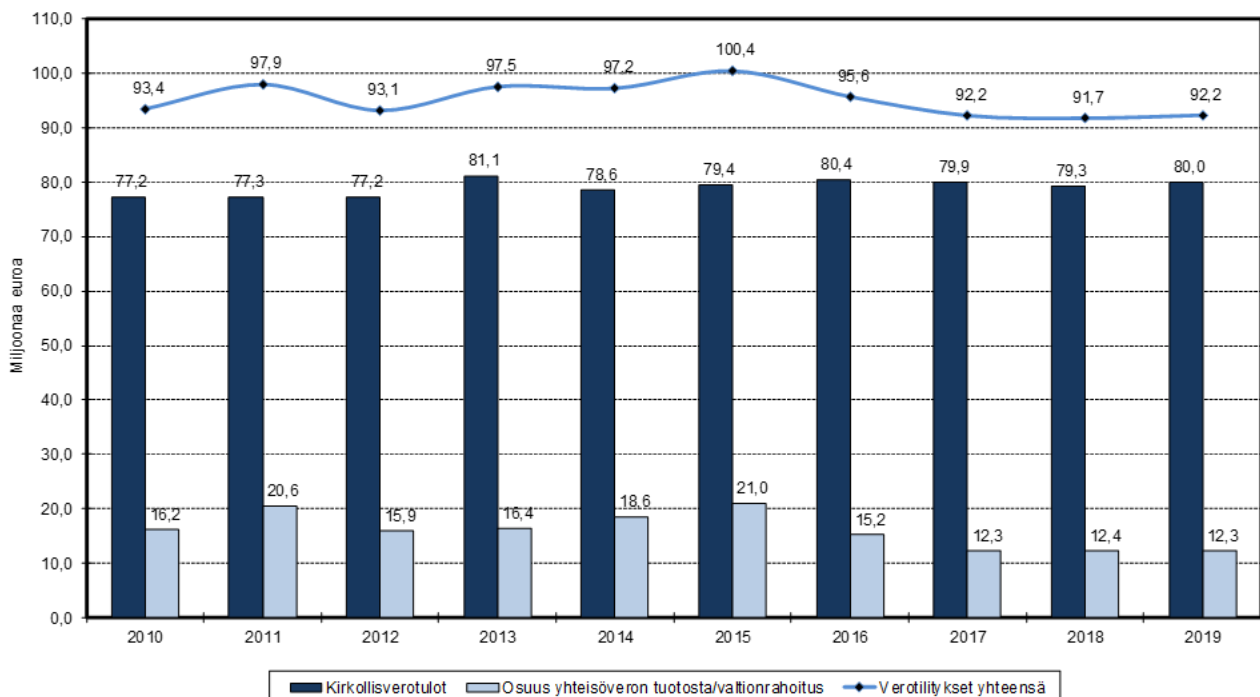
Skatteredovisningar

Skatteredovisningarna till förmån för samfälligheten uppgick tillsammans med statsbidraget till 92,2 mn €, en ökning med 0,6 mn €, eller +0,6 % i relation till föregående år. Kyrkoskatteintäkterna steg med 0,7 mn €. Statsbidraget (ersättning för skötsel av samhällliga uppgifter) uppgick till 12,2 mn €, en minskning om 0,1 mn €.

Samfällighetens skatteintäkter 2017 – 2019:

(milj. euro)	BS 2017	BS 2018	BS 2019
Kyrkoskatt	79,9	79,3	80,0
Statsbidrag	12,2	12,4	12,3
Sammanlagt	92,1	91,7	92,2
Förändr. milj. euro	-3,5	-0,4	0,5
Förändring %	-3,7 %	-0,4 %	0,6 %

Verotulot 2010 - 2019
Skatteintäkter 2010 - 2019

Helsingfors kyrkliga samfällighets pensionsansvar

Kyrkans pensionsansvar kalkylerades i februari 2020 och uppgår per 31.12.2019 till 4 795 mn €. Med pensionsansvar avses det till nuläget diskonterade värdet på pensionerna som ska utbetalas i framtiden och prestationen som diskonteras utgörs antingen av de pensionerades pensioner eller av de ännu yrkesaktivas och de pensionerades ackumulerade pensioner diskonterade till nuvärde.

Kyrkans pensionsfond uppgår per 31.12.2019 till 1 676 mn €. Kyrkan har således ett pensionsansvarsunderskott om 3 119 mn € för vilket Kyrkans pensionsfond ansvarar.

Samfällighetens beräknade andel av kyrkans pensionsansvar som saknar täckning uppgår till 285,0 mn € (motsvarande belopp för 2018 var 275,7 mn €). Pensionsansvarskalkylen utgör en bilaga till balansräkningen.

Placeringar

Minimimålet för placeringsverksamheten är att bibehålla det placerade kapitalets realvärde. Följaktligen måste årsavkastningen vara minst lika hög som inflationen. Enligt placeringsstrategin görs samfällighetens placeringar till låg risk men ändå så att avkastningen optimeras.

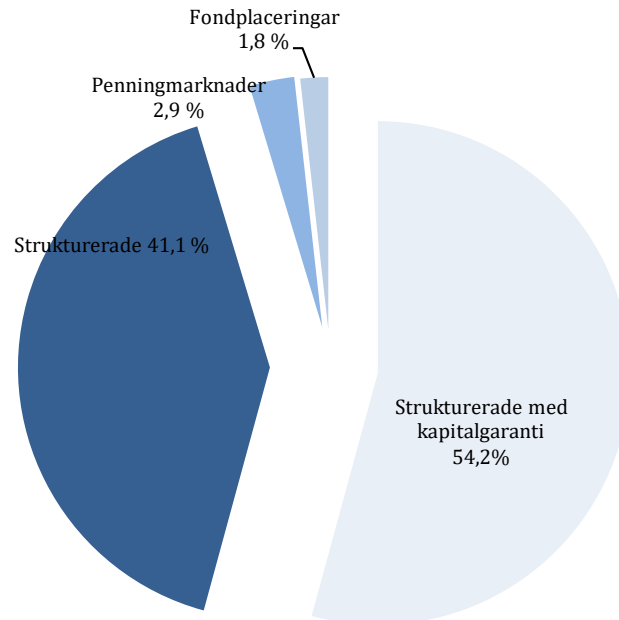
Enligt anvisningarna för placeringsverksamheten utgör placeringarna med högre risk 20-50 % och de kapitalsäkrade 50-80 %. Vid årsskiftet var 42,9 % av placeringarna förknippade med risk medan de kapitalsäkrade placeringarna utgjorde 57,1 %. Allokeringen av de placerade kontanta medlen följer den fastslagna placeringsstrategin. Indexlånens andel av portföljvärdet uppgick per 31.12.2019 till 95,3 %, placeringsfondernas andel var 1,8 % medan penningmarknadsplaceringarna utgjorde 2,9 %.

I bokslutet år 2019 var bokföringsvärdet för samfällighetens placeringar 174,6 mn €. Vid årsskiftet uppgick placeringarnas marknadsvärde till 175,4 mn €. År 2019 var avkastningen på det placerade kapitalet, omräknat till gängse värde 11,38 %.

Samfällighetens placeringsstrategi bygger på att utnyttja de möjligheter till riskfri avkastning som överskrider räntenivån som de kapitalsäkrade masskuldebrevslånen erbjuder. Eftersom placeringarna är kapitalsäkrade kan samfälligheten på ett kapitalsäkrat sätt bli delaktig av den förväntat högre avkastningen på mer riskbenägna placeringsobjekt. De ifrågavarande objektens avkastning förverkligas i slutet av placeringstiden.

För placeringsverksamheten används endast etiskt högklassiga kapitalförvaltare. Som samfällighetens huvudförvaltare fungerar Jam Advisors Oy. Förvaltaren ska följa finansinspektionens allmänna direktiv och dessutom ha egna höga etiska interna direktiv som bolaget ska övervaka att efterlevs. I placeringarna favoriseras positiva värderingsalternativ.

Kapitalkategoriernas vikt i portföljen per 31.12.2019

Samfällighetens fastighetsplaceringar

I samfällighetens bokföring följer man upp intäkter och kostnader som hänför sig till placeringsfastigheterna och fastigheterna som används för församlingsverksamheten. Som placeringsfastigheter betraktas av samfälligheten direkt ägda bostadshus, bostadsaktiebolag, fastighetsaktiebolag inklusive aravafinansierade bostadshus samt tomter och markområden. Aktielokaler och fastigheter som används som församlingsutrymmen eller för socialt boende betraktas inte som placeringsfastigheter.

Värdet på samfällighetens fastighetsplaceringar uppgick vid årsskiftet till ca 166 mn €, varav bostädernas andel utgjorde ca 99 mn €, kontors- och affärsfastigheterna stod för ca 23 mn € medan tomter och markområden svarade för ca 44 mn €. I relation till 2018 steg portföljvärdet något då vissa fastigheter som tidigare varit i församlingsbruk överfördes till placeringsfastigheterna, dessutom har värdet på vissa fastigheter stigit. Placeringsfastigheterna gav 2019 en avkastning på 5,6 % enligt balansvärde.

Under räkenskapsåret såldes två markområden som ingått i placeringsegendomen för 47 642 €. Uthyrningen av bostäder och affärslokaler fortsatte i syfte att hålla nyttjandegraden så hög som möjligt. Utnyttjandegraden var 96,1 % i fråga om bostäderna och 90,7 för affärslokalerna.

Under verksamhetsåret genomfördes avtalsenliga hyresjusteringar. Hyresintäkterna för bostäderna uppgick till ca 7,8 mn € medan kostnaderna var ca 4,4 mn €. År 2019 var uppgick placeringsportföljens bokföringsresultat till 5,9 mn €.

1.3 De viktigaste investeringarna

Fastighetsavdelningens investeringar uppgick i budgeten för 2019 totalt till 27,1 mn €, varav begravningsplatsernas andel var 3,7 mn € medan fastighetsväsendet stod för 23,4 (inkl. placeringsfastigheterna). Efter budgetändringarna sänktes fastighetsavdelningens investeringsanslag till 22,4 mn €, varav 3,1 mn € anvisades för begravningsplatserna och 19,3 mn € för fastighetsväsendet. I slutet av 2019 var utfallet i fråga om de totala fastighetsinvesteringarna 12,8 mn €, så fördelat att begravningsplatsernas investeringar uppgick till 1,2 mn € och fastighetsinvesteringarna till 11,6 mn €.

I budgeten för 2019 hade 22,9 mn € reserverats för bygg-, renoverings- och utvecklingsinvesteringar. Då budgeten reviderades blev beloppet 16,6 mn €, varav 8,1 mn € användes. Som driftskostnad bokfördes 3,0 mn €. Verksamheten har påverkats av personalbristen på fastighetsavdelningen, som delvis beror på högkonjunkturen i byggbranschen. På grund av personalbristen har nya investerings- och planeprojekt skjutits på framtiden. Fastighetsavdelningens personal har också varit sysselsatt med underhållsarbeten och bostadsprojekt.

Nybyggen och begravningsplatser

För 2019 hade 25 000 € reserverats, utfall 0 €.

Grundrenoverings- och förbättringsåtgärder på begravningsplatserna

För grundrenoveringsåtgärder på begravningsplatserna budgeterades sammanlagt 1,6 mn € för 2019. Vid budgetändringen sänktes anslaget till 1,00 mn €. Utfallet var 0,2 mn €.

Mark- och vattenbyggande på begravningsplatserna

För mark- och vattenbyggande på begravningsplatserna reserverades sammanlagt 1,5 mn €, utfallet blev 0,5 mn €. Det största enskilda projektet var förnyandet av lönnallén på Malms begravningsplats. Arbetet slutfördes 2019.

Maskiner och inventarier/begravningsväsendet

För begravningsplatsernas maskiner och inventarier reserverades 0,6 mn € för år 2019. Utfallet blev 0,5 mn €. Den föråldrade maskinparken på begravningsplatserna har förnyats.

Nybyggande/fastighetsväsendet

I budgeten ingick inte anslag för nybyggen under 2019.

Grundrenoveringar och förbättringar/fastighetsväsendet

För renovering av fastigheter som hör till huvudklass 5 budgeterades 18,0 mn € för år 2019 och vid budgetändringen sänktes anslaget till 12,5 mn €. Det slutliga utfallet blev 6,5 mn €. Den största enskilda investeringen var förnyandet av Sandudds nya kapells fasadputs. Grundrenoveringen av Drumsö kyrka fortsatte liksom planeringen av en utvidgning av Kampens kapell. Vidare inledde fastighetsavdelningen grundrenoveringen av några bostadshus som samfälligheten äger till 100% (AsOy Helsingin Suonionkatu, Kiinteistö Oy Haagan Pappilantie 2B och AsOy Helsingin Haagan Pappilantie 2A). Arbetet fortsätter under 2020. Bland de projekt som slutfördes kan nämnas renoveringen av TALOs (f d Snellu) fasader och tak samt målnings- och renoveringsarbeten i huset. Vidare slutfördes grundrenoveringen av Månsas kyrka. Botby kyrkas yttertak förnyades. Arbetet med att förnya vattentaket på Mikaelkyrkan och renoveringen av fasaden på Brändö kyrkas sidobyggnad inleddes. Arbetet fortsätter under 2020. Ombyggnaden av Matteuskyrkans interiör slutfördes

men en del av tak- och fasadrenoveringsarbetet kommer att fortsätta 2020. Två inkvarteringsbyggnader på Lekholmen tätades. Ventilationen i festlokalen i Mariefors åtgärdades med ytterligare ventiler i byggnadens inkvarteringsutrymmen. Man fortsatte också att utreda olika alternativ gällande Församlingarnas hus och försökte få tillstånd för kompletteringsbyggnad på Kasbergets kyrkotomt. Också arbetet med detaljplaneändringen för församlingshemmet i Gamlas (Södra Kårböle kyrka) och Åggelby nya kyrkas tomt fortsatte.

BU-nivå/Orglar

För orgel- och instrumentanskaffningar hade ett anslag om 0,5 mn € reserverats för 2019. Vid budgetändringen sänktes anslaget till 0,4 mn €. Det slutliga utfallet blev 0,1 mn €.

Maskiner och inventarier/fastighetsväsendet

För maskiner och inventarier budgeterades 0,7 mn € för 2019. Utfallet blev 0,2 mn €.

Fastighetsväsendets övriga investeringar

Budgetanslaget, 4,3 mn €, närmast för att täcka intressebolagens amorteringar och för deras andel av grundrenoveringskostnaderna, för anskaffning av mark och för markanvändningsavgifter. Vid budgetändringen höjdes anslaget till 5,8 mn €. Utfallet blev 4,7 mn €.

1.4. Bedömning av de största riskerna

Allmänt

Riskhanteringen har anpassats till och inlemmats i samfällighetens ledning och beslutsfattande. I april-juni utarbetade samfällighetens ledningsgrupp i samarbete med Deloitte Oy en riskanalys som utgår från att riskerna med hjälp av intervjuer identifierades och därefter bedömdes i en gemensam workshop. Syftet med riskanalysen är att identifiera samfällighetens främsta risker, att prioritera följderna på basis av sannolikhet och konsekvenser samt att ge rekommendationer på basis av det utförda arbetet.

Medlemsutvecklingen är fortsättningsvis en central riskfaktor med tanke på församlingarnas och de gemensamma tjänsternas verksamhet. Genom att flera olika faktorer samverkar kan man påverka medlemsutvecklingen. På basis av förverkligade risker konstaterades att samfällighetens största risker är samarbetet mellan församlingarna och de gemensamma tjänsterna, anpassandet av samfälligheten till de ekonomiska realiteterna, personalens kompetens, samfällighetens interna tjänster samt tillämpandet av god förvaltningssed.

Medlemsutvecklingen

Församlingen består av sina medlemmar. Medlemskapet har olika innebörd för medlemmarna. En del betonar församlingens arbete bland hjälpbehövande, andra betonar församlingens religiösa uppgift men det finns också sådana för vilka församlingens roll som upprätthållare av begravningsplatser och kyrkor är viktig. Risken föreligger att församlingsmedlemmarna inte upplever sitt medlemskap som betydelsefullt och därför lämnar kyrkan. Det finns också en risk för att de som flyttar till Helsingfors inte kommer i kontakt med sin församling och inte ansluter sig som medlemmar.

Församlingarnas medlemsutveckling har framför allt i huvudstadsregionen redan länge varit negativ. Under 2019 tappade helsingforsförsamlingarna 4 080 medlemmar. Vid utgången av 2019 hade medlemsantalet sjunkit från föregående år med 1,2 %, dvs till 51,0 %. Den markant sjunkande medlemsandelen förändrar också församlingarnas verksamhetsmiljö och gör det svårare att uppnå de uppställda verksamhetsmålen. De ekonomiska resurserna krymper då skatteintäkterna sjunker. Också verksamhetsförutsättningarna är hotade då församlingarnas och kyrkans roll i t ex skolor och daghem allt oftare ifrågasätts.

Helsingforsförsamlingarna och samfälligheten har inlett olika åtgärder som ska stärka medlemskapet och för att dämpa minskningen av medlemsantalet.

Församlingarnas inbördes samarbete och samarbetet mellan församlingarna och de gemensamma tjänsterna

Av ledningsgruppens riskanalys framgick att församlingarnas inbördes samarbete men också samarbetet mellan församlingarna och de gemensamma tjänsterna är otillräckligt och att samarbetet borde utökas väsentligt om vi vill upprätthålla nuvarande kostnads- och verksamhetsstruktur.

Modigt tillsammans –konceptet som inleddes 2019 syftar till att säkerställa helsingforsförsamlingarnas och de gemensamma tjänsterna genom att stärka samarbetet. Inom ramen för projektet strävar man att hitta de områden man tillsammans vill utveckla. Som exempel på det nya samarbetet kan nämnas diakonidepåerna samt situationsrummet där vi försöker hitta möjligheter till samarbete på ett nytt sätt. Modigt tillsammans –projektet kommer att visa om vi i tillräcklig utsträckning kan svara mot de förändringar som sker i verksamhetsmiljön.

Anpassning till den ekonomiska ramen

Församlingarnas skatteintäkter har stampat på stället i flera år. Att de beskattningsbara intäkterna per capita ökat har kompenserat effekten av medlemsminskningen. Härefter kommer ändå en medlemsminskning ändå att inverka på skatteintäkterna då utvecklingen i fråga om ekonomi och sysselsättning generellt inte förmår kompensera effekten av medlemsminskningen. Samtidigt stiger löne- och övriga kostnader årligen. Då ekonomin stramas åt och skatteintäkterna endast stiger långsamt måste samfälligheten sänka sina kostnader.

Personalkostnaderna utgör 56 % av verksamhetskostnaderna i resultaträkningen. Om man vill uppnå betydande inbesparingar måste alltså personalstyrkan anpassas. I enlighet med personalstrategin strävar man till att sänka personalstyrkan genom naturlig avgång. Omfördelning av uppgifterna, förändring av arbetsbilden och utnyttjande av samarbetsmöjligheterna ingår i anpassningsåtgärderna. I detta arbete utgör samfällighetens struktur en bromskloss. Tjänstestrukturen och sättet som församlingsverksamheten är uppbyggd gör det svårt för personalen att på ett smidigt sätt röra sig mellan församlingarna och samfälligheternas enheter. En utmaning är t ex att tjänsternas befattningsbeskrivningar är snäva och att man inom organisationen har en benägenhet att hålla sig till de hävdvunna verksamhetsmodellerna.

Kyrkans pensionsfond svarar för utbetalningen av pensioner till kyrkans pensionärer. Pensionerna finansieras med den pensionsavgift som arbetsgivaren betalt på basis av

lönesumman, beloppet som innehållits av arbetstagarens lön samt avkastningen på pensionsfondernas medel. Fonderingen inleddes på 1990-talet, dvs senare än på annat håll i samhället. Pensionsansvaret som saknar täckning överskrider 4 mrd €. De stora årskullarna går i pension vilket ökar pensionsbeloppet som ska betalas. Samtidigt väntas kyrkans personalstyrka minska. Pensionsprognosen tyder på att de årliga intäkterna inte kommer att täcka pensionskostnaderna. För att trygga pensionerna blir man tvungen att realisera pensionsfondens placeringar. För att trygga pensionerna har kyrkomötet beslutat att övergå från en lönebaserad till en skattebaserad avgift. Enligt kyrkomötets beslut uppbärs av församlingarna en på lönesumman baserad pensionsavgift och en på kyrkoskatten baserad pensionsfondsavgift som för närvarande uppgår till 5 % av Helsingfors samfällighets kyrkoskatteintäkter. För samfällighetens ekonomi och ekonomiplanering utgör de eventuellt stigande pensionskostnaderna en risk.

Samfälligheten genomgår en krävande fastighetsutvecklings- och -planeringsfas. Enligt fastighetsstrategin strävar man till att säkerställa att jord- och fastighetsegendomen ger avkastning. Detta gör man genom att i samråd med Helsingfors stad detaljplanera områden/tomter huvudsakligen för bostadsändamål. Det är en utmaning att vid kostnadsanpassningen realisera vissa fastigheter och att utveckla fastigheterna för nya ändamål. Till följd av detta har man inlett ett flertal fastighetsutvecklingsprojekt som syftar till att uppnå så förnuftiga lösningar som möjligt vid förädlandet och realiserandet av fastigheterna.

Personalkompetens

Att personalen åldras och pensioneringarna tilltar såväl inom samfälligheten som på arbetsmarknaden överlag måste betraktas som en personalrelaterad risk. Kompetens och så kallad implicit kunskap försvinner lätt då personalen går i pension. Därför är det av central betydelse att kompetensen överförs och att de nyanställdas inskolning fungerar. Samtidigt är ändå pensioneringarna en möjlighet att behärskat reducera personalstyrkan. Samfällighetens personalstrategi innehåller bl a mål gällande rekrytering, premiering, kompetens och arbetshälsa. Avsikten är att med hjälp av dessa säkerställa personalens ork och tillgången på arbetskraft.

Under 2019 fortsatte sjukfrånvaron att öka. Riskerna som hänför sig till personalens ork är inte helt under kontroll.

Samfällighetens interna tjänster

2015 blev samfälligheten klient hos kyrkans servicecentral. Vid det här laget har centralens rutiner etablerats och man har övergått till att vidareutveckla dem. Försättningsvis förekommer brister i servicecentralens tjänster, kommunikation och arbetsfördelningen mellan centralen och samfälligheten. Det finns risk för att den långsamma och bristfälliga servicen fortsätter och att servicen fortsatt upplevs som svag.

Samfälligheten har under 2019 haft många tekniska problem och avbrott som hänfört sig till programvaran Prime. Delvis har man inte i tillräcklig utsträckning kunnat förbereda sig inför detta. Planeringen av ett nytt styrsystem har inletts.

Man strävar till att utvecklingsarbetet i fortsättningen i allt högre grad ska ske i samarbete med församlingarna och med beaktande av deras behov.

God förvaltningssed och etiska risker

Med god förvaltningssed avses här de av samfälligheten definierade metoderna som ska säkerställa gott ledarskap och en framgångsrik verksamhet. Som sådana förfaringssätt räknas exempelvis en tydlig organisationsstruktur och ansvarsfördelning, öppenhet och offentlighet i fråga om verksamheten och beslutsfattandet, tydliga befattningsbeskrivningar, tillräcklig uppföljning, respons och rapportering samt öppen kommunikation.

Aktörerna inom den offentliga sektorn måste fästa allt mer uppmärksamhet vid riskerna som eventuella avvikelser från god förvaltningssed och etiska principer kan leda till. Riskerna kan lätt få offentlig uppmärksamhet och allvarligt eller för lång tid skada samfällighetens anseende. I likhet med alla andra kyrkliga gemenskaper syns samfälligheten ofta i medierna. Eventuella avvikelser från gällande regler och bestämmelser, god förvaltningssed eller andra allmänt vedertagna etiska principer samt kvalitetsbrister i den egentliga verksamheten får i regel publicitet som påverkar medlemskårens lojalitet och kan leda till medlemsflykt.

I början av 2018 utarbetades samfällighetens uppförandekod (code of conduct) med närmare anvisningar om representation, gästfrihet och om hur personalen ska premieras och uppmärksammas. 2019 fastställdes anvisningar om granskande och godkännande av fakturor.

Helsingfors kyrkliga samfällighet har begärt en polisutredning gällande oegentligheterna som förekommit i samband med de upphandlingar som skötts av fastighetsbyrån. Processen är ännu inte slutförd.

1.5. Försäkringar

Samfällighetens försäkringar har koncentrerats till LokalTapiola. Som försäkringsmäklare fungerar Rewenda Oy.

Samfällighetens fastigheter och anläggningstillgångar är försäkrade till återanskaffningsvärde via en omfattande allrisk-försäkring. Kyrkor, kapell, orglar och lösöre är försäkrade till visst belopp, övriga byggnader försäkras enligt byggnadsvolym. Samfälligheten har också en skogsförsäkring samt en avbrottsförsäkring och en rättsskyddsförsäkring. 2019 tecknades också en ansvarsförsäkring för förvaltningen. Samfällighetens fordon och båtar är trafikförsäkrade, en del har också kaskoförsäkring.

På vissa kyrkofastigheter och församlingslokaler tillämpas direktförsäkringsvillkor. En direktförsäkring förbättrar försäkringsskyddet genom att ersättningen också vid en partiell skada fastställs utgående från det belopp som försäkringsobjektet försäkrats för. Direktförsäkringar används vanligtvis då det är svårt eller omöjligt att fastställa egendomens återanskaffnings- eller dagsvärde.

Med tanke på eventuella egendoms- eller personskador som församlingarnas verksamhet kan orsaka tredje part har samfälligheten också en ansvarsförsäkring. Avtal om lagstadgad olycksfallsförsäkring för personalen samt arbetstagarnas grupplivförsäkring har likaså tecknats med LokalTapiola. Arbetslöshetsförsäkringen sköts av Arbetsförsäkringsfonden TVR. De som är aktiva inom församlingsarbetet omfattas då de deltar av samfällighetens frivilliga olycksfallsförsäkring.

1.6. Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Coronapandemins inverkan på församlingarnas och samfällighetens verksamhet

Coronaepidemin som vid årsskiftet tog fart i Kina påverkar församlingarnas verksamhet avsevärt så länge regeringens anvisningar och beredskapslagen är i kraft. Exempelvis är all veckoverksamhet och alla samlingar inställda. Gudstjänsterna hålls för tomma bänkar, livsmedelsdistributionen sköts fortsättningsvis med undantag för de gemensamma måltiderna och möjligheterna att besöka vårdhem och fängelser har begränsats. Andra förändringar som berör stadsborna är att antalet deltagare vid bröllop, dop och andra familjehögtider begränsats. Jordfästningspraxis har också förändrats då antalet närvarande begränsats till några få sörjande.

Att hjälpa andra är fortsättningsvis en central uppgift som har blivit viktigare under den pågående epidemin. Församlingarna utarbetar kreativa nya sätt att nå ut till seniorer och ta hand om barn och barnfamiljer. Samarbetet med staden och övriga aktörer samt med volontärerna utökas och utvecklas.

Församlingarna satsar på att jobba via webben och sociala medier. I detta läge betonas att varje arbetstagare också är en kommunikatör.

Arbetstagarnas befattningsbeskrivningar och åligganden måste anpassas till de rådande omständigheterna. Alla vars uppgifter möjliggör det jobbar nu på distans. Möten sköts i mån av möjlighet virtuellt via Teams. Situationen har förbättrat personalens förmåga att använda nya redskap. På så sätt försöker vi undvika permitteringar och uppsägningar till följd av minskad arbetsmängd.

Vilka de indirekta och långsiktiga konsekvenserna blir framgår först då pandemin avtar. En del av innovationerna och åtgärderna som infördes i början av pandemin blir sannolikt bestående.

Pandemins inverkan på samfällighetens och församlingarnas ekonomi

Det globala ekonomiska läget

I början av året trodde man allmänt att ekonomin skulle växa med 3 % under året. Handelstvisten mellan USA och Kina hade avblåsts sedan parterna enats och de viktigaste indikatorerna antydde att industriproduktionen återhämtade sig. Centralbankerna med FED i spetsen hade indikerat att räntenivån inte kommer att förändras under året. Inflationen och den ekonomiska tillväxten verkade stabila och aktiemarknaderna utvecklades gynnsamt till medlet av februari.

I början ansåg marknaden att coronaviruset, som vid tiden för det kinesiska nyåret spreds i Wuhan-provinsen, endast utgjorde en liten risk och virusexperterna räknade med att viruset närmast var ett lokalt fenomen. Förändringarna på marknaden skedde ändå snabbt då smittan inte enbart spred sig till Kinas grannländer utan också till norra Italien. Därefter började man snabbt kalkylera vilka konsekvenser viruset kan få på olika marknader och hur åtgärderna som ska begränsa viruset spridning påverkar den ekonomiska tillväxten. ECB meddelade att banken vidtar omfattande stödåtgärder för ekonomin och företagen. I USA

sänkte FED styrräntan i mars med 1,50 %, dvs till 0 och meddelade om stödköp i miljardklass på lånemarknaden.

Placeringsmarknaden och Samfällighetens placeringar

Sedan årsskiftet har de vanligaste indexen som beskriver utvecklingen på aktiemarknaden sjunkit med ca 35 % i Europa och utvecklingen har varit nästan den samma i USA. Avkastningen på statslånen har sjunkit allt lägre. I USA ligger räntan på statens tioårsobligationer för första gången i historien under en procent. Centralbankerna har nu gjort nästan allt som står i deras makt och nu väntar man på verkligt omfattande stödpaket som kunde underlätta människornas och företagens möjligheter att ta sig igenom den värsta perioden. För att situationen ska lätta måste antalet nya smittade sjunka i Europa och USA. Dessutom är det viktigt att se att det inte uppstår en andra virusvåg i Asien.

Ekonomi kommer generellt att försvagas och de ekonomiska nyckeltalen för april visar den kraftigaste ekonomiska nedgången i G10-länderna någonsin. På placeringsmarknaderna prissätts all tillgänglig information effektivt vilket innebär att kursutvecklingen redan beaktat de nu kända negativa faktorerna. Om informationen om viruspandemin blir positivare torde tillväxten på marknaden bli förhållandevis kraftig.

I februari 2020 realiserade samfälligheten vissa placeringar och minskade därmed placeringsportföljens risknivå kraftigt före den stora kursnedgången. Till följd av detta utgörs nu nästan en fjärdedel av portföljvärdet av kontanta medel. Tanken är att dessa medel så fort som möjligt ska placeras i instrument med kort eller medellång löptid för att säkerställa likviditeten med tanke på de kommande årens investeringar. Placeringsportföljens marknadsvärde har sjunkit sedan årsskiftet med ca 15 %.

Skatte- och avgiftsintäkter

Så länge beredskapslagens bestämmelser är i kraft påverkar coronapandemin församlingarnas verksamhet direkt. De stängda gränserna och beslutet att begränsa maximiantalet deltagare vid olika sammankomster har lett till att planerade evenemang avbokats och antalet turister minskat betydligt. Om undantagsläget fortsätter länge får detta negativa konsekvenser för såväl skatteintäkterna som övriga avgiftsintäkter.

2. Hallinto

2.1. Hallintoelinten kokoonpano

Yhteinen kirkkovaltuusto

Ylintä päätösvaltaa seurakuntayhtymässä käyttää yhteinen kirkkovaltuusto siten kuin siitä kirkkolaissa on säädetty.

Vuoden 2018 seurakuntavaaleissa valittiin yhteiseen kirkkovaltuustoon **91** jäsentä toimikaudeksi 2019–2022. Vuonna 2019 varsinaiset jäsenet olivat seuraavat:

puheenjohtaja
Mithiku, Hanna, TM
Perret, Christoffer, yrittäjä
varapuheenjohtaja

jäsenet:

Ahola, Kai, KTM
Ahonen, Esa, talousneuvos, KTM
Airola, Susanna, VTM
Alanko, Vilja, väitöskirjatutkija
Ala-Prinkkilä, Mervi, verkkotuottaja
Ali-Löytty, Viivi, viestintäpäällikkö, FM
Asikanius, Riitta, psykoterapeutti
Assmann, Mervi, ylitarkastaja, FM
Eskola, Irja, sosiaalineuvos, VTM
Fryckman, Peter, hallituksen puheenjohtaja
Grünthal, Lauri, opiskelija
Harju, Risto, ekonomi, director
Harms-Aalto, Martina, FM, toiminnanjohtaja
Havunen, Minna, viestinnän suunnittelija
Hiltunen, Rakel, kaupunkineuvos
Hippi, Juha-Pekka, asianajaja
Huhta, Susse, opettaja
Ingervo, Sirkku, erityisopettaja, tilalle
opiskelija **Valteri Markula** kv 7.11.2019
Jalovaara, Ville, dosentti
Junkkaala, Timo, teol.tri.
Järvilehto, Anni, johdon assistentti
Järviö, Matleena, YTM
Kangasniemi, Pirjo-Liisa, koulutustarkastaja
Karhumaa, Anna, TM
Kartano, Kristiina, TM
Keskinen, Lotta, KTM, rahastoanalytikko
Ketonen, Satu, metsänhoitaja, KTK
Kontula, Leena, poliisi, eläkkeellä
Kopperoinen, Samuel, varatuomari
Kopponen, Lauri, lakimies
Korhola, Eija-Riitta, fil.tri, konsultti
Korkalainen, Samuli, pastori, kanttori
Kumpulainen, Maija, kirkon nuorisotyönohj.
Kurka, Kari, merkonomi
Kässi, Anna-Riitta, doula, seksologi, tilalle
seurakunnan erityisnuorisotyönohjaaja **Mio**
Kivelä kv 12.9.2019
Laine, Anna, FM, konsultti
Lainela, Ami, ICT manager
Lanamäki, Antti, järjestöpäällikkö, eläk.
Lassus, Bengt, pastori, eläkkeellä
Lehtipuu, Otto, dipl.ins., toimitusjohtaja
Leppilampi, Jukka, muusikko-artisti
Lintunen, Tiina, sosiaalityöntekijä
Luhtanen, Satu, suunnittelijaopettaja
Malin, Kimmo, viestinnän suunnittelija
Melin, Olav, TM, päätoimittaja emeritus
Meri, Otto, lakimies
Munsterhjelm, Anna, partiojohtaja

Muurinen, Seija, TtT, sairaanhoitaja, tilalle
opperalaulaja **Ville Salonen** kv
10.10.2019
Månsson, Björn, toimittaja, eläkkeellä
Mäenpää, Marjo, humanitaarisen avun
asiantuntija
Mäkimattila, Sari, dos, erikoislääkäri
Nenonen, Riikka, yhteisöpedagogi (AMK)
Nevanlinna, Marja, KM
Niiles, Jaakko, pastori
Nikula, Rebekka, kanttori
Osmoviita, Kaarina, FM
Paavilainen, Hanna, toimittaja, pappi
Pauni, Reetta, sosiaalipsykologi
Pekkola, Pirjo, terveystieteiden maisteri
Pentzin, Petra, TM, tanssinopettaja
Pikkarainen, Eveliina, KYC analyst
Pohjolainen, Tiiu, toimittaja, FM
Pontela, Tuula, terveyskeskuslääkäri
Pynnönen, Heikki, konduktööri, eläkkeellä
Raike-Ojanen, E, kirkon nuorisotyönohj.
Raitamäki, Sonja, soc.pol. asiantuntija,
tilalle lääkäri, partiojohtaja **Saara Heinänen**
kv 12.12.2019
Raittinen, Timo, ekonomi, eläkkeellä
Ranta, Salla, teologi, kirjoittaja
Rissanen, Laura, VTM
Rytky, Tiina, viestintäpäällikkö
Räntilä, Jaana, psykoterapeutti, pastori
Sahi, Timo, dosentti, yllilääkäri, eläkkeellä
Salomaa, Pekka, ylikonstaapeli emeritus
Saurama, Anna, opettaja
Seiro, Kaisa, työterveyshoitaja, eläkkeellä
Sihvonen, J-P, KTM, vice president
Soininvaara, A-M, keskustakirjaston johtaja
Steffansson, Rolf, TM, toiminnanjohtaja
Ståhlberg, Tarja, yrittäjä
Suontakanen, Tapio, pastori
Sällström, Kalle, toiminnanjohtaja
Tarvainen, Juhana, pastori
Tikka, Eeva, TM, pastori
Tuominen, Jukka, VM
Vainio, Marko, valmentaja
Valovirta, Anni, ylitarkastaja
Vepsä, Sinikka, sairaanhoitaja
Wikström, Anders, varainhankintapäällikkö
Vuorinen, Tuulikki, lehtori, diakonissa

Sihteerinä toimi seurakuntayhtymän hallintolakimies Mirjami Toivakka.

Vuoden 2019 aikana kirkkovaltuusto kokoontui 8 kertaa. Käsiteltyjen asioiden määrä oli 107.

Yhteinen kirkkoneuvosto

Yhteinen kirkkoneuvosto toimii seurakuntayhtymän yhteisenä valmistelu-, toimeenpano- ja hallintoelimenä.

Pakarinen Jukka kirkkoherra
puheenjohtaja

Asikanius Riitta psykoterapeutti
varapuheenjohtaja

jäsenet:

Ahonen Esa talousneuvos
Harju Risto ekonomi
Hiltunen Rakel kaupunkineuvos
Järvilehto Anni johdon assistentti
Kartano Kristiina seurakuntapastori
Keskinen Lotta investment manager
Lainela Ami ICT manager
Lehtipuu Otto toimitusjohtaja
Pontela Tuula terveyskeskuslääkäri
Ranta Salla teologi, kirjoittaja
Steffansson Rolf verksamhetsledare
Sundberg Pertti ekonomi
Vuori Wiking lakimies

varajäsen: **Soininvaara** Anna-Maria kirjastonjohtaja

varajäsenet:

Vuorinen Tuulikki lehtori, sairaanhoitaja-diakonissa
Tuominen Jukka valt. maisteri
Pauni Reetta sosiaalipsykologi
Osmoviita Kaarina filosofian maisteri
Lindroth Arttu opiskelija, järjestötoimija
Harms-Aalto Martina verksamhetsledare
Järviö Matleena kehitysyhteistyön asiantuntija
Sihvonen Juha-Pekka vice president.
Kopperoinen Samuel varatuomari
Lanamäki Antti järjestöpäällikkö
Wikström Anders chef för medelanskaffning
Alanko Vilja väitöskirjatutkija
Kopponen Lauri lakimies

Yhteisen kirkkoneuvoston esittelijä

Rintamäki Juha seurakuntayhtymän johtaja

Yhteisen kirkkoneuvoston sihteeri

Wickström Kirsi seurakuntayhtymän lakimies

Toivakka Mirjami hallintolakimies, 1.2.2019 alkaen

Yhteisen kirkkoneuvoston perustamat toimikunnat:

Sijoitusneuvottelukunta: Jarmo Leppiniemi (pj), Matti Inha, Aija Kontinen, Jaakko Ojala, Topi Piela, Kaija Savolainen, Pertti Sundberg ja Tuija Virtanen

Sääntötyöryhmä: Lauri Kopponen (pj), Riitta Asikanius, Hanna Mithiku, Christoffer Perret, Tuula Pontela ja Wiking Vuori

Tarkastustoimikunta: Esa Ahonen (pj), Rakel Hiltunen, Anni Järvilehto ja Otto Lehtipuu

Ympäristötyöryhmä: Mervi Assmann ja Anna Laine

Yhteinen kirkkoneuvosto kokoontui toimintavuonna 20 kertaa.

Käsiteltyjen asioiden lukumäärä oli 375, jotka olivat ryhmiteltyinä seuraavat:

Rohkeasti yhdessä -hanke.....	13
Talousarvio ja tilinpäätös.....	20
Määrärahaesitykset ja laina-asiat.....	10
Asemakaava-asiat, rakennusluvut ja tontin vuokraus	21
Kiinteistöjen ja asunto-osakkeiden myynnit, ostot, vuokraus sekä aluevaihdot.....	10
Kiinteistöjen korjaus ja rakentaminen.....	21
Hautausmaita- ja hautaustointa koskevat asiat.....	2
Lausunnot, aloitteet ja selitykset.....	5
Virka- ja työsuhteisiin liittyvät asiat, henkilöstöasiat	50
Virkamiespäätösluettelot.....	81
Vakiopykälät ja ilmoitusasiat.....	76
Muut asiat.....	66

2.2. Yhteisen kirkkovaltuuston tärkeimmät päätökset ja niiden täytäntöönpano

Vuosittain yhteisen kirkkovaltuuston päätettäväksi kuuluvien asioiden, toiminta- ja taloussuunnitelman sekä talousarvion ja toimintakertomuksen lisäksi merkittävimmät yhteisen kirkkovaltuuston päätökset olivat vuonna 2019:

Kiinteistö- ja rakennushankkeita koskevat päätökset ym

Vuonna 2019 yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi seuraavat kiinteistöjä koskevat asiat:

- Lohjan Varolassa sijaitsevien Kaislaranta ja Kaislaranta I nimisten tilojen myynti (kirkkohallituksen vahvistuspäätös 23.5.2019)
- Maa-alueen vuokraaminen Elisa Oyj:lle tukiasemaa varten Porkkalan leirikeskukseen alueelta (tuomiokapitulin vahvistuspäätös 8.3.2019)
- Puistokäytävien sijoituslupa Vantaan Asolan Rekolanmetsä (tuomiokapitulin vahvistuspäätös 2.5.2019)
- Lehtisaaren maanvuokrasopimusten hyväksyminen
- Morsianluodon ja Madeluodon luonnonsuojelualueiden perustaminen
- Maanvuokrasopimus Vantaan Asola, tontin 92-72-33-1 vuokraamiseen liittyvät muutokset (tuomiokapitulin vahvistuspäätös 18.9.2019)
- Fredskulla nimisen tilan myyminen Helsingin kaupungille (kirkkohallituksen vahvistuspäätös 23.5.2019)
- Julkisivu sekä muut peruseräparannus- ja muutostyöt: Hietaniemen hautausmaa, As Oy Helsingin Suonionkatu 7, As Oy Helsingin Haagan Pappilantie 2A ja Kiinteistö Oy Haagan pappilantie 2B, Lauttasaaren-, Matteuksen-, Maunulan-, Mikaelin- ja Vartiokylän kirkot
- Kiinteistöpalveluiden puitesopimuskumppanin valinta vuosille 2019-2021 sekä Rakennusteknisten töiden sekä kylpyhuone- ja märkätilasaneerausten puitesopimuskumppaneiden valinta vuosille 2019-2021 (optiot vuosille 2022 ja 2023)

Muita päätöksiä

- valittiin vaalinvalmistelijat
- valittiin yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtajaksi TM Hanna Mithiku ja varapuheenjohtajaksi yrittäjä Christoffer Perret
- asetettiin vaalilautakunta
- valittiin yhteisen kirkkoneuvoston varapuheenjohtajaksi psykoterapeutti Riitta Asikanius ja hänen henkilökohtaiseksi varajäseneksi keskustakirjaston johtaja Anna-Maria Soininvaara
- valittiin yhteisen kirkkoneuvoston jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenet toimikaudeksi 2019-2020
- pääkaupunkiseudun seurakuntien yhteinen mediatoimitus- johtokunnan jäsenten valinta kaudelle 2019-2020
- valittiin tilintarkastusyhteisö vuosille 2019–2022
- Helsingin seurakuntayhtymän yhteisen johtamisjärjestelmän kuvaus
- vahvistettiin Helsingin seurakuntayhtymän toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus sekä myönnettiin vastuuvapaus tilivelvollisille vuodelta 2018 lisäksi hyväksyttiin henkilöstökertomus
- merkittiin tiedoksi lähetyksen ja kansainvälisen diakonian kohdennettujen määrärahojen myöntäminen vuonna 2019
- hyväksyttiin lähetykselle ja Kirkon Ulkomaanavulle myönnettävien talousarvio-määrärahojen jakoperusteet vuosille 2020–2023
- hyväksyttiin vuoden 2018 talousarvion menojen ylitykset
- hyväksyttiin vuoden 2019 talousarvion investointiosan ensimmäinen muutos sekä talousarvion toinen muutos
- hyväksyttiin vuoden 2020 talousarvioehdotus ja vuosien 2020–2022 toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus
- Seurakuntayhtymän Nordea Bank Oyj:ssä olevan shekkitilin luottolimiitin korottaminen
- Konsernilainojen myöntäminen Asunto Oy Helsingin Suonionkatu 7, Asunto Oy Haagan Pappilantie 2A Kiinteistö Oy Haagan Pappilantie 2B käynnistyvien peruskorjausten väliaikaiseksi rahoittamiseksi ja omavelkaisten takauksen myöntäminen
- perustettiin 5 virkaa seurakuntiin sekä 3 seurakuntayhtymään

- lakkautettiin 2 virka seurakunnista
- Kirkko ja kaupunki -lehden painopalveluiden hankinta vuosille 2020–2021 (optiot vuosille 2022 ja 2023)
- Kirkko ja kaupunki -median sopimusneuvottelujen käynnistäminen ja neuvottelijoiden valinta
- Kirkon mediasäätiön tukeminen kolmivuotiskaudella 2020–2022
- Maunulan kirkon ruotsinkielisen nimen muuttaminen

Kirkkovaltuuston hyväksymät ponnet:

"Yhteinen kirkkovaltuusto velvoittaa yhteisen kirkkoneuvoston arvioimaan tuen palauttamista IEC:lle. Jos yhteistyöneuvotteluissa tulee esille, että IEC:lle ei löydy mielekkäitä vastuualueita, tukea vähennetään hallitusti ja asteittain".

"Vuoden 2020 lähetyksen ja kv. diakonian määrärahan vastaanottajat veloitetaan raportoimaan, miten sukupuolten tasa-arvo ja vammaiset henkilöt on huomioitu hankkeissa ja ohjelmissa, johon raha on käytetty. Tulee myös raportoida, jos vammaisia henkilöitä ei ole huomioitu, sekä perusteltava, miksi ei ole huomioitu. Tämä koskee sekä kohdennettuja että kohdentamattomia määrärahoja. Vuodesta 2021 eteenpäin määräraha-anomuksien (kohdennetut & kohdentamattomat) hankesuunnitelmissa ja –raporteissa tulee käydä ilmi, miten sukupuolten tasa-arvo ja vammaiset henkilöt on huomioitu. Tukea myönnettäessä nämä otetaan huomioon".

Luottamushenkilöiden aloitteet:

Vastaus Tarja Kantolan 17.3.2016 tekemään aloitteeseen koskien Helsingin kirkkoreittien pyöräilykarttaa – merkitty tiedoksi 25.4.2019

Vastaus Sonja Alangon 13.12.2018 tekemään aloitteeseen koskien ohjeiden laatimista virkojen ja toimien täyttämässä – merkitty tiedoksi 13.6.2019

Vastaus Pirjo Pekkolan 14.3.2019 tekemään aloitteeseen Helsingin seurakuntayhtymän mahdollisuudesta lopettaa Nordea-pankin käyttö rahaliikenteensä hoidossa – merkitty tiedoksi 13.6.2019

Seuraavat aloitteet käsitellään kevätkaudella 2020:

- Ns. yhteisöseurakuntakokeilu (11.3.2019)
- 18 vuotta täyttävien helsinkiläisnuorten huomioiminen (29.8.2019)
- Kasvisruoan osuuden kasvattaminen (12.9.2019)

2.3. Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus vastaa Helsingin seurakuntayhtymän sisäisestä tarkastuksesta yhteisen kirkkoneuvoston alaisena. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on tarkastaa ja arvioida Helsingin seurakuntayhtymän sisäistä valvontaa, riskien hallintaa, taloudellisen ja toiminnallisen tiedon luotettavuutta sekä toiminnan lain- ja päätöksenmukaisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Sisäisen tarkastuksen toimintaa ohjaa yhteisen kirkkoneuvoston hyväksymä sisäisen tarkastuksen ohjesääntö.

Sisäisen tarkastuksen työn kohteet määritellään vuosittain laadittavassa tarkastussuunnitelmassa, jonka yhteinen kirkkoneuvosto hyväksyy. Sisäinen tarkastus raportoi säännöllisesti tarkastustoimikunnalle ja yhteiselle kirkkoneuvostolle suorittamistaan tarkastuksista. Merkittäviä vuoden 2019 aikana suoritetuista tarkastuksista ja sisäisen valvonnan kehityshankkeista olivat sijoitustoiminnan tarkastus, seurakuntien hankintoihin liittyvät tarkastukset, tietojärjestelmähankkeiden arvioinnit sekä riskienhallinnan, tietosuojan ja sisäisen valvonnan ohjeistuksen kehittäminen. Sisäinen tarkastus avustaa myös tilintarkastajia hyvän tilintarkastustavan mukaisen tarkastuksen suorittamisessa.

Tarkastustoimessa oli vuonna 2019 sisäisen tarkastuksen päällikön virka ja sisäisen tarkastajan työsuhte. Sisäisen tarkastuksen henkilöstön työpanosta on voitu täydentää ostamalla sisäisen tarkastuksen palvelua sitä tarjoavilta asiantuntijayhteisöiltä.

3. Henkilöstö

Henkilöstön määrä	31.12.2019	31.12.2018
Työntekijöiden lukumäärä	1172	1138
Naisten osuus	69,8 %	69,6 %
Miesten osuus	30,2 %	30,4 %
Henkilöstön määrä ammattiryhmittäin	31.12.2019	31.12.2018
Seurakuntapapisto	201	198
Sairaalasielunhoito ja perheneuvonta	37	39
Kirkkomuusikot	69	65
Diakoniatyö	115	107
Nuorisotyö	88	88
Lapsityö	118	114
Muu seurakuntatyö	45	30
Johtajat ja päälliköt	24	27
Asiantuntijatyö	70	64
Hallinto- ja toimistotyö	183	172
Hautausmaatyö	68	72
Kiinteistö- ja kirkonpalvelutyö	154	162

Henkilöstön keski-ikä vuoden 2019 lopussa on 49 vuotta (vuoden 2018 lopussa 48 vuotta).

4. Väkiluku

4.1. Jäsenet

Vuosina 2013–2019 Helsingin seurakuntien läsnä olevan väestön jäsenmäärä, Helsingin kaupungin väkiluku ja kirkkoon kuulumisen ovat kehittyneet seuraavasti:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Helsingin seurakunnat	355 317	350 844	348 496	345 035	342 214	337 955	333 875
Muutos	-2 437	-4 473	-2 348	-3 461	-2 821	-4 259	-4 080
Helsingin väkiluku	612 664	620 715	628 208	635 181	643 272	648 042	654 707
Muutos	8 696	8 051	7 493	6 973	8 091	4 770	6 665
Kirkkoon kuulumisen (%)	58,0 %	56,5 %	55,5 %	54,3 %	53,2 %	52,2 %	51,0 %

Helsingin seurakuntien tilastoitu jäsenmäärä laski vuonna 2019 yhteensä 4 080 henkilöllä. Kirkosta eronneita oli 4 924 henkilöä enemmän kuin kirkkoon liittyneitä. Kuolleita oli 962 jäsentä enemmän kuin kastettuja alle 1-vuotiaita lapsia.

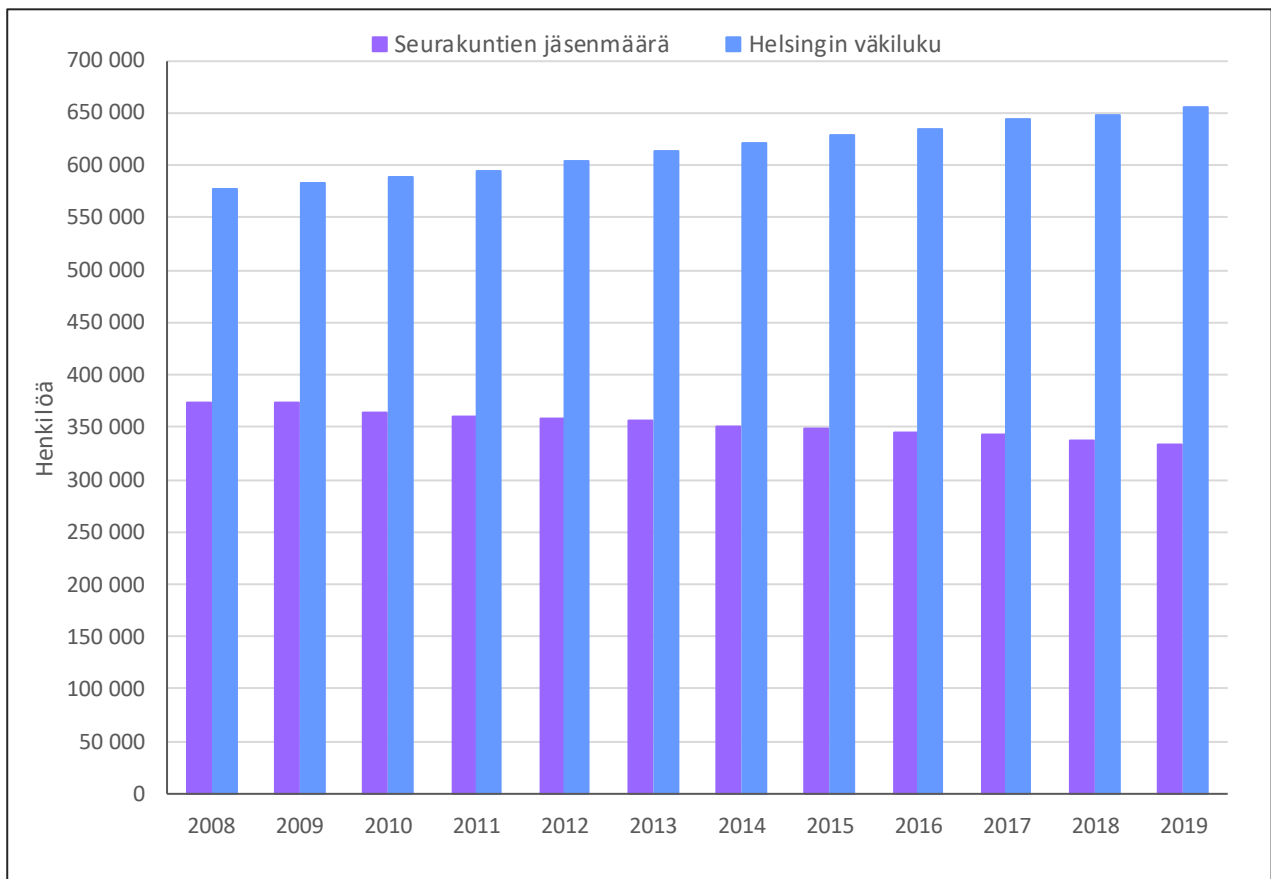
Helsingin väkiluvun kasvu jatkui vuonna 2019. Muuttoliikkeen nettovaikutus Helsingin seurakuntien jäsenmäärään oli kahtalainen. Kotimaan muuttoliike lisäsi seurakuntien jäsenmäärää 2 008 henkilöllä. Ulkomaille ja ulkomailta Helsinkiin suuntautunut muuttoliike vähensi jäsenmäärää 121 henkilöllä.

Vuodenvaihteessa 31.12.2019 helsinkiläisistä 51,0 % kuului Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon. (Tämän kirkkoonkuulumisprosentin laskemisessa on käytetty Tilastokeskuksen ennakkotietoa Helsingin väkiluvusta 31.12.2019. Tilastokeskus julkaisee viralliset vuodenvaihteen väkiluvut myöhemmin keväällä 2019.)

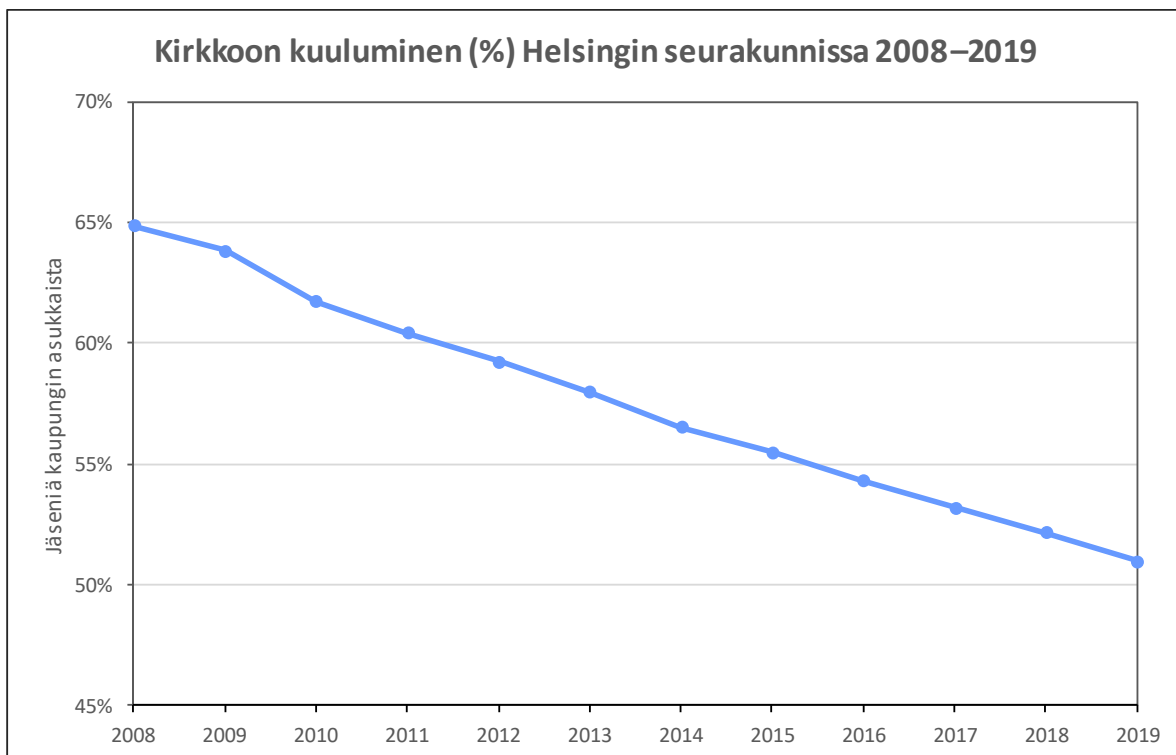
4.2. Helsingin ev.lut. seurakuntien väkiluku

Vuodet 2015–2019	Seurakuntien läsnä olevan väestön jäsenmäärä					Alueella asuvat ¹⁾	
	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2019	%
Seurakunta							
Haagan seurakunta	14 995	14 938	14 824	14 537	14 218	26 003	54,7 %
Helsingin Mikaelin seurakunta	19 063	18 694	18 323	17 730	17 330	39 928	43,4 %
Helsingin Tuomiokirkkoseurakunta	29 217	29 264	30 020	29 926	30 047	56 494	53,2 %
Herttoniemen seurakunta	17 043	16 825	16 692	16 751	16 651	34 512	48,2 %
Kallion seurakunta	20 109	19 963	19 963	19 777	20 019	43 652	45,9 %
Kannelmäen seurakunta	14 479	14 062	13 881	13 869	14 028	28 932	48,5 %
Lauttasaaren seurakunta	12 745	12 897	13 220	13 106	13 057	21 281	61,4 %
Malmin seurakunta	54 962	54 242	53 463	52 435	51 122	98 033	52,1 %
Munkkiniemen seurakunta	10 642	10 535	10 507	10 334	10 400	16 254	64,0 %
Oulunkylän seurakunta	19 163	18 840	18 545	18 083	17 769	34 076	52,1 %
Paavalin seurakunta	14 460	14 399	14 040	13 874	13 562	30 298	44,8 %
Pakilan seurakunta	13 427	13 230	13 016	12 807	12 764	18 742	68,1 %
Pitäjänmäen seurakunta	9 902	9 623	9 422	9 304	9 089	17 706	51,3 %
Roihuvuoren seurakunta	17 351	17 549	17 393	17 584	17 611	31 943	55,1 %
Töölön seurakunta	28 231	28 030	27 871	27 766	27 237	49 418	55,1 %
Vartiokylän seurakunta	9 524	9 262	9 047	8 754	8 429	17 787	47,4 %
Vuosaaren seurakunta	18 841	18 536	18 161	17 778	17 243	37 181	46,4 %
Suomenkieliset seurakunnat yht.	324 154	320 933	318 388	314 415	310 576	602 240	51,6 %
Johannes församling	11 657	11 737	11 641	11 642	11 669	19 046	61,3 %
Matteus församling	5 851	5 667	5 579	5 424	5 294	7 671	69,0 %
Petrus församling	6 834	6 698	6 606	6 474	6 336	9 785	64,8 %
Ruotsinkieliset seurakunnat yht.	24 342	24 102	23 826	23 540	23 299	36 502	63,8 %
Asuinpaikka tuntematon						15 965	
YHTEENSÄ	348 496	345 035	342 214	337 955	333 875	654 707	51,0 %
Helsingin kaupungin väkiluku	628 208	635 181	643 272	648 042	654 707		
Kirkkoon kuulumisen %	55,5 %	54,3 %	53,2 %	52,2 %	51,0 %		
Vuodet 2008–2014	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
YHTEENSÄ	374 093	372 495	363 347	359 725	357 754	355 317	350 844
Helsingin kaupungin väkiluku	576 632	583 350	588 549	595 384	603 968	612 664	620 715
Kirkkoon kuulumisen %	64,9 %	63,9 %	61,7 %	60,4 %	59,2 %	58,0 %	56,5 %
¹⁾ Tilastokeskuksen ennakkotieto Helsingin väkiluvusta 31.12.2019. Suomenkielisten seurakuntien alueella asuvien lukumäärään lasketaan henkilöt, joiden äidinkieli on suomi tai jokin ei-pohjoismainen kieli. Ruotsinkielisten seurakuntien alueella asuviksi lasketaan henkilöt, joiden äidinkieli on ruotsi, norja, tanska tai islanti. <i>Asuinpaikka tuntematon</i> käsittää ne Helsingin asukkaat, joilla ei ole vakinaista osoitetta tai joilla on vakinaisen osoite ilman lähiosoitetta.							

4.3. Kaupungin ja seurakuntien väestön kehitys

Kirkkoon kuulumisen kehitys

4.4. Läsnä olevan väestön muutostapahtumat

	SISÄÄNMUUTOT ¹⁾	ULOSMUUTOT ²⁾	EROTUS
Suomenkieliset seurakunnat	39 298	37 559	1 739
Ruotsinkieliset seurakunnat	1 940	1 671	269
YHTEENSÄ	41 238	39 230	2 008

	SIIRROT LÄSNÄ OLEVAAN VÄESTÖÖN ³⁾	SIIRROT POISSA OLEVAAN VÄESTÖÖN	EROTUS ⁴⁾
Suomenkieliset seurakunnat	952	997	-45
Ruotsinkieliset seurakunnat	102	178	-76
YHTEENSÄ	1 054	1 175	-121

	KASTETUT ⁵⁾	KUOLLEET	EROTUS
Suomenkieliset seurakunnat	2 422	3 263	-841
Ruotsinkieliset seurakunnat	196	317	-121
YHTEENSÄ	2 618	3 580	-962

	KIRKKOON LIITTYNEET ⁶⁾	KIRKOSTA ERONNEET	EROTUS
Suomenkieliset seurakunnat	1 637	6 248	-4 611
Ruotsinkieliset seurakunnat	96	409	-313
YHTEENSÄ	1 733	6 657	-4 924

	AVIOLIITON KIRKOLLISET VIHKIMISET	AVIOLIITON SIVIILIVIHKIMISET	Yhteensä
Suomenkieliset seurakunnat	915	1 001	1 916
Ruotsinkieliset seurakunnat	66	77	143
YHTEENSÄ	981	1 078	2 059

	AVIOEROT
Suomenkieliset seurakunnat	755
Ruotsinkieliset seurakunnat	40
YHTEENSÄ	795

1) Muuttoja Helsingin seurakuntiin toisista Helsingin tai muun Suomen seurakunnista.

2) Muuttoja Helsingin seurakunnista toisiin Helsingin tai muun Suomen seurakuntiin.

3) Sisältää kaikki siirrot Helsingin seurakuntien läsnä olevaan väestöön: lähtöseurakunta poissa olevassa väestössä on voinut olla mikä tahansa Suomen ev.lut. kirkon seurakunta.

4) Negatiiviset luvut tarkoittavat, että vakinaisesti ulkomaille asumaan on muuttanut enemmän Helsingin seurakuntien jäseniä kuin mitä Suomen ev.lut. kirkon jäseniä on muuttanut ulkomailta asumaan vakinaisesti Helsinkiin.

5) Kaikki alle 1-vuotiaat kastetut lapset (= kastetut lapset ensirekisteröintinä + kasteen kautta kirkkoon liittyneet alle 1-vuotiaat).

6) Ei sisällä kasteen kautta kirkkoon liittyneitä alle 1-vuotiaita.

5. Talousarvion toteutumisvertailut

5.1. Käyttötalouden toteutumisvertailu

Toimintakatteiden yhteenvedo

Yksikkö	TA+muutos 2019	TOT 2019	KATE-ERO	TOT%	TP 2018
Yhteinen hallinto					
Luottamuselimet	-247 106	-287 985	-40 879	117 %	-1 073 723
Sisäinen tarkastus	-185 790	-172 202	13 589	93 %	-165 088
Hallinto ja talouspalvelut	-4 752 617	-5 033 975	-281 358	106 %	-4 549 647
Laki- ja asianhallintapalvelut	-2 263 889	-2 039 643	224 246	90 %	-1 632 001
Tietohallintopalvelut	-1 389 351	-1 221 739	167 612	88 %	-1 094 612
	-8 838 753	-8 755 544	83 209	99 %	-8 515 070
Seurakunnallinen toiminta					
Haagan seurakunta	-1 754 052	-1 646 770	107 282	94 %	-1 672 699
Herttoniemen seurakunta	-2 217 116	-2 203 918	13 199	99 %	-2 086 213
Kallion seurakunta	-2 932 853	-2 925 729	7 124	100 %	-2 834 837
Kannelmäen seurakunta	-1 858 799	-1 799 429	59 370	97 %	-1 726 807
Lauttasaaren seurakunta	-1 675 473	-1 740 886	-65 413	104 %	-1 557 388
Malmin seurakunta	-6 817 723	-6 533 744	283 979	96 %	-6 500 801
Meilahden seurakunta	0	0	0		-1 676 781
Mikaelin seurakunta	-2 638 270	-2 617 906	20 364	99 %	-2 510 005
Munkkiniemen seurakunta	-1 415 739	-1 382 770	32 968	98 %	-1 314 715
Oulunkylän seurakunta	-2 537 093	-2 537 026	67	100 %	-2 270 394
Paavalin seurakunta	-2 002 499	-2 147 986	-145 487	107 %	-2 047 480
Pakilan seurakunta	-1 664 041	-1 631 160	32 881	98 %	-1 620 366
Pitäjänmäen seurakunta	-1 233 788	-1 181 085	52 703	96 %	-1 060 742
Roihuvuoren seurakunta	-2 371 605	-2 492 045	-120 441	105 %	-2 334 012
Tuomiokirkkoseurakunta	-5 605 229	-5 539 438	65 790	99 %	-5 294 070
Töölön seurakunta	-4 445 198	-4 751 169	-305 970	107 %	-1 339 317
Vartiokylän seurakunta	-1 238 545	-1 214 034	24 511	98 %	-1 170 102
Vuosaaren seurakunta	-2 474 272	-2 312 906	161 367	93 %	-2 307 996
Johannes församling	-2 283 057	-2 353 569	-70 512	103 %	-2 221 892
Matteus församling	-962 079	-947 490	14 589	98 %	-949 929
Petrus församling	-1 013 713	-1 341 479	-327 766	132 %	-1 065 000
Diakoniaprojektit	-525 000	-525 000	0	100 %	-408 000
	-49 666 144	-49 825 538	-159 394	100 %	-45 969 545
Yhteiset seurakunnalliset tehtävät					
Yhteinen seurakuntatyö	-7 875 057	-8 031 735	-156 679	102 %	-7 277 215
Muu yhteinen seurakunnallinen toiminta	-5 589 858	-6 845 774	-1 255 916	122 %	-5 699 202
Lehtisaaren nuorisokoti	-34 321	73 851	108 172	-215 %	82 891
Viestintä	-1 430 298	-1 362 656	67 642	95 %	-1 383 181
Mediatoimitus	-3 102 779	-3 037 903	64 876	98 %	-3 480 364
	-18 032 313	-19 204 217	-1 236 780	106 %	-17 757 072
Ympäristö- ja hautaustoimi	-4 882 995	-4 716 683	166 313	97 %	-4 667 693
Kiinteistötoimi	-3 712 354	-1 112 921	2 599 433	30 %	535 118
Yhteensä	-85 132 559	-83 614 902	1 517 657	98 %	-76 374 262

Talousarvion sitovuustaso / Budgetens bindande nivå

Taloussäännön 4 §:n mukaan yhteinen kirkkovaltuusto päättää talousarvion määrärahojen sitovuustasoista. Sitovuustason mukaista nettomäärärahaa eli toimintakatetta ei saa ylittää. Helsingin seurakuntayhtymän hallintoelimet ja viranhaltijat vastaavat niille määrätyn sitovuustason mukaan yhteiselle kirkkoneuvostolle, että määrärahoja käytetään talousarvion mukaisesti. Talousarvion sitovuustasot vuonna 2019:

Käyttötalous

110	Yhteinen hallinto
1011010000	Vaalit
1011010001	Yhteinen kirkkovaltuusto
1011010002	Yhteinen kirkkoneuvosto
1021050001	Sisäinen tarkastus
103	Hallinto-osasto
	Käyttövarat kustannuspaikoittain
	- 1921080001 Johtoryhmän käyttövarat
	Varaukset toiminnan yhteisiin menoihin kustannuspaikoittain
	- 1921080003 Toiminnan vakuutukset
	- 1921080008 Työntekijäseminaari
	- 1921080010 Luottamushenkilöseminaari
	- 1931080001 Yhtymän eläkkeet
200	Seurakunnallinen toiminta
201-238	Jokainen seurakunta osaltaan
250	Diakoniaprojektit
300	Yhteiset seurakunnalliset tehtävät
301	Yhteinen seurakuntatyö
305	Lehtisaaren nuorisokoti
307	Viestintä
391	Diakoniset avustusvarat
392	Käyttövarat kustannuspaikoittain
393	Varaukset toiminnan yhteisiin menoihin kustannuspaikoittain
394	Lähetys ja Kirkon Ulkomaanapu järjestöittäin
395	Yleisavustukset kustannuspaikoittain
396	Vieraskielinen työ kustannuspaikoittain
400	Ympäristö ja hautustoimi
500	Kiinteistötoimi
	Kiinteistötoimi sisältää investoinneista käyttötalouteen tehtävän siirron, jolla on osaston sisällä oma sitovuustaso. Kiinteistötoimi sisältää myös tilapankkiin tehdyt siirrot. Tilapankilla on osaston sisällä oma sitovuustaso.

Investoinnit

Investointien sitovuustaso on kukin suunnitelmassa merkitty investointihanke. Tietohallinnon investointihankkeiden sitovuustasona on ylin osastotaso.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosan toimintakate on sitova.

Säästöt 2019

SÄÄSTÖ 31.12.2019
YLITYSOIKEUS 2020

Seurakunnat	Säästö yhteensä 31.12.2018	Perus kehys- 2019	Lisä- määräraha 2019	Kehys yhteensä 2019	Toteuma 2019	Säästön käyttö 2019	Säästö yhteensä 31.12.2019	Suunniteltu käyttö TA 2020	Säästö ylitysoik. 2020
Haaga	448 024	-1 611 813	-194 990	-1 806 803	-1 646 770	160 033	608 057	-436	607 621
Herttoniemi	223 067	-2 092 787	-245 608	-2 338 395	-2 203 918	134 477	357 544	-89 702	267 842
Kallio	-88 731	-2 634 930	-297 923	-2 932 853	-2 925 729	7 124	-81 607	0	-81 607
Kannelmäki	749 065	-1 667 514	-191 285	-1 858 799	-1 799 429	59 370	808 435	0	808 435
Lauttasaari	498 075	-1 504 427	-171 046	-1 675 473	-1 740 886	-65 413	432 663	0	432 663
Malmi	1 921 076	-6 291 834	-724 114	-7 015 948	-6 533 744	482 204	2 403 279	-178 064	2 225 215
Mikael	252 270	-2 340 161	-260 035	-2 600 196	-2 617 906	-17 710	234 561	-229 581	4 980
Munkkiniemi	281 698	-1 282 378	-134 491	-1 416 869	-1 382 770	34 099	315 796	-114 860	200 936
Oulunkylä	298 172	-2 238 012	-249 878	-2 487 890	-2 537 026	-49 136	249 036	-91 325	157 711
Paavali	295 297	-1 805 454	-197 045	-2 002 499	-2 147 986	-145 487	149 811	-2	149 809
Pakila	252 466	-1 505 121	-167 643	-1 672 764	-1 631 160	41 604	294 070	-55 710	238 360
Pitäjänmäki	309 758	-1 085 506	-127 136	-1 212 642	-1 181 085	31 557	341 316	-44 167	297 149
Roihuvuori	243 931	-2 258 432	-246 532	-2 504 964	-2 492 045	12 919	256 849	-4 681	252 168
Tuomiokirkkoseurakunta	460 178	-5 139 304	-489 965	-5 629 269	-5 539 438	89 831	550 008	-57 944	492 064
Töölö	1 631 242	-3 611 375	-367 304	-3 978 679	-4 751 169	-772 490	858 752	-616 642	242 110
Vartiokylä	146 223	-1 113 700	-124 844	-1 238 544	-1 214 034	24 510	170 733	3 094	173 827
Vuosaari	621 394	-2 213 411	-252 983	-2 466 394	-2 312 906	153 488	774 883	-135 331	639 552
Johannes	37 046	-2 073 887	-202 171	-2 276 058	-2 353 569	-77 511	-40 464	-5 432	-45 896
Matteus	-1 186	-811 942	-124 152	-936 094	-947 490	-11 396	-12 582	-1	-12 583
Petrus	267 108	-1 001 591	-113 353	-1 114 944	-1 341 479	-226 535	40 573	-51 602	-11 029
	8 846 174	-44 283 579	-4 882 500	-49 166 077	-49 300 538	-134 461	8 711 713	-1 672 385	7 039 327
Yht. seurakuntatyö	2 269 585			-7 313 000	-8 330 786	-1 017 786	1 251 799	-964 964	286 835
Toimintakulttuurin muutos	543 992			-240 258	-722 492	-482 235	61 757	0	61 757
Toimintakulttuurin muutos TKM 7	2 495 350			0	-646 392	-646 392	1 848 958	-2 087 692	-238 734
	5 308 927			-7 553 258	-9 699 671	-2 146 413	3 162 514	-3 052 656	109 858
Yhteensä	14 155 101			-56 719 335	-59 000 208	-2 280 874	11 874 228	-4 725 041	7 149 186

Vuoden 2018 kehys sisältää lisämäärärahan 800.000 euroa (YKV 14.6.2018)

5.2.1. Yhteinen hallinto

Hallinto-osasto hoitaa Helsingin seurakuntayhtymän yhteiset hankinta-, henkilöstö-, keskusrekisteri-, laki- ja asianhallinta-, talous- sekä tieto- ja viestintätekniikkapalvelut (ICT) sekä yhteisten luottamuselinten hallintoon ja yleishallintoon kuuluvat palvelut.

Mikä muuttui vuonna 2019?

Yhteisen kirkkoneuvoston kokouksissa siirryttiin yksinomaan sähköiseen kokousmateriaaliin. Yhteisen kirkkovaltuuston osalta onnistuttiin vähentämään paperiaineiston käyttöä, kun yhä suurempi osa valtuutetuista tutustui kokousasiakirjoihin luottamushenkilöiden verkkopalvelussa.

Toimintaympäristö seurakunnissa ja yhteisissä palveluissa on muutoksessa muun muassa sähköisten asiointipalvelujen käyttöönoton ja tästä seuraavien prosessi- ja kulttuurimuutosten johdosta. Muutosta tukemaan perustettiin vuoden 2019 alussa neljän työntekijän Digiitiimi, joka vastaa sähköisten palvelujen taustajärjestelmästä, palvelujen kehitysprojektien vetämisestä, järjestelmän määräyksistä sekä käyttäjien ja organisaatioiden koulutuksesta ja käyttäjätuesta. Keskusrekisterissä uuden Kirdi-järjestelmän avulla asiakas saa tarvitsemansa todistuksen valtakunnallisesti yhdestä paikasta. Kirdin käyttöönotto muutti Keskusrekisterissä tapaa tehdä työtä ja aiheutti ainakin väliaikaisesti tilausten läpimenoaikojen pidentymistä sekä tilausten määrän kasvua.

Miten kolme tärkeintä tavoitetta toteutuivat?

Henkilöstöjohtamisen tukeminen: Henkilöstökysely toteutettiin keväällä 2019. Kyselyn pohjalta jokainen seurakunta ja yksikkö laati kehittämissuunnitelman, jonka toteutumista seurataan henkilöstöpalveluista. Ajankohtaisiin aiheisiin keskittyviä johdon valmennuksia toteutettiin säännöllisesti. Lisäksi tarjottiin monipuolista johtamiskoulutusta. Esimiehiä koulutettiin myös uuteen suoritukseen perustuvan palkanosan käyttöön ottoon. Eettisten periaatteiden läpikäynnin avuksi otettiin käyttöön kaikille työntekijöille tarkoitettu verkkokurssi.

Sähköinen asiointi: Hautaan siunaamisen asiointipalvelun onnistunut käyttöönotto seurakunnissa ja hautapalveluissa oli vuoden tärkeimpiä onnistumisia. Muiden sähköisten asiointipalvelujen, kuten kaste- ja vihkiajan varausten käyttöönotot, siirtyivät seuraavalla toimintavuodelle. Yhteisessä kirkkoneuvostossa siirryttiin sähköiseen kokouskäytäntöön.

Talouden suunnittelu: Talouden suunnittelun pidemmän ajan pohjaksi laadittiin talousennuste vuoteen 2028 asti. Helsingin seurakuntayhtymän hankintaohjeistus uudistettiin. Samoin tarkennettiin ohjeistus ostolaskujen tarkastuksesta ja hyväksymisestä. Johtoryhmä laati riskikartoituksen seurakuntayhtymän keskeisimmistä riskeistä ja suunnitelmia riskien hallitsemiseksi.

Miten henkilöstö-, tila- ja talousresurssit riittivät ja jakautuivat?

Hallinto-osaston henkilöstöresurssit on mitoitettu nykyisenlaiseen palvelutarjontaan. Tilojen käytön suunnittelussa edetään Seurakuntientalon kehittämislinjausten mukaisesti. Tilatarvetta vähentävät jatkossa muun muassa etätyömahdollisuuksien lisääntyminen sekä tietohallinnon uudet konesaliratkaisut ja pilvipalveluiden käyttö. Talouskehysten pienentyessä hallinto-osaston lakisääteisten ja perussäännössä sovittujen tehtävien hoitamiselle tulee uusia haasteita.

Miten toteutui seurakuntalaisten osallisuus?

Toimiva hallinto ja hallinnon tukipalvelut mahdollistavat seurakuntalaisten osallistumisen seurakunnan päätöksentekoon ja toimintaan sekä mahdollistavat seurakuntien keskittymisen hengellisen perustehtävänsä hoitamiseen.

Mitä opittiin seuraavaa vuotta varten?

Hallinto-osasto tehostaa palveluidensa viestintää ja pyrkii siten lisäämään organisaation sitoutumista yhteisiin toimintatapoihin ja tavoitteisiin. Hyvän hallinnon mukaista toimintatapaa ja päätösten valmistelua on myös syytä kehittää organisaatiossamme.

Henkilöstö on seurakuntien työn kannalta oleellinen resurssi. Henkilöstöpalvelut ovat seurakuntien ja yhteisten palveluiden yksiköiden esimiehille tärkeä tuki. Esimiesten työkykyjohtamisen osaamista tulee lisätä. Henkilöstön työhyvinvointia tulee tukea kaikilla osa-alueilla.

Tiedolla johtamisen -hanke osoitti, miten paljon tutkimuksiin ja tilastoihin perustuvaa sekä kokemusperäistä tietoa on käytettävissä. Näiden tietojen hyödyntämismallien ja mittarien vieminen käytäntöön ja osaksi toiminnan ja talouden johtamista edellyttää koko organisaation yhteistyötä ja sitoutumista.

Keskusrekisterissä opeteltiin työkiertoa ja sen vakiinnuttaminen on meneillään.

Hankintojen roolia strategisen johtamisen ja päätöksenteon välineenä tulee edelleen korostaa.

5.2.2. Seurakunnallinen toiminta

Seurakuntien toiminnastaan laatimat toimintakertomukset esitetään erillisessä Seurakuntien toimintakertomukset –liitteessä.

Yhteenveto seurakuntien vuoden 2019 raportoinnista

Seurakunnat ja yhteiset yksiköt raportoivat vuodesta 2019 vastaamalla tiivistetysti viiteen avainkysymykseen: Mikä muuttui vuoden aikana; Miten kolme tärkeintä tavoitetta toteutuivat; Miten henkilöstö-, tila- ja talousresurssit riittivät ja jakautuivat; Miten toteutui seurakuntalaisten osallisuus; Mitä opittiin seuraava vuotta varten?

Tässä tiivistelmässä etsitään trendejä ja tyypillisiä ilmiöitä nostamalla esille niitä linjauksia ja havaintoja, joita useat seurakunnat ovat kirjanneet kertomuksiinsa. Yksittäisissä seurakunnissa tilanteet ja johtopäätökset voivat olla vastakkaisia, mutta näitä mahdollisia poikkeamia ei tilasyistä nosteta tässä analyysissä erikseen esille. Seuraavaa vuotta varten saadut opit tulevat näkymään seurakuntien toimintasuunnitelmissa.

Mikä muuttui vuonna 2019?

Seurakunnat etsivät ja kehittivät aktiivisesti uusia tapoja toimia ja vaikuttaa. Yli kolmannes seurakunnista raportoi jostain sellaisesta innovaatiosta, jolla kaupunkilaisia tavoitettiin eri tavalla kuin ennen. Esimerkeiksi käyvät lasten koripallojoukkue Alba eli Alppila Basket, *Ajan merkit* ja *Toivon dialogi* -tilaisuudet, diakonian palveluohjauksen käytännöt, *MunkkaLove*-toivekonsertit, Malmin *Älä pelkää* -viestintäkonsepti ja joulunvietto, vapaaehtoisten toteuttama keikka-apu ja alueen uusien asukkaiden tervetulo-kierrokset.

Alueellinen yhteistyö rovastikunnan sisällä tai yksittäisen naapuriseurakunnan kanssa lisääntyi. Kantakaupungissa entinen ns. Snellun talo Kalliossa remontoitiin ja muutettiin nuorten kohtaamispaikaksi, joka tunnetaan nyt nimellä TALO. Yhteistyötä lisättiin myös leiritoiminnassa ja viestinnässä.

Kolmannes seurakunnista raportoi kehittäneensä yhteisöruokailuja tai hyödyntäneensä hävikkiruokaa. Seurakuntarajat ylittävä yhteistyö oli tyypillistä ruoka-avun uudistuksissa. Myös viestintään investoitiin: kolmannes seurakunnista vahvisti viestintäresurssejaan tai osaamistaan yksin tai yhdessä tai hyödyntämällä vapaaehtoisia. Huomiota kiinnitettiin erityisesti sosiaaliseen mediaan.

Muutamissa seurakunnissa tilaratkaisut vaikuttivat merkittävästi työn organisointiin ja toiminnan järjestämiseen. Herttoniemen kirkon sulkeminen sisäilmaongelmien vuoksi oli yksin kevään isoista muutoksista. Petrus församling sai Maunulan kirkosta oman kotipesän. Lauttasaarella ja Kannelmäessä osa toiminnoista siirtyi väistötiloihin remonttien ja rakennusprojektien tieltä, ja Matteuksen kirkolla toimintoja järjesteltiin uusiksi. Seurakuntien uusia kauppakeskustiloja avattiin Rediin, Lauttikseen ja Triplaan.

Neljä seurakuntaa uudisti strategiaansa tai organisaatorakennettaan. Muutoksista noteerattiin myös hautaan siunaamisen sähköinen ajanvaraus, vapaaehtoisten painoarvon kasvu ja verkostopohjainen yhteistyö alueen asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa.

Kaksi kirkkoa juhlisti pyöreitä vuosikymmeniä. Kaksi seurakuntaa sai uudet kirkkoherrat. Töölön ja Meilahden seurakunnat yhdistyivät vuoden alussa.

Miten kolme tärkeintä tavoitetta toteutuvat?

Enemmistö seurakunnista onnistui vahvistamaan seurakuntalaisten osallisuutta, lisäämään vapaaehtoisten roolia tai muutoin kehittämään yhteisöllisyyttä.

Noin kolmannes seurakunnista oli vuoden aikana onnistunut nostamaan kaupunkilaiset aiempaa vahvemmin keskiöön ja menemään sinne, missä ihmiset muutenkin ovat. Kasvokkain kohtaamisten lisäksi yhtä suuri joukko seurakuntia oli lisännyt aktiivisuuttaan sosiaalisessa mediassa ja näkyvyyttään.

Diakoniassa korostettiin yksinäisten tavoittamista sekä auttamisen uusia tapoja, kuten paikallista perheiden tukea, vakavasti sairaiden tukea tai raha-asioiden neuvontaa.

Tavoitteisiin oli ylletty hyvin myös yhteisöruokailujen kehittämisessä sekä jumalanpalveluselämän ja -yhteisöjen kehittämisessä.

Vähintään kolme seurakuntaa mainitsi onnistumisinaan tilankäytön, yhdessä tekemisen ja kuorot tai muun musiikkitoiminnan.

Tavoitteiden asettaminen ja tulosten analyysi paljastivat myös kehittämistarpeita esimerkiksi seurakuntien tilojen remonteissa, tilastoinnissa, päiväkotij- ja kouluyhteistyössä ja viestinnässä. Asiakastyöstä on tullut myös entistä haastavampaa.

Yksittäiset seurakunnat kertoivat myös niistä tavoitteistaan, joita ne eivät vuoden aikana saavuttaneet. Esimerkiksi tilaisuuksien kävijämäärät eivät kasvaneet toivotusti, viestintästrategiaa ei pystytty tekemään ja toteuttamaan, kaupunginosatapahtuma ei halunnut seurakuntaa yhteistyökumppaniksi tai kaikille halukkaille nuorille ei onnistuttu takaamaan paikkaa isosena.

Miten henkilöstö-, tila- ja talousresurssit riittivät ja jakautuivat?

Seurakunnat arvioivat vuoden 2019 resurssinsa pikemminkin riittäviksi kuin riittämättömiksi.

Toimitilojen osalta vähän yli puolet piti tilannettaan riittävänä tai vähintäänkin neutraalina. Muutama seurakunta kertoi tilojen toisaalta riittävän mutta toisaalta raportoi kehittämis- ja korjaustarpeista. Sisäilmaongelmat ja av- tai valotekniikan puutteet saivat yksittäisiä mainintoja.

Taloudellisten resurssien nähtiin riittäneen varsin hyvin, joskin onnistumisen eväiksi mainittiin talouden ja toiminnan tarkka suunnittelu ja taloudenpidon seuranta. Kolme seurakuntaa raportoi käyttäneensä edellisten vuosien ylijäämästä kertyneitä säästöjään tai testamenttivaroja.

Niukasta henkilöstömäärästä oli seurakuntien tiivistelmissä hieman enemmän huomioita kuin muista resurssivajeista. Silti tyytyväisiä mainintoja oli tuplasti enemmän kuin huolta resurssien riittävyydestä. Puolenkymmentä seurakunta kertoi vähentäneensä henkilöstöään tai jättäneensä virkoja täyttämättä. Uusia rekrytointeja oli tehty tai vakansseja siirretty muun muassa perhe- ja lapsityöhön, yhteisöruokailuihin, nuorisotyöhön, viestintään ja talouteen. Resurssien käyttöä tehostettiin alueellisesti muun muassa seurakuntien

yhteisrekrytoinneilla mutta toisaalta myös lisäämällä yhdessä tekemistä pelkästään oman seurakunnan sisällä.

Resurssisyöpöksi mainittiin erikseen tietojärjestelmäongelmat sekä byrokratia.

Miten toteutui seurakuntalaisten osallisuus?

Seurakuntalaisten ja muiden vapaaehtoisten rooli näyttää vahvistuneen katsausvuoden aikana. Kolmannes seurakunnista kertoi vapaaehtoisten määrän kasvaneen tai vapaaehtoistyöhön nojaavan toiminnan lisääntyneen. Tyypillisimmin aktiiviseurakuntalaisten aika ja osaaminen näkyvät erilaisten piirien, kerhojen ja ryhmien vastuutehtävissä. Hartauselämää korostettiin myös vahvasti: ”maallikoiden” panos oli keskeistä messujen toteutuksessa ja laajemminkin jumalanpalveluselämässä. Lähes puolet seurakunnista mainitsi kuorot ja musiikin tämän otsikon alla.

Vapaaehtoisuus näyttää olevan se kulma, joka yhdistää nuoria ja opiskelijoita seurakunnan toimintaan. Rippikouluihin on paikoittain jopa enemmän halukkaita isosiksi kuin tehtäviä pystytään tarjoamaan, mutta myös muunlainen aktiivisuus ja itsensä likoon laittaminen kiinnostavat nuoria ja nuoria aikuisia.

Seurakuntalaisten kädenjälki näkyy vahvasti auttamisessa: lähimmäispalvelu, uusien asukkaiden tervehdykset, talousneuvonta, saattohoito, perheiden tuki, maahanmuuttajien kotouttaminen ja Yhteisvastuukeräys ovat hyviä esimerkkejä. Yhteisöruokailujen järjestäminen ja muu ruoka-apu olivat selvästi yleisin tapa ojentaa auttavaa kättä.

Seurakunnat listasivat vapaaehtoisten tehtäviksi myös pyhäkoulut, viestinnän, tapahtumat ja tempaukset, projektinjohdon, päivystykset ja evankelioinnin tai lähetystyön. Osallisuus toteutuu myös yhteistyössä alueen järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa.

Kaksi seurakuntaa on kehittänyt vapaaehtoistehtävien koordinoinnissa tarvittavia yhteystieto- ja kontaktinhallintajärjestelmiä.

Mitä opittiin seuraavaa vuotta varten?

Vuoden kuluessa oppeja kertyi hyvin monelta saralta, ja erilaisia kehitystarpeita oli kaikkiaan lähes 30.

Neljännes seurakunta aikoo hyödyntää havaintojaan seuraavana vuonna viestinnän kehittämisessä ja seurakuntalaisten osallisuuden vahvistamisessa.

Joka viides seurakunta mainitsi resurssien ja systemaattisuuden lisäämisen suunnittelussaan, johtamisen kehittämisen, vapaaehtoisten tehokkaamman koordinoinnin ja tuen sekä ideat uudenlaiseen toimintaan.

Useampi kuin yksi seurakunta aikoo kehittää taloutensa seurantaa, lisätä yhteistyötä muiden seurakuntien kanssa tai yksikön sisällä, selkeyttää vastuita, kehittää työyhteisöään, parantaa tilastointiaan ja kiinnittää huomiota toimintaa tukeviin tilaratkaisuihin.

DIAKONIAN PROJEKTIT

Seurakunta	Hankkeen nimi	Kesto	2018	2019
KÄYNNISSÄ OLEVAT HANKKEET				
Yht.srkt, erit.diakonia	Ristin suojassa - paperittomien tukeminen Helsingissä	2017 - 2019	42 000	84 000
Yht.srkt, sair.sielunhoi	Kotona sairastavan potilaan hengellisen tuen hoitopolku	2017 - 2019	42 000	42 000
LISÄVUOTTA HAKEVAT HANKKEET				
Viestintä + Yht.srkyö	ViVa - Auttamistyö viestii ja vaikuttaa	2016-18 + 19	42 000	42 000
Yht.srkyö, erit.nuorisot.	Monikulttuurisen erityisnuorisotyön projekti	2016-18 + 19	42 000	0
Roihuvuoren srk	Kruunuvuorenranta	2017-18 + 19	42 000	42 000
Munkkiniemen srk	Yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäiseminen diak.vanh	2016-18 + 19	42 000	0
UUDET HANKKEET				
Kallion srk	Alppila Basket (AlBa) - koripalloa kaikille lapsille	2019 - 2020		21 000
Tuomiorovastikunta	Nuorten Diakoniatalo Toinen Linja	2019 - 2021		42 000
Herttoniemen srk	Elämä edessä (EE-ryhmä) elämäntalouden/työllisty	2019 -		0
Huopalahden rov.kunta	Hyvä Koti - Voimavaroja arkeen kodin ympäristön p	2019 - 2020		0
Kallion srk	Kaikki voittaa - Alppilan kirkon diakoniakeskus	2019 - 2021		0
Paavalin srk	Huomenta Helsinki	2019 - 2021		42 000
Petrus församling	Framåt tillsammans: Stöd för familjer i kris	2019 - 2021		42 000
Malmin srk	Diakonia kansalaistoiminnan ja kansalaisvaikuttam	2019 - 2020		42 000
Vartiokylän srk	Harmaan pantterin metsästys	2019 - 2021		42 000
Malmin srk	Varustamon perustaminen Malmille - selvitysprojek	2019		84 000
PÄÄTTYVÄT HANKKEET				
Vartiokylän srk	Hengellinen hoivamuusikko	2015-17 + 18	42 000	
Kallion srk	Kaikki voittaa - vaikeasti työllistyvien projekti Alppilassa	2015-17 + 18	42 000	
Yht.srkyö, diakonia	Työtä Kohti - HSRKY:n työllistämisen tuki -hanke	2015-17 + 18	42 000	
Ruotsinkiel.srkt	Där nöden är störst - diakoni på svenska	2016 - 2018	30 000	
DIAKONIAPROJEKTIT YHTEENSÄ			408 000	525 000
DIAKONIAPROJEKTEIHIN TALOUSARVIOKEHYKSESSÄ VARATTU MÄÄRÄRAHA			527 000	645 000
DIAKONIALEIRIT YHTEENSÄ			20 090	27 841
DIAKONIALEIREIHIN TALOUSARVIOKEHYKSESSÄ VARATTU MÄÄRÄRAHA			30 000	30 000
DIAKONIAPROJEKTIT JA LEIRITUKI YHTEENSÄ			428 090	552 841

5.2.3. Yhteiset seurakunnalliset tehtävät

Mikä muuttui vuonna 2019

Yhteiselle seurakuntatyölle hyväksyttiin uusi organisaatio, ja lisättiin lähijohtajien mahdollisuuksia osallistua toiminnan kehittämiseen.

Perustettiin Varustamoita, joissa kokeillaan uudentyyppistä yhteistyötä seurakuntien kanssa. Varustamoissa kehitetään ja toteutetaan diakoniatyötä moniammatillisesti, lähellä seurakuntia ja yhdessä seurakuntien/rovastikuntien kanssa. Toimintaperiaate on sama kuin Kampin kappelissa ja paikalla on aina työntekijä, jonka kanssa voi keskustella. Konseptiin kuuluu myös mm. Waste & Feast ravintola, työllistämistoiminta, vapaaehtoistoiminnan eri muodot, raha-asianeuvonta, erityisdiakonia ja -nuorisotyö.

Perustettiin myös Kehittämisyksikkö, tilannehuone, joka palvelee koko yhtymää. Toiminta-ajatuksena on, että käsitellään ilmiötä strategian mukaisella tavalla ja tuotetaan hankkeita palvelumuotoilun menetelmin. Luodaan yhteistyösopimuksia seurakuntien sekä yhteistyökumppaneiden kanssa. Toiminta aloitettiin pienimuotoisena syksyllä.

Miten kolme tärkeintä tavoitetta toteutuivat?

- 1) Johtamisjärjestelmän uusiminen – toteutettiin organisaatiomuutoksen yhteydessä. Prosessi on vielä kesken.
- 2) Viestintään panostaminen. Vuoden aikana on järjestetty työntekijäkokouksia koko henkilökunnalle, on perustettu MS Teams-ryhmä, jossa tiedotetaan asioista. Lähijohtajakokousten viestinnällinen tehtävä on vahvistettu.
- 3) Ihmisten hädän ja siihen vastaavan kirkon auttamistyön toteuttaminen. – Palkattiin lisää perheneuvoja, aloitettiin yhdessä Töölön seurakunnan kanssa Hyvinvoinnin tuki -hanke potilaiden tueksi, Ruoka-apu-hanke yhdessä Helsingin kaupungin kanssa käynnistetty ja toiminta aloitettiin pienimuotoisesti.

Miten henkilöstö-, tila- ja talousresurssit riittivät ja jakautuivat?

Muutostyö on aina vaativa ja vie paljon voimia. Henkilöstön hyvinvointiin on sijoitettava enemmän resursseja, vaikka johtamisjärjestelmän muuttaminen myös omalta osaltaan vaikuttaa tähän. Toiminnan muuttaminen vaatisi lisäresursseja, mutta koska niitä ei ole, toteutetaan varovainen resurssien siirtäminen strategian mukaisesti. Koska muutos on hidas ja koskee toimintaa vähemmistöjen kanssa (esimerkiksi vammaiset, vangit, vaikeasti työllistettävät), on edettävä varovasti. Tulevien vuosien aikana tulee olemaan jatkuva resurssien puute, kun siirrytään toisenlaiseen yhteistyöhön samalla kun vanhat velvollisuudet pitää hoitaa.

Miten toteutui seurakuntalaisten osallisuus?

Seurakuntalaisten osuus eri työmuodoissa vaihtelee. Oppilaitostyössä, sairaalasielunhoidossa ja diakoniatyössä seurakuntalaisten ja vapaaehtoisten

vahvistaminen on toiminut hyvin. Yhteistyö seurakuntien kanssa on kuitenkin ensisijainen tavoite.

Mitä opittiin seuraavaa vuotta varten?

Suunnitteluun pitää varata enemmän aikaa niin että läpinäkyvyys toteutuu kaikilla tasoilla. Koulutusta pitää järjestää ennen kuin lisätään tehtäviä. Uuden organisaation johto vastaa toiminnan kehittämisestä yhdessä lähijohtajien kanssa.

Mikä muuttui vuonna 2019

Viestintä toisaalta pirstaloitui ja samaan aikaan jopa keskittyi aiempaa enemmän: Muutamat helsinkiläisseurakunnat korostivat viestinnällistä itsenäisyyttään ja alkoivat irtautua yhteisöilmeestä tai yhteisistä viestintäalustoista. Toisaalta yhteisten palvelujen – kuten hautaan siunaamisen sähköinen ajanvaraus tai ilmoittautuminen tapahtumiin – lisäsivät tarvetta kootulle viestinnälle.

Viestintäyksikön oma ja Stadin viestijöiden yhteinen Teams otettiin täyteen käyttöön, ja ne korvasivat käytännössä kokonaan sähköpostiketjut ja epäviralliset someryhmät. Viestintämateriaalien ja painotöiden sisäinen verkkokauppa avattiin.

Osallistuimme entistä aktiivisemmin yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa silloin, kun kohderyhmänä olivat tavalliset kaupunkilaiset. Esimerkkejä ovat kasteviestintään liittyvät hankkeet, Pride, anteeksi pyytämisen ja anteeksiannon emoji, vieraskielisen työn mainonta ja auttamistyön viestintä.

Osallistuimme tiedolla johtamisen kehityshankkeessa viestinnän mittareiden määrittelyyn.

Miten kolme tärkeintä tavoitetta toteutuivat?

Alueviestijäpilotti käynnistyi vuoden 2019 alussa Itä-Helsingissä: mukaan lähtivät Herttoniemi, Mikael, Vartiokylä ja Vuosaari. Pilotti kehitti idän seurakuntien viestinnällistä yhteistyötä, toi viestinnällistä tukea seurakuntiin ja niiden työaloille ja ennen kaikkea lisäsi ammattimaisia sisältöjä eri kanaviin kuten verkkosivuille, someen ja paikallislehtiin.

Sosiaalisen median konsepti valmistui vuoden loppuun mennessä. Käytäntöön sitä alettiin soveltaa tammikuussa 2020.

Sisällöntuotannossa kiinnitettiin huomiota visuaalisuuteen. Yhteisten verkkosivujen etusivujen pohja muutettiin niin, että kolmen kuvanostopaikan tilalle tuli seitsemän ruutua. Kävijämäärät seurakuntien etusivuilla kasvoivat uudistuksen ja aktiivisen sisällöntuotannon myötä – parhaimmillaan jopa kaksinkertaistuen vertailuvuoteen. Myös uutisten ja artikkelien jakomäärät somessa kasvoivat niissä seurakunnissa, jotka panostivat sisällöntuotantoon. Toteutettiin brändikuvaukset mm. elintarvikeavusta, kasteesta ja vihkimisestä. Kirkollisiin toimituksiin liittyviä sisältöjä kehitettiin.

Miten henkilöstö-, tila- ja talousresurssit riittivät ja jakautuivat?

Resurssit riittivät tavoitteiden saavuttamiseen siksi, että tärkeimmät kehityshankkeet pystyttiin rahoittamaan ns. TKM7:n kehitysrahoilla. Viestintäpalveluiden perusbudjetti ei tähän olisi riittänyt.

Kärkitavoitteista sisältöjen oman tuotannon lisääminen siirtyi osin seuraavalle vuodelle: toisaalta odotimme somekonseptin valmistumista ja samaan aikaan normirutiineista huolehtiminen vei resursseja uudistumiselta.

Tilat ovat tarkoituksenmukaiset. Pysyvän, kehykseen korvamerkatun markkinointiviestinnän budjetin puuttuminen on ongelma.

Miten toteutui seurakuntalaisten osallisuus?

Pyrimme tuottamaan sisältöjä, joita seurakuntalaiset jakaisivat mielellään omilla tileillään ja kanavissaan. Pyrimme käyttämään ja seuraamaan aihetunnisteita (#, hashtagit), jotka luontevasti toisivat esiin seurakuntalaisten postauksia.

Mitä opittiin seuraavaa vuotta varten?

Ostamme rohkeammin asiantuntijavoimaa ulkoa: saimme vuonna 2019 hyviä kokemuksia mm. some- ja sisältömarkkinointikonseptien laadinnasta, somekoulutuksista ja kuvatuotannoista.

Korostamme sosiaalisessa mediassa oivaltavaa ja kevyempää tyyliä. Luomme enemmän itse kuin peesaamme muita tai jaamme toisten sisältöjä. Utisoimme vähemmän tapahtumamassasta ja kerromme enemmän vaikuttavuudesta ja fiiliksistä.

Vastuutamme ja valtuutamme sisällöntuottajat paremmin. Teemme asiat suunnitelmallisemmin ja ennakoidummin.

Kasvun vuosi

Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan seurakuntien yhteinen Kirkko ja kaupunki -mediatoimitus on itsenäinen monikanavainen journalistinen yksikkö, joka työskentelee tiiviissä yhteistyössä seurakuntayhtymien viestintäyksikköjen kanssa. Mediatoimitus toimittaa kolmena kaupunkikohtaisena versiona ilmestyvää painettua Kirkko ja kaupunki -lehteä, Kirkkojakaupunki.fi-verkkomediaa sekä Jouluradiota.

Kirkko ja kaupunki ilmestyi kuluneena vuonna osoitteellisena jaettuna paperilehtenä 23 kertaa (joulun lehti oli kaksoisnumero 23/24) ja verkkomediana ympäri vuorokausien. Paperilehteä on jaettu myös kirkoissa sekä telinejakeluna yhteistyössä Länsiväylän, Vantaan Sanomien ja Helsingin Uutisten jakeluorganisaation kanssa. Postinkantajien lakko loppuvuonna 2019 häytti vuoden viimeisten paperilehtien jakelua merkittävästi.

Yhteinen mediatoimitus toimitti vuonna 2019 myös aikakauslehtimuotoisen Kirkko ja kaupungin Kesän, jota jaettiin kirkoissa ja muissa seurakuntien tiloissa sekä tapahtumissa.

Lukijatutkimusten mukaan painettu Kirkko ja kaupunki tavoittaa lukijansa hyvin, noin 70 % seurakuntalaisista vähintään selailee lehden. Osoitteellisena jaetun paperilehden jakelu oli 335 000 kappaletta / numero. Paperilehden painoi Sanomapaino ja jakeli Suomen Posti. Ilmoitusmyynti ostettiin palveluna Otavamedialta.

Vuonna 2019 Kirkko ja kaupungin verkkomediassa ilmestyi kaikkiaan 1 430 juttua. Verkkomediaamme käytti keskimäärin 35 900 eri ihmistä viikossa. Koko vuonna käyntejä Kirkko ja kaupungin sivustolla oli 2,25 miljoonaa. Kasvua vuoteen 2018 verrattuna oli 14 %: +4 500 uniikkia viikkokävijää ja +280 000 käyntiä vuodessa.

Muut joukkoviestimet pitävät Kirkko ja kaupunkia kiinnostavana ja luotettavana lähteenä, ja Kirkko ja kaupunki saa reilusti näkyvyyttä siteerauksina muualla mediassa. Vuonna 2019 Kirkko ja kaupungin verkkomedia tavoitti oman tavoittavuutensa lisäksi muiden medioiden kautta 3,9 miljoonaa suomalaista. Kasvua vuoteen 2018 on peräti 95 prosenttia, 1,9 miljoonaa kontaktia. Arvio tavoittavuudesta lasketaan verkkosivustojen kuukausittaisten kävijätilastojen uniikkien kävijöiden lukumäärän perusteella. Mainosarvoksi laskettuna näin laajan ansaitun julkisuuden arvo on mediaseurantaa ja media-analyysyjä tekevän Meltwaterin arvion mukaan 1,4 miljoonaa euroa.

Jouluradion pääkanava soi nettiradiona läpi vuoden. FM-taajuuksilla Jouluradio soi marraskuusta loppiaiseen. Kansallisen radiotutkimuksen mukaan Jouluradion viikkotavoittavuus oli 779 000 kuuntelijaa, mikä tarkoittaa 16 % kaikista suomalaisista radion kuuntelijoista. Kuuntelijaosuus oli sama kuin vuonna 2018, jolloin tehtiin uusi Jouluradion ennätys.

Jouluradion kuuntelijan keskimääräinen kuuntelu-aika oli 140 minuuttia päivässä, mikä on varsin korkea luku. Siinä on kasvua 11 minuuttia vuoteen 2018 verrattuna. Verkossa toimivassa jouluradio.fi:ssä oli adventista loppiaiseen 1,5 miljoonaa käyntiä ja 650 000 eri kävijää.

Neuvottelujen vuosi

Kirkko ja kaupungin vuotta 2019 leimasi Vantaan seurakuntayhtymän kesäkuussa tekemä päätös irtisanoa sopimus yhteisestä mediatoimituksesta 1.1.2021 alkaen. Espoon, Helsingin ja Vantaan seurakuntayhtymät sekä Kauniaisten suomalainen seurakunta neuvottelivat syksyllä 2019 uudesta sopimuksesta, ja kaikki sopijaosapuolet toivoivat löytävänsä ratkaisun, jolla Kirkko ja kaupunki säilyy koko pääkaupunkiseudun seurakuntien yhteisenä mediana.

Henkilöstö

Kirkko ja kaupungin palveluksessa työskentelivät kertomusvuonna toimittajat Hanna Antila, Topias Haikala, Kaisa Halonen, Juhani Huttunen, Outi Ikonen, Taneli Kylätasku, Marjo Kytöharju, Nina Riutta ja Pihla Tiihonen, toimitussihteerit Paula Huhtala ja Eira Serkkola, toimituspäälliköt Heli Kulmavuori ja Ulla Lötjönen, uutispäällikkö Pauli Juusela, verkkograafikko Mari Aarnio, kuvatoimittaja Maija Saari, AD Jarkko Peltoluhta, kehittäispäällikkö Tuure Hurme, Jouluradion päällikkö Riitta Kalliorinne, kustannuspäällikkö Päivi Ahoipelto, toimituksen assistentti Maija Kiviranta ja päätoimittaja Jaakko Heinimäki. Kaikkiaan toimituksen vahvuus oli 22 henkilöä.

Susanna Somppi työskenteli uutistoimittajan sijaisena 1.1.-31.8.2019. Siviilipalvelusmiehinä toimituksessa palvelivat vuonna 2019 Tom Johansson ja Sakari Hukka.

Jouluradion kausityöntekijöinä työskentelivät Aura Neuvonen, Janne Simojoki, Klaus Elfving, Iida-Liina Huurtela sekä harjoittelija Petri Lehtelä.

Työnantajana toimi Helsingin seurakuntayhtymä. Toimitus vastaa henkilömäärältään suuren aikakauslehden toimitusta. Journalististen tehtävien lisäksi toimituksen tehtäviin kuuluu myös kustantajan tehtäviä kuten jakeluun, painoon, ilmoitustrafiikkiin ja tuotantojärjestelmiin liittyvien asioiden hoitamista.

Hallinto

Kirkko ja kaupungin toimintaa johtaa johtokunta. Kertomuskaudella johtokuntaan ovat kuuluneet Helsingistä Eija-Riitta Korhola, Kimmo Malin, Olav S. Melin, Salla Ranta ja Pekka Salomaa (22.5. 2019 asti Ulla Kosonen, Hanna Mithiku, Kaisa Raittila, Pekka Salomaa ja Eeva Vallisaari), Espoosta Kirsi Rostamo ja Heikki Saraste ja Juha Vähäsarja sekä Vantaalta Leena Kaseva, Johanna Korhonen ja Topias Tanskanen. Johtokunnan puheenjohtajana on toiminut Heikki Saraste, varapuheenjohtajana Salla Ranta ja sihteerinä Maija Kiviranta.

Läsnäolo- ja puheoikeudella johtokunnan työskentelyyn ovat osallistuneet Helsingin seurakuntayhtymästä yhtymän johtaja Juha Rintamäki, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja Jukka Pakarinen sekä viestintäpäällikkö Kimmo Holappa. Vantaan seurakuntayhtymästä johtokunnan työskentelyyn ovat osallistuneet vt. yhtymän johtaja Anita Savioja, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja Janne Silvast ja viestintäpäällikkö Meri-Anna Hintsala. Kauniaisten suomalaista seurakuntaa edusti seurakuntaneuvoston puheenjohtaja Mimosa Mäkinen. Espoon seurakuntayhtymän viranhaltijoista johtokunnan työskentelyyn osallistuivat hallintojohtaja Risto Hämäläinen, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja Kalervo Salo sekä viestintäpäällikkö Urpu Sarlin.

Talous

Kirkko ja kaupungin maksuliikenteestä ja kirjanpidosta vastaa Helsingin seurakuntayhtymä.

Kirkko ja kaupungin kustannukset jaetaan sopimuksen mukaan suhteessa Helsinki 59,9 %, Espoo 21,7 %, Vantaa 17,9 %, Kauniainen 0,5 %.

Vuonna 2019 Kirkko ja kaupungin toimintakate oli noin 5 250 000 euroa. Tilinpäätös oli noin 53 000 euroa ylijäämäinen.

MUU YHTEINEN SEURAKUNNALLINEN TOIMINTA

Muu yhteinen seurakunnallinen toiminta			
	TP 2018	TA+m. 2019	TP 2019
Diakoniset avustusvarat	352 453	532 000	500 372
3912410000 Kriisiavustukset	63 960	90 000	104 898
3912410001 Ruokapankkitoiminta	201 710	235 000	254 747
3912410002 Myllypuron ruuanjakelu	0	42 000	42 000
3912410003 Diakonialeiritoiminnan tukeminen	8 027	30 000	20 227
3912410004 Osatyökykyisten työllistäminen	62 756	100 000	74 001
3912410005 Kriisiapu	16 000	35 000	4 500
Käyttövarat	11 500	18 500	12 252
3921080000 Kirkkoherrainkokouksen käyttövarat	11 500	11 500	11 500
3921080002 Lääninrovastien käyttövarat	0	7 000	752
Varaus toiminnan yhteisiin menoihin	1 147 854	714 692	2 186 882
3931080002 Seurakuntayhtymän teosto- ja gramexmaksut	53 925	54 000	53 012
3931080004 Leiritoiminnan tukeminen	220 891	359 000	315 977
3931080005 Yhteiset tapahtumat	100 112	60 000	93 987
3932040000 Nuoret aikuiset	7 776	0	659
3931080007 Jäsenyyden vahvistaminen	228 732	194 692	278 256
3931080011 Toimintakulttuurin muutos	456 008	0	722 492
3931080012 Seurakuntatoiminnan digipalvelut	0	40 000	68 056
3931080013 Kirkkopäivät 100 v Kalliossa	69 118	0	0
3931080014 Hehu korvaukset	6 642	7 000	8 051
3931080015 TKM 7	4 650	0	646 392
Avustukset lähetykselle ja kv. diakonialle	2 862 394	2 920 000	2 858 989
3942600000 Suomen Lähetysseura	1 636 212	1 636 210	1 636 210
3942600003 Suomen Piipiaseura	178 820	178 820	178 820
3942700000 Kirkon Ulkomaanapu	604 972	604 970	604 970
3942700001 YKN:n myöntämät kohdenneet avustukset	442 390	500 000	438 989
Yleisavustukset	749 603	855 431	823 898
3952900000 Cantores Minores	163 546	169 497	169 497
3952900001 Eläkeläisyhdistys	7 000	7 000	7 000
3952900002 Henkilökuntayhdistys	7 000	7 000	7 000
3952900003 Gaius-säätiö	16 910	17 400	15 361
3952700000 Suomen Merimieskirkko	110 000	120 000	120 000
3952900004 Suomen Mielenterveysseuran SOS-palvelu	3 800	3 800	3 800
3952900005 Tuomasyhdistys ry	73 834	83 190	83 190
3952900006 Juutalainen seurakunta	20 000	20 000	20 000
3952900007 Kesäkotiyhdistykset	0	15 000	0
3952900008 Helsingin Urkukesä ry	25 000	20 000	20 000
3952900009 Via Crucis	70 000	75 000	75 000
3952900010 Agricola-projekti	239 642	244 435	244 435
3952900011 YKN:n myöntämät erilliset avustukset	12 872	30 000	15 004
3952900013 Kirkon Musiikkijuhlat	0	0	0
3952900014 Reformaation merkkipuosi	-1	0	502
3952900015 Anglikaaninen kirkko	0	43 108	43 108
Vieraskielinen työ	575 399	549 235	463 380
3962900000 Anglikaaninen kirkko VANHA	42 722	0	0
3962900001 Kansainvälinen seurakuntatyö VANHA	65 000	0	0
3962900002 Kiinankielinen seurakuntatyö	81 900	81 900	71 590
3962900003 Arabiankielinen seurakuntatyö	85 891	86 100	67 652
3962900004 Vironkielinen seurakuntatyö	70 000	80 000	88 638
3962900005 Venäjänkielinen seurakuntatyö	187 885	189 236	166 011
3962900007 Englanninkielinen työ	42 000	112 000	69 489
KAIKKI YHTEENSÄ	5 699 202	5 589 858	6 845 774

5.2.4. Ympäristö –ja hautustoimi

Mikä muuttui vuonna 2019?

Hautaportaalihankkeen pilotointivaihe valmistui syyskuussa 2019, jonka jälkeen kaikki seurakunnat ovat olleet mukana sähköisessä siunausajanvarauksessa.

Terveysturvallisuuden asetemuutos koskien hautausluvan kulkemista sairaalasta vainajan mukana aiheutti järjestelyjä kappeleiden kylmiöissä ja henkilökunnan tehtävissä.

Miten kolme tärkeintä tavoitetta toteutuivat?

Ympäristö- ja hautaus-toimen kolme yhteistä tavoitetta olivat digitalisaatio, henkilöstön hyvinvointi sekä ympäristötyö. Digitalisaation osalta hautausmailla otettiin käyttöön uusia älypuhelimia, ja niiden roolia työyksikön sisäisessä viestinnässä kasvatettiin. Teams-töympäristö otettiin osaksi päivittäistä työntekoa ja viestintää. Lisäksi hautausmailla kehitettiin mobiilikartan hyödyntämistä erilaisissa työtehtävissä.

Henkilöstön työyhteisötaitoja kehitettiin järjestämällä erilaisia koulutus- ja työhyvinvointitilaisuuksia. Esimiesten ja lähiesimiesten työtä tuettiin ja osaamista kehitettiin erilaisten koulutusten avulla.

Ympäristötoimi oli mukana kirkkohallituksen Hiilineutraali kirkko 2030 -strategian valmistelussa. Helsingin kaupungin kanssa tehtiin yhteistyötä luonnonsuojelualueiden perustamisessa ja Hiilipörssin kanssa Joensuun Tuupovaaran ja Siuntion Korpiraahan suoalueiden ennallistamisessa.

Miten henkilöstö-, tila- ja talousresurssit riittivät ja jakautuivat?

Hautausmaiden huolto-, toimisto- ja sosiaalitalarakennukset ovat pääsääntöisesti hyvässä toimintakunnossa. Toimintavuoden aikana jäi eräitä rakennushankkeita ja peruskorjauksia toteutumatta lupaprosessien hitauden vuoksi mm. Malmin ja Hietaniemen hautausmailla.

Hautausmaiden siunauskappelitoiminnot ja hautausmaiden ylläpitotyöt sekä hautaus-toimen asiakaspalveluun liittyvät tehtävät hoidettiin osaavan ja ammattitaitoisen henkilöstön toimesta mallikkaasti.

Miten toteutui seurakuntalaisten osallisuus?

Helsingiläisten osallisuus toteutui lähinnä hautausmaakäynteinä ja osallistumalla hautausmailla toteutettuihin tapahtumiin. Hautausmailla järjestettiin erilaisia hautausmaakulttuuriin ja hautausmaiden kasvillisuuteen liittyviä kierroksia. Malmin hautausmaalla järjestettiin erillinen ”Hautausmaa elää” -viikko, jonka tapahtumiin osallistui yli 2000 kävijää.

Hautausmailla toteutettiin kesän aikana seurakuntien kanssa yhteistyönä ”pappi hautausmaalla” -projekti, jossa eri seurakunnista tulleet papit kohtasivat hautausmailla kävijöitä. Tämä toiminta on saanut hyvää ja kiittävää palautetta.

Mitä opittiin seuraavaa vuotta varten?

Hautaus-toimen tulee jatkossa jatkaa erilaisten kulttuuritaustojen ja uskontojen hautausmaa- ja hautajaiskulttuureihin perehtymistä.

5.2.5. Kiinteistötoimi

Toiminnan tavoitteet

Kiinteistöosaston vastuulla on toimitiloja ja toimitilakiinteistöjä, joiden yhteenlaskettu rakennustekninen nykyarvo on 621 milj. euroa, pinta-ala on noin 155 000 brm² ja tilavuus 781 000 m³. Erityyppisiä rakennuksia on noin 230. Tavoitteenamme on vastata siitä, että kaikilla yhtymän seurakunnilla ja muilla yksiköillä on aina käytössään ajan- ja tarkoituksenmukaiset sekä terveelliset tilat toimintansa menestyksellistä harjoittamista varten. Hyvään asiantuntemukseen perustuvalla rakennusten elinkaariajattelulla, oikeaan aikaan tehdyillä investoinneilla ja nykyaikaisilla ylläpitoratkaisuilla huolehdimme siitä, että kiinteistöt toimivat kaikissa olosuhteissa oikein ja kustannustehokkaasti. Toimitiloissa ilmeneviin sisäilmaongelmiin puututaan nopeasti ja oikeilla ratkaisuilla saavutetaan terveelliset sisäilmastoratkaisut.

Seurakuntien käytössä olevien kiinteistöjen lisäksi kiinteistöosaston johdettavana on myös markkina-arvoltaan noin 166 milj. euron arvoinen sijoituskiinteistösalkku, jonka tehtävänä on toisaalta tarjota kohtuuhintaisia työsuhteasuntoja yhtymän työntekijöiden käyttöön ja toisaalta tuottaa varoja seurakuntien toiminnan rahoittamiseen.

Vuonna 2015 aloitettiin vuosille 2016–2018 suunniteltu toimitilojen käytön optimointiohjelma, jonka tuloksena seurakunnat ovat luopuneet tiloistaan hieman suunniteltua nopeammassa tahdissa. Optimointiohjelman tavoitteena oli saavuttaa kolmessa vuodessa ylläpitokustannuksissa vuositasolla 15 %:n säästö, mikä edellyttää tiloista luopumista vastaavassa määrin. Vuoden 2017 lopulla yhtymän seurakunnat ja yksiköt olivat tehneet luopumispäätöksiä tiloistaan noin 22 % pinta-alaneliöissä laskettuna. Vuoden 2019 loppuun mennessä tiloja oli otettu takaisin toiminnan käyttöön ja hankittu uusia tiloja siten, että seurakuntien käytössä on nyt vain 18 % vähemmän kuin vuonna 2015.

Vapautuneet toimitilat siirretään sijoitusomaisuudeksi, mikäli tilat saadaan vuokrattua ulkopuolisille. Tilojen luopumisesta kertyvä säästö ylläpitokuluissa toteutuu vasta, kun tyhjentyneet tilat saadaan myytyä tai vuokrattua ulkopuolisille.

Vuoden 2019 päättyessä vapaana ja myytävänä olevien toimitilojen määrä oli 21 323 m² ja niiden tasearvo oli 5,8 milj. euroa. Lisäksi seurakuntayhtymällä on kiinteistökehityksen kohteina tontteja ja rakennuksia tasearvoltaan yhteensä 17 milj. euron arvosta.

Arviointi toiminnasta ja asetettujen tavoitteiden toteutumisesta

Ulkoisten toimintakulujen karsinnan osalta kiinteistöosasto on vuosina 2016–2019 kyennyt noudattamaan suunniteltua kulujen karsimishjelmaa.

Vuodelle 2019 suunnitelluista 24,5 milj. euron ylläpitomenoista käytettiin 18,9 milj. euroa. Ylläpidon vastuualueeseen kuuluvien kiinteistöjen ja toimitilojen pienten ja keskisuurten korjaustoimenpiteiden osalta suunniteltuja tavoitteita ei saavutettu, johtuen seurakuntien toimintakuluttuurin muutokseen liittyvän tilojen optimointiin liittyvien korjaus- ja muutostoimenpiteiden poikkeuksellisen suuresta kasvusta, ylläpitoyksikössä tapahtuneista henkilövaihdoista ja resurssipulasta. Ylläpitoyksikkö joutui toimimaan osan vuodesta 1–2 henkilön vajauksella. Seurakuntayhtymän tarjoamalla palkkatasolla on ollut vaikea saada sopivia ja päteviä hakijoita vapaana oleviin vakansseihin. Vuoden 2020 helmikuussa henkilöstöresurssivaje on saatu lähes korjattua.

Investointibudjetin suuruus on vaihdellut 2010-luvulla n. 20–40 milj. eurossa. Investoinneista merkittävin osa on kiinteistöinvestointeja. Vuodelle 2019 investointeihin oli budjetoitu 27,1 milj. euroa, josta 23,4 milj. euroa kohdistui kiinteistöinvestointeihin ja 3,7 milj. euroa hautausmaiden investointeihin. Kiinteistöinvestoinneista kyettiin toteuttamaan ainoastaan 12,8 milj. euroa, joka jakaantui hautaustoimen investointeihin 1,2 milj. euroa ja kiinteistötoimen investointeihin 11,6 milj. euroa. Tämä oli jo neljäs perättäinen vuosi, kun toteutuneet investoinnit jäivät merkittävästi alle budjetoidun.

Keskeisin syy toteutuneiden investointihankkeiden vaatimattomaan määrään oli työvoimapula. Yhden hankekehitysinsinöörin vakanssi on ollut täyttämättä jo kolmen vuoden ajan ja avoinna ollut hankepäällikön vakanssi saatiin täytettyä vasta tammikuussa 2020.

Rakennusala on jo viidettä vuotta perättäin Suomessa ja varsinkin pääkaupunkiseudulla ollut korkeasuhdanteessa ja siksi rekrytointi on erittäin haasteellista. Yksityissektorin palkat ovat saatujen selvitysten mukaan pahimmillaan olleet yli 1.500 euroa/kk korkeammat kuin seurakuntayhtymän tarjoamat palkat ja lisäksi alalla yksityisissä yrityksissä maksetaan tämän päälle merkittäviä työsopimusten allekirjoituspalkkiota sekä projektikohtaisia bonuksia. Vuoden 2019 lopulla rekrytointimahdollisuudet ovat parantuneet avoinna olevien vakanssien palkantarkistusten myötä.

Johtopäätökset toiminnan tulevaa suunnittelua varten

Kiinteistökannan jalostuspotentiaalin hyödyntämistä ja seurakuntien toimitilojen korjauksia jatketaan enenevässä määrin, kun uudet haussa olevat ja saadut henkilöstöresurssit on saatu rekrytoitua. Erityisesti panostetaan väljästi rakennettujen seurakunnallisten rakennusten tonttien lisärakennusmahdollisuuksien hyödyntämiseen. Myös seurakunnilta vapautuneiden kohteiden myyntiä ja vuokrausta jatketaan suunnitelmien mukaisesti. Korjaustoimenpiteet voidaan priorisoida entistä tarkemmin kunnossapitoa kehittämällä. Energiatehokkuussopimukseen liittymisen myötä tullaan entistä tavoitteellisemmin pureutumaan energiakulutuksen seuranta- ja ohjausjärjestelmien toimintaan ja tehokkuuteen. Tavoite on automatisoida seurantaprosessit, jotka tuottavat ajantasaista tietoa toimitilojen olosuhteiden optimoimiseksi.

KIINTEISTÖJEN UUDIS- JA NYKYHINTALASKELMAT

Vastuualue	hm ²	brm ²	rm ³	Uudishinta €	%	Nykyhinta €	Vuosikuluma €/v %/v	Tavoitetaso Nykyhinta %
Kirkot	75 246	84 624	528 716	593 659 000	79,4	471 352 000	5 827 000 0,98	78 - 86
Muut seurakuntien toimitilat	20 511	23 521	86 268	88 483 000	73,6	65 140 000	929 000 1,05	72 - 80
Hautausmaarakennukset	18 332	20 269	76 970	53 303 000	69,3	36 914 000	814 000 1,53	72 - 80
Leirikeskukset	10 287	11 618	34 491	36 939 000	68,4	25 270 000	586 000 1,59	65 - 78
Yhtymän toimitilat	13 283	14 744	55 049	36 885 000	62,1	22 907 000	594 000 1,61	72 - 80
Toimitilasalkku yhteensä	137 659	154 776	781 494	809 269 000	76,8	621 583 000	8 750 000 1,08	76 - 84
Sijoituskiinteistöt / Asunnot	58 738	67 012	220 240	197 381 000	70,2	138 558 000	2 357 000 1,19	
Sijoituskiinteistöt / Liike- ja toimisto	6 814	7 437	31 012	16 395 000	73,8	12 095 000	231 000 1,41	
Sijoitussalkku yhteensä	65 552	74 449	251 252	213 776 000	70,5	150 653 000	2 588 000 1,21	
Kaikki yhteensä	203 211	229 225	1 032 746	1 023 045 000	75,5	772 236 000	11 338 000 1,11	

KULTTUURIHISTORIALLISTEN ARVOJEN KUSTANNUSSELVITYS

KULTTUURIHISTORIALLISTEN ARVOJEN YLLÄPIDON OSUUS HELSINGIN SEURAKUNTA-YHTYMÄN KIRKKOKANNASSA VUONNA 2019

Kolmenkymmenen yhdeksän kirkon käyttötarpeen ylittävien tilojen ja niiden rakennustaiteellisten ominaisuuksien alustava yhteisvaikutuslaskelma osoittaa, että 51 % kirkkotilojen kustannuksista on luettavissa kulttuurihistoriallisten arvojen ylläpidoksi.

Kulttuurihistorialliset vuosikustannukset koostuvat vuosikumasta ja vuosikuluista.

Vuosikuluina käsitellään kirkkokiinteistön ylläpitoon kuuluvia kuluja, joista tarkempi erittely alla

Vuosikuluihin huomioon otetut erät ovat:

- Rakennusten ja rakenteiden huolto ja kunnossapito
- Vakuutuspalvelut
- Lämmitys, sähkö, vesi ja korjaustarvikkeet
- Kiinteistövero

Kirkkokiinteistöjen vuosikulut vuonna 2019	Summa
Rakennusten ja rakenteiden huolto ja kunnossapito	4 204 348 €
Vakuutuspalvelut	178 376 €
Lämmitys	1 478 815 €
Sähkö	626 963 €
Vesi	94 955 €
Korjaus- ja huoltotarvikkeet	25 851 €
Kiinteistövero	803 818 €
YHTEENSÄ	7 413 126 €

Yllä mainitut kulut edustavat kulttuurihistoriallisten kohteiden ns. aitoja vuosittaisia juoksevia ylläpitomenoja

KIRKKOJEN VUOSIKULUMA	5 827 000 €	<i>Vuosikuluman torjumiseksi +30 % korjausvaroja</i>
KIRKKOJEN VUOSIKULUT	7 413 126 €	<i>Kaikki kirkot</i>
KIRKKOJEN VUOSIKORJAUKSET	1 602 311 €	<i>Investointien aktivointi</i>
YHTEENSÄ	14 842 437 €	
Kulttuurihistoriallinen osuus	51 %	
YHTEENSÄ	7 569 643 €	

Helsingin seurakuntayhtymän kulttuurihistoriallinen lisäkustannus vuonna 2019 oli noin 7,6 miljoonaa euroa.

**Tuloslaskelman, investointien ja rahoituslaskelman
toteutumisvertailut**

5.3. Tuloslaskelma vert. talousarvioon

TILILAJIKOHTAINEN ARVIO	TA +muutokset 2019	Toteutuma 2019	Erotus	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	17 185 145,00	18 246 693,34	1 061 548,34	106 %
Korvaukset	5 368 573,00	5 468 453,82	99 880,82	102 %
Myyntituotot	2 082 869,00	2 476 207,03	393 338,03	119 %
Maksutuotot	5 729 832,00	5 803 728,96	73 896,96	101 %
Vuokratuotot	2 165 494,00	2 362 998,90	197 504,90	109 %
Metsätalouden tuotot	25 000,00	40 969,48	15 969,48	164 %
Kolehdit, keräykset ja lahjoitustuotot	673 713,00	855 036,92	181 323,92	127 %
Tuet ja avustukset	1 078 724,00	1 045 660,87	-33 063,13	97 %
Muut toimintatuotot	60 940,00	193 637,36	132 697,36	318 %
TOIMINTAKULUT	-102 317 703,82	-101 861 765,54	455 938,28	100 %
Henkilöstökulut	-55 987 869,05	-57 264 111,98	-1 276 242,93	102 %
Palkat ja palkkiot	-43 995 076,18	-46 522 637,91	-2 527 561,73	106 %
Henkilösivukulut	-11 517 394,39	-11 306 391,65	211 002,74	98 %
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-475 398,48	564 917,58	1 040 316,06	-119 %
Palvelujen ostot	-28 354 288,90	-26 408 295,73	1 945 993,17	93 %
Vuokratkulut	-2 846 304,87	-2 743 108,52	103 196,35	96 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 949 794,00	-9 417 911,89	-468 117,89	105 %
Ostot tilikauden aikana	-8 949 794,00	-9 414 014,22	-464 220,22	105 %
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0,00	-3 897,67	-3 897,67	
Annetut avustukset	-4 391 307,00	-4 517 297,29	-125 990,29	103 %
Muut toimintakulut	-1 788 140,00	-1 511 040,13	277 099,87	85 %
TOIMINTAKATE	-85 132 558,82	-83 615 072,20	1 517 486,62	98 %
Verotulot	93 243 000,00	92 237 779,80	-1 005 220,20	99 %
Kirkollisverotulo	80 743 000,00	79 986 379,80	-756 620,20	99 %
Valtionrahoitus	12 500 000,00	12 251 400,00	-248 600,00	98 %
Verotuskulut	-1 386 000,00	-1 386 494,43	-494,43	100 %
Keskusrahastomaksut	-9 026 000,00	-9 026 646,00	-646,00	100 %
Rahoitustuotot- ja kulut	7 011 430,00	19 939 434,96	12 928 004,96	184 %
Sijoituskiint. ja huon. tuotot	12 138 000,00	12 685 163,18	547 163,18	105 %
Sijoituskiint. ja huon. kulut	-7 126 570,00	-6 578 689,82	547 880,18	92 %
Korkotuotot	0,00	691 518,90	691 518,90	-100 %
Muut rahoitustuotot	2 000 000,00	2 211 810,22	211 810,22	111 %
Korkokulut	0,00	-29 985,46	-29 985,46	-100 %
Arvonmuutokset sijoituksista	0,00	12 527 780,24	12 527 780,24	-100 %
Muut rahoituskulut	0,00	-1 568 162,30	-1 568 162,30	-100 %
VUOSIKATE	4 709 871,18	18 149 002,13	13 439 130,95	285 %
Poistot ja arvonalentumiset	-8 336 510,00	-8 453 605,68	-117 095,68	101 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 336 510,00	-8 453 605,68	-117 095,68	101 %
TILIKAUDEN TULOS	-3 626 638,82	9 695 396,45	13 556 226,63	-374 %
Tilinpäätössiirrot	572 000,00	533 222,84	-38 777,16	93 %
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-3 054 638,82	10 228 619,29	13 283 258,11	-435 %

5.4. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu (ulk/sis)

100 SEURAKUNTAYHTYMÄ

	TA 2019	TA-MUUTOKSET	TA YHTEENSÄ	TOT 2019	POIKKEAMA
TOIMINTATUOTOT	33 734 773,36	0,00	33 734 773,36	35 472 132,61	1 737 359,25
Korvaukset	5 368 573,00	0,00	5 368 573,00	5 468 453,82	99 880,82
Myyntituotot	2 082 869,00	0,00	2 082 869,00	2 476 207,03	393 338,03
Maksutuotot	5 729 832,00	0,00	5 729 832,00	5 803 728,96	73 896,96
Vuokratuotot	2 165 494,00	0,00	2 165 494,00	2 362 998,90	197 504,90
Metsätalouden tuotot	25 000,00	0,00	25 000,00	40 969,48	15 969,48
Kolehdit, keräykset ja lahjoitukset	673 713,00	0,00	673 713,00	855 036,92	181 323,92
Tuet ja avustukset	1 078 724,00	0,00	1 078 724,00	1 045 660,87	-33 063,13
Muut tuotot	16 610 568,36	0,00	16 610 568,36	17 419 076,63	808 508,27
TOIMINTAKULUT	-117 411 331,88	-1 456 000,00	-118 867 331,88	-119 087 204,81	-219 872,93
Henkilöstökulut	-55 987 869,05	0,00	-55 987 869,05	-57 264 111,98	-1 276 242,93
Palkat ja palkkiot	-43 995 076,18	0,00	-43 995 076,18	-46 522 637,91	-2 527 561,73
Henkilösivukulut	-11 517 394,39	0,00	-11 517 394,39	-11 306 391,65	211 002,74
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-475 398,48	0,00	-475 398,48	564 917,58	1 040 316,06
Palvelujen ostot	-29 741 837,90	-700 000,00	-30 441 837,90	-29 106 654,73	1 335 183,17
Vuokrat	-17 308 383,93	0,00	-17 308 383,93	-17 270 188,79	38 195,14
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 193 794,00	-756 000,00	-8 949 794,00	-9 417 911,89	-468 117,89
Ostot tilikauden aikana	-8 193 794,00	-756 000,00	-8 949 794,00	-9 414 014,22	-464 220,22
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0,00	0,00	0,00	-3 897,67	-3 897,67
Annetut avustukset	-4 391 307,00	0,00	-4 391 307,00	-4 517 297,29	-125 990,29
Muut toimintakulut	-1 788 140,00	0,00	-1 788 140,00	-1 511 040,13	277 099,87
TOIMINTAKATE	-83 676 558,52	-1 456 000,00	-85 132 558,52	-83 615 072,20	1 517 486,32
Verotulot	93 243 000,00	0,00	93 243 000,00	92 237 779,80	-1 005 220,20
Kirkollisverotulo	80 743 000,00	0,00	80 743 000,00	79 986 379,80	-756 620,20
Valtionrahoitus	12 500 000,00	0,00	12 500 000,00	12 251 400,00	-248 600,00
Verotuskulut	-1 300 000,00	-86 000,00	-1 386 000,00	-1 386 494,43	-494,43
Keskusrahastomaksut	-9 050 000,00	24 000,00	-9 026 000,00	-9 026 646,00	-646,00
Rahoitustuotot ja -kulut	8 611 430,00	-1 600 000,00	7 011 430,00	19 939 434,96	12 928 004,96
Sij.kiint. ja huon. tuotot	13 738 000,00	-1 600 000,00	12 138 000,00	12 685 163,18	547 163,18
Sij.kiint. ja huon. kulut	-7 126 570,00	0,00	-7 126 570,00	-6 578 689,82	547 880,18
Korkotuotot	0,00	0,00	0,00	691 518,90	691 518,90
Sisäiset korkotuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	2 000 000,00	0,00	2 000 000,00	2 211 810,22	211 810,22
Korkokulut	0,00	0,00	0,00	-29 985,46	-29 985,46
Sisäiset korkokulut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonmuutokset sijoituksista	0,00	0,00	0,00	12 527 780,24	12 527 780,24
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00	-1 568 162,30	-1 568 162,30
VUOSIKATE	7 827 871,48	-3 118 000,00	4 709 871,48	18 149 002,13	13 439 130,65
Poistot ja arvonalentumiset	-6 786 510,00	-1 550 000,00	-8 336 510,00	-8 453 605,68	-117 095,68
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 786 510,00	-1 550 000,00	-8 336 510,00	-8 453 605,68	-117 095,68
Erilliskirjanpituona hoidetut rahastot:					
Tuotot	0,00	0,00	0,00	8 912 898,76	8 912 898,76
Kulut	0,00	0,00	0,00	-5 357 702,88	-5 357 702,88
Siirto rahastoon/rahastosta	0,00	0,00	0,00	-3 555 195,88	-3 555 195,88
TILIKAUDEN TULOS	1 041 361,48	-4 668 000,00	-3 626 638,52	9 695 396,45	13 322 034,97
Tilinpäätössiirrot	572 000,00	0,00	572 000,00	533 222,84	-38 777,16
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	1 613 361,48	-4 668 000,00	-3 054 638,52	10 228 619,29	13 283 257,81

5.5. Rahoitusosan toteutumisvertailu

	TALOUSARVIO	MUUTOKSET	TA YHTEENSÄ	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
<u>Tulorahoitus</u>	<u>6 157 871</u>	<u>-1 457 000</u>	<u>4 700 871</u>	<u>18 140 174</u>	<u>13 439 303</u>
Vuosikate	7 827 871	-3 118 000	4 709 871	18 149 002	13 439 131
Tulorahoituksen korjauserät	-1 670 000	1 661 000	-9 000	-8 828	172
<u>Investoinnit</u>					
Investointimenot	-25 612 500	4 925 000	-20 687 500	-10 428 034	10 259 466
Pysyvien vastaavien myyntitulot	5 000 000	-4 958 000	42 000	21 642	-20 358
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-14 454 629	-1 490 000	-15 944 629	7 733 782	23 678 411
Antolainauksen muutokset	0	-4 580 000	-4 580 000	-4 500 000	80 000
Lainakannan muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0		0	4 655 812	4 655 812
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	0	-4 580 000	-4 580 000	155 812	4 735 812
Rahavarojen muutos	-14 454 628	-6 070 000	-20 524 629	7 889 595	28 414 223

5.6. Investointiosan toteutumisvertailu

KOHDE	TALOUSARVIO	MUUTOKSET	TALOUSARVIO YHTEENSÄ	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
73 ICT-investoinnit					
731 Hallinto-osasto	885 000	-200 000	685 000	466 206	218 794
732 Yhteinen seurakuntatyö	400 000	0	400 000	135 920	264 080
733 Viestintä	60 000	0	60 000	0	60 000
734 Hautaustyö	90 000	0	90 000	0	90 000
ICT-investoinnit yhteensä	1 435 000	-200 000	1 235 000	602 126	632 874
74 Hautaustoimi					
741 Uudisrakennukset	25 000	0	25 000	0	25 000
743 Rakennusten peruskorjaus ja -parannus	1 580 000	-575 000	1 005 000	252 077	752 923
745 Maa- ja vesirakentaminen	1 510 000	-40 000	1 470 000	467 674	1 002 326
747 Koneet ja kalusto	580 000	0	580 000	495 313	84 687
Hautaustoimi yhteensä	3 695 000	-615 000	3 080 000	1 215 064	1 864 936
75 Kiinteistötoimi					
753 Rakennusten peruskorjaus ja -parannus	17 970 000	-5 514 000	12 456 000	3 683 060	8 772 940
1) Kuluksi kirjattava osuus (käyttötalousoosassa)	2 955 500	0	2 955 500	2 955 134	366
754 Urut	550 000	-169 000	381 000	41 107	339 893
757 Koneet ja kalusto	658 000	0	658 000	189 507	468 493
759 Erittelemättömät ja muut investoinnit	4 260 000	1 553 950	5 813 950	4 697 169	1 116 781
Kiinteistötoimi yhteensä	23 438 000	-4 129 050	19 308 950	8 610 843	10 698 107
Varsinaiset investoinnit yhteensä	28 568 000	-4 944 050	23 623 950	10 428 034	13 195 916
78 Sijoituskiinteistöt					
	0	0	0	0	0
2) HHR:n osake- ja rakennushankinnat	0	0	0	371 000	-371 000
Investointitoiminta yhteensä	28 568 000	-4 944 050	23 623 950	10 799 034	12 824 916
			0		0
Myyntit yhteensä (taseesta vähennettävä osuus)	3 330 000	-3 297 000	33 000	12 814	20 186
HHR:n osuus				0	
HSRKY:n osuus				12 814	
Investointiosa yhteensä	25 238 000	-8 241 050	23 590 950	10 786 220	12 804 730

Huomautukset:

1) Perusparannukset sisältyvät investointiosan toteutuneisiin menoihin. Talousarvion investointiosaan sisältyvistä vuosikorjaushankkeista on kirjattu kuluksi käyttötalousosaan yhteensä 2 955 133,88 euroa 36:ssa eri kohteessa.

2) Hautainhoitorahastoon kohdistuvat hankkeet v. 2019 yhteensä 371 000 € seuraavasti: Kiint.Oy Kirkkolaakson kauppakeskus lainan lyhennys.

Investointien sitovuustaso on investointihankekohtainen. Tietohallinnon investointihankkeiden sitovuustasona on ylin osastotaso 73.

6. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

6.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelmassa selvitetään tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyyttä tilikaudelle jaksotettuihin menoihin. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan toimintajäämän, käyttökateen, vuosikateen ja tilikauden tuloksen avulla. Seuraavassa lyhennelmä tuloslaskelmasta:

<u>Tuloslaskelma</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	(milj. euroa)	(milj. euroa)
3 Toimintatuotot	18,2	17,9
4 Toimintakulut	-101,9	-94,3
5 Toimintakate	-83,6	-76,4
## Verotulot	92,2	91,7
## Verotuskulut	-1,4	-1,2
## Keskusrahastomaksut	-9,0	-9,2
60 Rahoitustuotot- ja kulut	19,9	-10,6
2 Vuosikate	18,1	-5,7
## Poistot ja arvonalennukset	-8,5	-7,2
1A Tilikauden tulos	9,7	-12,9
## Poistoerojen muutos	0,5	0,9
1 Tilikauden yli-/alijäämä	10,2	-12,0

Toimintakate osoittaa, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla.

Vuosikatetta arvioidaan sekä tuloksen muodostumisen, että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikateen tulisi riittää käyttöomaisuuden poistoihin. Rahoituslaskelmassa arvioidaan vuosikateen riittävyyttä investointeihin ja lainojen lyhennyksiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tuottojen ja kulujen erotus, joka lisää tai vähentää omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään mahdolliset tilinpäätössiirrot, joita ovat poistoeron muutos, varausten muutokset sekä rahastosiirrot. Varausten ja rahastojen lisäykset ovat mahdollisia vain ylijäämäisestä tilikauden tuloksesta.

Seurakuntayhtymän toimintakate laski edelliseen vuoteen verrattuna noin 7,2 milj. euroa ollen -83,6 milj. euroa. Käyttötalousosaan on kirjattu kertomusvuonna vuosikorjausmenoja 3 milj. euroa (2018 1,5). Edelliseen vuoteen verrattuna verotulot kasvoivat 0,6 milj. euroa. Sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 30,5 milj. euroa. Sijoitukseen kohdistuvia arvomuutoksia kirjattiin 12,5 milj. euroa. Ilman arvonalennusten muutosta sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 7,4 milj. euroa, kasvua edellisvuoteen oli 1,4 milj. euroa

Vuosikate, sisältäen arvonalennusten muutokset, parani edellisestä vuodesta 23,9 milj. eurolla. Ilman arvonalennusten muutoksia vuosikate oli 5,6 milj. euroa, mikä on 5,2 milj. euroa edellisvuotta huonompi. Suunnitelman mukaiset poistot nousivat 1,3 milj. euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 10,2 milj. euroa, ilman arvonalennusten muutoksia ylijäämä oli -2,3 milj. euroa.

Seuraavassa tuloslaskelman tunnuslukuja:

<u>Tuloslaskelman tunnusluvut:</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Toimintatuotot toimintakuluista	17,9 %	19,0 %	22,3 %
Vuosikatteen osuus poistoista	214,7 %	-80,1 %	257,4 %
Vuosikate euroa/jäsen	54,4	-17,0	75,1

Toimintatuotot toimintakuluista, % = $100 * (\text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut})$. Luku osoittaa paljonko seurakunnan toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden maksutuotoilla ja korvauksilla.

Vuosikate-% = $100 * (\text{Vuosikate} / \text{Käyttötulot})$

Vuosikatteen osuus poistoista = $100 * (\text{Vuosikate} / \text{Poistot})$. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, seurakunnan talous on tasapainossa.

Seuraavassa on tuloksen muodostuminen ja poikkeamat talousarvioon verrattuna (*lähde: ulkoinen tuloslaskelma ja talousarvio*):

<u>Tuloksen muodostuminen</u>	<u>TA+muutos</u> (milj. euroa)	<u>Toteutus</u> (milj. euroa)	<u>Erotus</u>
Vuosikate	4,7	18,1	13,4
Tilikauden tulos	-3,6	9,7	13,3
<u>Poikkeamat:</u>			
Toimintakate	-85,1	-83,6	1,5
Verotulot	93,2	92,2	-1,0
Verotuskulut	-1,4	-1,4	0,0
Keskusrahastomaksut	-9,0	-9,0	0,0
Rahoitustuotot	14,1	15,6	1,5
Rahoituskulut	-7,1	-8,2	-1,1
Arvonmuutokset sijoituksisi	0,0	12,5	12,5
Poistot ja arvonalennukset	-8,3	-8,5	-0,1
Tilinpäätössiirrot	0,6	0,5	0,0

6.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma osoittaa vuotuisen tulorahoituksen riittävyyden investointimenoihin ja lainanlyhennyksiin sekä rahoitusjäämän määrän.

Tulorahoituksen määrä nousi edellisestä vuodesta 24,2 milj. euroa.

Bruttoinvestoinnit olivat 10,4 milj. euroa ja ne rahoitettiin kokonaan tulorahoituksella pysyvien vastaavien myyntitulojen jäätyä toteuttamatta.

Seuraavana on tiivistelmä rahoituslaskelmasta:

<u>Lyhennelmä rahoituslaskelmasta:</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	(milj. euroa)	(milj. euroa)
Tulorahoitus	18,1	-6,1
Investoinnit (netto)	-10,4	-6,1
Antolainauksen muutokset	-4,5	7,0
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	<u>4,7</u>	<u>-1,8</u>
Kassavarojen muutos	7,9	-7,0

<u>Rahoituslaskelman tunnuslukuja:</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Investointien tulorahoitus-%	174,0 %	-69,4 %	505,1 %
Rahavarojen riittävyys, pv	486,0	543,9	532,4
Lainanhoitokate	606,3	-156,2	44,9

Investointien tulorahoitus-% - 100 * (Tulorahoitus/Investointien omahankintameno).

Tulorahoituksella tarkoitetaan vuosikatetta lisättynä satunnaisilla tuloilla. *Investointien omahankintamenolla* tarkoitetaan käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoitusosuudet (rakennusavustukset). Investointien omahankintamenoa laskettaessa ei käyttöomaisuuden myyntituloja vähennetä investointimenoista.

Seuraavassa rahoituslaskelma verrattuna talousarvioon:

Tulorahoitus ylitti 13,4 milj. euroa talousarviossa arvioidun määrän.
Investoinnit (netto) toteutuivat 10,2 milj. euroa talousarviota pienempänä.
Kassavarojen muutos ylitti talousarvion 28,4 milj. eurolla.

<u>Lyhennelmä rahoituslaskelmasta:</u>	<u>TA+muutos</u> (milj. euroa)	<u>Toteutuma</u> (milj. euroa)	<u>Erotus</u>
Tulorahoitus	4,7	18,1	13,4
Investoinnit (netto)	-20,6	-10,4	10,2
Antolainauksen muutokset	-4,6	-4,5	0,1
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	0,0	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,0	4,7	4,7
Kassavarojen muutos	-20,5	7,9	-28,4

6.3. Tase ja sen tunnusluvut

Seuraavassa on lyhennelmä seurakuntayhtymän taseesta:

	<u>31.12.2019</u> (milj. euroa)	<u>31.12.2018</u> (milj. euroa)
<u>VASTAAVAA</u>		
A Pysyvät vastaavat	296,3	294,3
B Toimeksiantojen varat	60,0	59,9
C Vaihtuvat vastaavat	<u>189,0</u>	<u>178,8</u>
Yhteensä	545,3	533,1
<u>VASTATTAVAA</u>		
IIA Oma pääoma	444,5	434,3
IIIE Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	20,6	21,1
IID Toimeksiantojen pääomat	60,0	59,9
IIIE Vieras pääoma	<u>20,2</u>	<u>17,7</u>
Yhteensä	545,3	533,1

<u>Taseen tunnusluvut:</u>	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
Omavaraisuusaste-%	91,8 %	92,0 %	91,9 %
Rahoitusvarallisuus euroa/jäsen	508,9	480,0	509,4
Suhteellinen velkaantuneisuus	17,32 %	15,16 %	15,52 %
Lainakanta euroa/jäsen	0,0	0,0	0,0

Lainakanta - Seurakunnan lainakanta lasketaan siten, että siihen otetaan vieras pääoma lukuun ottamatta saatuja ennakoita sekä lyhytaikaisen vieraan pääoman osto- ja siirtovelkoja.

Omavaraisuusaste (%) - $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Hautainhoitorahaston pääoma} - \text{Erityiskatteisten rahastojen pääomat} - \text{Saadut ennakot})$

Seurakuntayhtymän omavaraisuusaste säilyi edelleen hyvänä.

7. Esitys tuloksen käsittelystä

Helsingin seurakuntayhtymän tilikauden tuloksesta ehdotetaan tehtäväksi seuraavat tilinpäätössiirrot:

Tilikauden tulos	9 695 396,45	euroa
Poistoeron vähennys	533 222,84	euroa
Tilikauden ylijäämä	10 228 619,29	euroa

Tilikauden ylijäämäksi jää 10.228.619,29 euroa, joka esitetään siirrettäväksi yli- ja alijäämätileille.

II Tilinpäätöslaskelmat

1. Tuloslaskelma

100 SEURAKUNTAYHTYMÄ

	<u>Toteutuma 2019</u>	<u>Toteutuma 2018</u>	<u>Erotus</u>	<u>Ero %</u>
3 TOIMINTATUOTOT	18 246 693,34	17 899 166,31	347 527,03	2 %
## Korvaukset	5 468 453,82	5 258 334,25	210 119,57	4 %
## Myyntituotot	2 476 207,03	2 153 613,15	322 593,88	15 %
## Maksutuotot	5 803 728,96	5 755 104,57	48 624,39	1 %
## Vuokratuotot	2 362 998,90	2 440 304,44	-77 305,54	-3 %
## Metsätalouden tuotot	40 969,48	265 185,24	-224 215,76	
## Kolehdit, keräykset ja lahjoitustuotot	855 036,92	906 427,96	-51 391,04	-6 %
## Tuet ja avustukset	1 045 660,87	1 070 313,11	-24 652,24	-2 %
## Muut toimintatuotot	193 637,36	49 883,59	143 753,77	288 %
4 TOIMINTAKULUT	-101 861 765,54	-94 273 428,10	-7 588 337,44	8 %
40 Henkilöstökulut	-57 264 111,98	-53 388 104,60	-3 876 007,38	7 %
## Palkat ja palkkiot	-46 522 637,91	-43 105 630,97	-3 417 006,94	8 %
## Henkilösivukulut	-11 306 391,65	-10 878 380,44	-428 011,21	4 %
## Henkilöstökulujen oikaisuerät	564 917,58	595 906,81	-30 989,23	-5 %
## Palvelujen ostot	-26 408 295,73	-24 272 876,91	-2 135 418,82	9 %
## Vuokratulut	-2 743 108,52	-2 541 952,89	-201 155,63	8 %
46 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 417 911,89	-8 498 760,80	-919 151,09	11 %
## Ostot tilikauden aikana	-9 414 014,22	-8 498 565,74	-915 448,48	11 %
## Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-3 897,67	-195,06	-3 702,61	1898 %
47 Annetut avustukset	-4 517 297,29	-4 419 142,76	-98 154,53	2 %
49 Muut toimintakulut	-1 511 040,13	-1 152 590,14	-358 449,99	31 %
5 TOIMINTAKATE	-83 615 072,20	-76 374 261,79	-7 240 810,41	9 %
## Verotulot	92 237 779,80	91 679 320,05	558 459,75	1 %
## Kirkollisverotulo	79 986 379,80	79 329 565,53	656 814,27	1 %
## Valtionrahoitus	12 251 400,00	12 349 754,52	-98 354,52	-1 %
## Verotuskulut	-1 386 494,43	-1 245 828,99	-140 665,44	11 %
## Keskusrahastomaksut	-9 026 646,00	-9 202 824,00	176 178,00	-2 %
60 Rahoitustuotot- ja kulut	19 939 434,96	-10 589 061,76	30 528 496,72	-288 %
## Sijoituskiint. ja huon. tuotot	12 685 163,18	14 000 202,41	-1 315 039,23	-9 %
## Sijoituskiint. ja huon. kulut	-6 578 689,82	-7 372 304,05	793 614,23	-11 %
## Korkotuotot	691 518,90	692 225,58	-706,68	0 %
## Muut rahoitustuotot	2 211 810,22	508 533,33	1 703 276,89	335 %
## Korkokulut	-29 985,46	-36 457,41	6 471,95	-18 %
## Arvonmuutokset sijoituksista	12 527 780,24	-16 584 324,56	29 112 104,80	-176 %
## Muut rahoituskulut	-1 568 162,30	-1 796 937,06	228 774,76	-13 %
2 VUOSIKATE	18 149 002,13	-5 732 656,49	23 881 658,62	-417 %
Poistot ja arvonalentumiset	-8 453 605,68	-7 156 485,82	-1 297 119,86	18 %
## Suunnitelman mukaiset poistot	-8 453 605,68	-7 156 485,82	-1 297 119,86	18 %
Erilliskirjanpitoa hoidetut rahastot:				
## Tuotot	8 912 898,76	4 639 261,31	4 273 637,45	92 %
## Kulut	-5 357 702,88	-7 942 399,90	2 584 697,02	-33 %
## Siirto rahastoon/rahastosta	-3 555 195,88	3 303 138,59	-6 858 334,47	-208 %
1A TILIKAUDEN TULOS	9 695 396,45	-12 889 142,31	22 584 538,76	-175 %
## Tilinpäätössiirrot	533 222,84	865 118,82	-331 895,98	-38 %
1 TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	10 228 619,29	-12 024 023,49	22 252 642,78	-185 %

2. Rahoituslaskelma

2019

2018

VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

<i>TULORAHOITUS</i>	<i>18 140 174,16</i>	<i>-6 077 994,86</i>
Vuosikate	18 149 002,13	-5 732 656,49
Pakolliset varaukset	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-8 827,97	-345 338,37
<i>INVESTOINNIT</i>	<i>-10 406 391,73</i>	<i>-6 075 578,38</i>
Investointimenot	-10 428 033,94	-8 762 078,38
Pysyvien vastaavien myyntitulot	21 642,21	2 686 500,00
<i>Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta</i>	<u><i>7 733 782,43</i></u>	<u><i>-12 153 573,24</i></u>

RAHOITUSTOIMINNAN RAHAVIRTA

<i>ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET</i>	<i>-4 500 000,00</i>	<i>7 005 651,65</i>
<i>Antolainauksen lisäys</i>	<i>-4 500 000,00</i>	
<i>Antolainauksen vähennys</i>	<i>0,00</i>	<i>7 005 651,65</i>
<i>LAINAKANNAN MUUTOKSET</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Pitkäaikaisten lainojen vähennykset (-)</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Lyhytaikaisten lainojen muutos</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET</i>	<i>4 655 812,22</i>	<i>-1 806 137,81</i>
<i>Pitkäaikaisten saamisten muutos</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Lyhytaikaisten saamisten muutos</i>	<i>2 164 345,89</i>	<i>-960 774,87</i>
<i>Korottomien lyhyt- ja pitkäaikaisten velkojen muutos</i>	<i>2 491 466,33</i>	<i>-845 362,94</i>
<i>Rahoitustoiminnan nettorahavirta</i>	<u><i>155 812,22</i></u>	<u><i>5 199 513,84</i></u>
<i>Rahavarojen muutos</i>	<u><i>7 889 594,65</i></u>	<u><i>-6 954 059,40</i></u>
<i>RAHAVAROJEN MUUTOS</i>	<u><i>7 889 594,65</i></u>	<u><i>-6 954 059,40</i></u>
Rahavarat 31.12.	180 272 959,20	172 383 364,55
Rahavarat 1.1.	172 383 364,55	179 337 423,95

3. Tase

<u>VASTAAVAA</u>	<u>31.12.2019</u>		<u>31.12.2018</u>	
<u>PYSYVÄT VASTAAVAT</u>				
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>				
A Aineettomat oikeudet	3 293 910,06		4 020 745,52	
A Muut pitkävaikutteiset menot	455 131,86	3 749 041,92	500 646,45	4 521 391,97
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>				
A Maa- ja vesialueet	52 183 978,43		50 067 823,36	
A Hautaus-toimen aineelliset hyödykkeet	27 190 119,51		28 375 637,22	
A Rakennukset	109 785 321,01		112 909 841,94	
A Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 804 845,78		2 232 500,81	
A Koneet ja kalusto	911 998,38		135 456,83	
A Muut aineelliset hyödykkeet	461 965,27		461 965,27	
A Ennakkomaksut ja keskeneräiset han-	7 128 179,61	199 466 407,99	5 639 665,31	199 822 890,74
<u>Sijoitukset</u>				
A Osakkeet ja osuudet	93 088 325,73	93 088 325,73	89 997 878,91	89 997 878,91
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>				
# Testamentti- ja lahjoitusrahastojen var	17 727 130,72		17 441 513,47	
# Seurakuntien keräysvarat	0,00		0,00	
# Hautainhoitorahaston varat	42 253 407,04	59 980 537,76	42 491 467,38	59 932 980,85
<u>VAIHTUVAT VASTAAVAT</u>				
<u>Saamiset</u>				
<u>Pitkäaikaiset saamiset</u>				
C Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>				
C Myyntisaamiset	1 167 358,50		734 207,59	
C Lainasaamiset	4 500 000,00		0,00	
C Muut saamiset	672 339,67		4 331 905,54	
C Siirtosaamiset	2 422 822,43	8 762 520,60	1 360 753,36	6 426 866,49
<u>Rahoitusarvopaperit</u>				
C Osakkeet ja osuudet	3 104 351,58		322 037,36	
C Muut arvopaperit	166 423 567,72	169 527 919,30	169 762 807,81	170 084 845,17
Rahat ja pankkisaamiset		10 745 039,90		2 298 519,38
C4		545 319 793,20		533 085 373,51
<u>VASTATTAVAA</u>				
<u>OMA PÄÄOMA</u>				
III Peruspääoma	182 534 379,98		182 534 379,98	
III Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	251 760 342,42		263 784 365,91	
III Tilikauden ylijäämä/alijäämä	10 228 619,29	444 523 341,69	-12 024 023,49	434 294 722,40
<u>POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET</u>				
III Poistoero	20 600 935,68	20 600 935,68	21 134 158,52	21 134 158,52
<u>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</u>				
# Testamentti- ja lahjoitusrahastojen pää	17 727 130,72		17 441 513,47	
# Seurakuntien keräysvarojen pääomat	0,00		0,00	
# Hautainhoitorahaston pääoma	42 253 407,04	59 980 537,76	42 491 467,38	59 932 980,85
<u>VIERAS PÄÄOMA</u>				
<u>Pitkäaikainen</u>				
III Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00		0,00	
III Saadut ennakot	897 000,00		916 500,00	
III Muut velat	0,00	897 000,00	0,00	916 500,00
<u>Lyhytaikainen</u>				
III Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00		0,00	
III Saadut ennakot	186 618,87		199 114,62	
III Ostovelat	5 101 507,14		3 265 888,57	
III Muut velat	2 211 460,83		1 855 915,43	
III Siirtovelat	11 818 391,23	19 317 978,07	11 486 093,12	16 807 011,74
		545 319 793,20		533 085 373,51

4. Konsernitase

	<u>31.12.2019</u>		<u>31.12.2018</u>	
VASTAAVAA				
<u>PYSYVÄT VASTAAVAT</u>				
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>				
Aineettomat oikeudet	3 749 432,94	3 749 432,94	4 522 162,06	4 522 162,06
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>				
Maa- ja vesialueet	57 637 232,46		58 107 022,02	
Hautaus-toimen aineelliset hyödykkeet	27 190 119,51		28 375 637,22	
Rakennukset	200 018 430,15		204 826 612,39	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 741 417,80		2 195 552,65	
Koneet ja kalusto	1 133 240,36		332 540,47	
Muut aineelliset hyödykkeet	462 365,27		462 365,27	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	11 747 913,20	299 930 718,75	5 884 438,58	300 184 168,60
<u>Sijoitukset</u>				
Osakkeet ja osuudet	14 264 420,84	14 264 420,84	13 441 658,01	13 441 658,01
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>				
Toimeksiantojen varat	59 980 537,76	59 980 537,76	59 932 980,85	59 932 980,85
<u>VAIHTUVAT VASTAAVAT</u>				
<u>Vaihto-omaisuus</u>				
Aineet- ja tarvikkeet	31 010,04	31 010,04	37 993,82	37 993,82
<u>Saamiset</u>				
Lyhytaikaiset saamiset	10 230 201,05	10 230 201,05	7 982 761,81	7 982 761,81
<u>Rahoitusarvopaperit</u>				
Rahoitusarvopaperit	170 450 297,10	170 450 297,10	170 907 222,97	170 907 222,97
Rahat ja pankkisaamiset	16 810 061,96	16 810 061,96	8 422 792,90	8 422 792,90
VASTAAVAA YHTEENSÄ		575 446 680,44	565 431 741,02	
VASTATTAVAA				
<u>OMA PÄÄOMA</u>				
Peruspääoma	182 534 379,98		182 534 379,98	
Osakepääoma	644 126,16		861 601,89	
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	222 749 692,71		236 462 455,29	
Tilikauden yli-/alijäämä	7 588 487,71	413 516 686,56	-13 281 301,02	406 577 136,14
VÄHEMMISTÖOSUUDET	3 582 338,73	3 582 338,73	3 538 138,78	3 538 138,78
<u>POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET</u>				
Poistoero	20 600 935,68		21 134 158,52	
Vapaaehtoiset varaukset	1 517 996,78	22 118 932,46	1 441 011,82	22 575 170,34
<u>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</u>				
Toimeksiantojen pääomat	59 980 537,76	59 980 537,76	59 932 980,85	59 932 980,85
<u>VIERAS PÄÄOMA</u>				
<u>Pitkäaikainen vieras pääoma</u>				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	46 412 497,45		51 179 320,64	
Saadut ennakot	903 429,42		916 500,00	52 095 820,64
Muut velat	-7 314,49	47 308 612,38		
<u>Lyhytaikainen</u>				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 333 848,51		1 669 130,70	
Saadut ennakot	213 856,43		251 008,75	
Ostovelat	5 722 448,44		3 653 017,08	
Muut velat	2 399 437,74		2 055 765,44	
Siirtovelat	13 269 981,43	28 939 572,55	13 083 572,30	20 712 494,27
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		575 446 680,44	565 431 741,02	

III Tilinpäätöksen liitetiedot

1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätös on laadittu Kirkkohallituksen antaman tilinpäätösohjeen mukaan.

1.1. Arvostusperiaatteet ja menetelmät

Pysyviin vastaaviin merkityt aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on arvostettu seuraavasti:

* Aineettomat oikeudet	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Muut pitkävaikutteiset menot	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Maa- ja vesialueet	alkuperäiseen hankintamenoonsa
* Hautausmaat	alkuperäiseen hankintamenoonsa
* Rakennukset	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Kiinteät rakenteet ja laitteet	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Koneet ja kalusto	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Muut aineelliset hyödykkeet	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Keskeneräiset työt ja hankinnat	alkuperäiseen hankintamenoonsa
* Sijoitukset	alkuperäiseen hankintamenoonsa tai sitä alhaisempaan tilinpäätöspäivän markkina-arvoon

Vaihtuvien vastaavien saamiin merkityt myynti-, laina ja muut saamiset on arvostettu nimellisarvoonsa tai tätä alhaisempaan todennäköiseen arvoonsa.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenoonsa tai tätä alempaan tilinpäätöspäivän markkina-arvoon.

Velat on arvostettu nimellisarvoonsa.

1.2. Jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Menot ja tulot:

Menojen ja tulojen kirjaamisperusteena on ollut suoriteperuste. Verotulot kirjataan kuitenkin maksuperusteisesti ohjeen mukaan.

Pysyvät vastaavat:

Pysyviin vastaaviin kuuluvien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenot poistetaan ennalta laaditun ja yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Rakennuttamistoiminnan pysyvien vastaavien erien myynnistä syntyvät myyntivoitot ja -tappiot kirjataan kauppakirjoissa mainittujen ehtojen mukaan.

Rakennuttamistoiminnan rakennuttajapalkkio tuloutetaan sille kaudelle, jolloin kohde luovutetaan vastaanottajalle.

Pysyvien vastaavien aktivointiraja on 20.000 euroa.

Yhteinen kirkkovaltuusto on 16.12.1999 hyväksynyt seuraavan pysyvien vastaavien poistosuunnitelman:

Pysyvien vastaavien hyödykeryhmä

Tasapoisto

Atk-ohjelmistot	3 v.
Muut pitkävaikutteiset menot	3 v.
Siunauskappelit	60 v.
Hautausmaiden huoltorakennukset	15 v.
Hautausmaiden kiinteät rakenteet ja laitteet	15 v.
Hautausmaiden koneet ja kalusto	3 v.
Kirkot	60 v.
Seurakuntatalot	30 v.
Kappelit	60 v.
Leiri- ja kurssikeskukset	20 v.
Asuinrakennukset	30 v.
Diakonian laitokset	30 v.
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 v.
Huolto- ja talousrakennukset	15 v.
Muut rakennukset	15 v.
Maa- ja vesirakenteet	15 v.
Urut	15 v.
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	15 v.
Kuljetusvälineet	3 v.
Atk-laitteistot	3 v.
Muut koneet ja kalusto	3 v.
Luonnonvaroista käytön mukainen poisto	
Muista omaisuuseristä ei tehdä poistoja	

1.3. Konsernitase

Helsingin seurakuntayhtymä laatii vain konsernitaseen Kirkkohallituksen tilinpäätösohjeen mukaan.

Konsernitaseen laatimisessa on käytetty seuraavia periaatteita:

- Konsernin keskinäinen omistus eliminoidaan nimellis- eli pariarvomenetelmällä.
- Konserniyhtiöiden väliset velat ja saamiset on oikaistu.
- Osakkuusyhtiöitä tai omistusyhteisyyksiä ei ole yhdistetty konsernitaseeseen.
- Lähipiiriyhteisöt, joissa Helsingin seurakuntayhtymän äänivaltaosuus on yli 50 % ja joiden taseen loppusumma on yli miljoona euroa, on yhdistetty konsernitaseeseen. Lähipiiriyhteisöjen osalta Töölön seurakunnan tukisäätiön, Gaius-säätiön ja Johannes Diakoniföreningin konsernitaseeseen on yhdistetty vuoden 2018 tase, koska vuoden 2019 tilinpäätöksiä ei ole saatu. Lähipiiriyhteisöjen toiminnassa ei ole tapahtunut muutoksia. Lähipiiriyhteisöjä, joiden taseen loppusumma on alle miljoona euroa, ei ole yhdistetty konsernitaseeseen olennaisuuden periaatteella.
- Konsernin taseeseen aktivoidun hyödykkeen sisäinen kate eliminoidaan konsernitaseessa, mikäli se on olennainen.

- Vähemmistöosuus erotetaan konsernin omasta pääomasta omaksi eräkseen. Vuoden 2019 konsernitaseessa As Oy Helsingin Lontoonpihan vähemmistöosuus 47,86 % on erotettu omasta pääomasta omaksi eräkseen. Muilla konserniyhtiöillä ei ole vähemmistöosuutta.

- Konsernitaseessa tytäryhtiöiden tekemät poistot on oikaistu vastaamaan Helsingin seurakuntayhtymän poistosuunnitelman mukaisia poistoja. Poisto-oikaisut kohdistuvat konsernin edellisten tilikausien yli-/alijäämään tai tilikauden yli-/alijäämään.

- Koronvaihtosopimukset käsitellään KPL 5:2 §:n mukaisesti taseen ulkopuolisina erinä.

2. Tuloslaskelman liitetiedot

<u>Henkilöstökulut</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Rahapalkat	46 522 638	43 105 631
<i>Rahapalkat (aktivoitunut) 409700</i>	<u>-90 740</u>	<u>-92 751</u>
	46 431 898	43 012 880
Sosiaalimaksut 410000,414000,415000	1 425 290	1 698 359
<i>Sosiaalimaksut (aktivoitunut) 416000</i>	<u>-4</u>	<u>0</u>
	1 425 286	1 698 359
Eläkevakuutusmaksut 412000, 415100	9 859 775	9 160 228
<i>Eläkevakuutusmaksut (aktivoitunut) 416100</i>	<u>-32</u>	<u>-338</u>
	9 859 744	9 159 890
Eläkekulut 414500	17 441	17 545
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	<u>-564 918</u>	<u>-595 907</u>
<i>Henkilöstökulut ilman luontoisetuja ja muita henkilöstömenoja</i>	<u>57 169 452</u>	<u>53 292 767</u>
Muut henkilöstömenot 418300	<u>3 920</u>	<u>2 587</u>
<i>Henkilöstökulut ilman luontoisetuja</i>	<u>57 173 372</u>	<u>53 295 354</u>
Luontoisedut yhteensä 409700	<u>90 740</u>	<u>92 751</u>
Henkilöstökulut yhteensä	<u>57 264 112</u>	<u>53 388 105</u>
<u>Vapaaehtoiset henkilöstökulut</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Matkakorvaukset henkilöstölle (437000)	554 199	495 540
Majoitus- ja rav.palvelut henkilöstölle (437400)	60 356	49 560
Kuljetuspalvelut henkilöstölle (438500)	40 109	24 766
Koulutuspalvelut henkilöstölle (439000)	582 276	596 779
Työterveyshuolto (439300)	1 052 054	1 023 681
Muut henkilöstökulut (473700)	<u>80 090</u>	<u>74 152</u>
	<u>2 369 085</u>	<u>2 264 478</u>

Tarkemmat tiedot henkilöstöstä, henkilöstön tilasta ja investoinneista henkilöstöön annetaan kertomusvuodelta erillisessä henkilöstökertomuksessa.

<u>Rahoitusarvopapereiden tuotot- ja kulut</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
<u>Tuotot:</u>		
Korkotuotot (600000-602000)	691 519	692 226
Sijoitusten myyntivoitot (606010, 606030)	1 649 585	508 075
Osinkotuotot (605000)	491	458
Valuuttakurssivoitot (606100)	<u>561 734</u>	<u>0</u>
Yhteensä	2 903 329	1 200 759
	<u>2019</u>	<u>2018</u>
<u>Kulut:</u>		
Arvonmuutokset sijoituksista yhteensä	-12 527 780	16 584 325
Korkokulut (610000-614000)	29 985	36 457
Sijoitusten myyntitappiot/vast. (625220,625230)	462 652	1 621 532
Omaisuu den hoito- ja välityspalkkiot (625300)	186 265	175 359
Valuuttakurssitappiot (625000)	918 827	0
Muut rahoituskulut (626000)	<u>418</u>	<u>35</u>
Yhteensä	1 598 148	1 833 384
Kulut yhteensä	-10 929 632	18 417 709
<u>Rahoitusarvopapereiden tuotto</u>	<u>13 832 962</u>	<u>-17 216 950</u>
<u>Sijoituskiinteistöjen tuotot ja kulut</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
<u>Tuotot:</u>		
Vuokratuotot(604000,604090, 604100,604200)	12 247 529	12 828 201
Metsätaloustuotot 604300	0	0
Pysyvien vastaavien myyntivoitot 604500	35 428	878 426
Muut tulot	<u>402 206</u>	<u>293 576</u>
Yhteensä	12 685 163	14 000 202
<u>Kulut:</u>		
Palvelujen ostot (615200,615240,615350,615220, 615210)	859 995	765 340
Vuokratulut (615000,615040,615050,615100)	4 025 323	4 272 825
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (615230,615300,615320)	245 918	423 963
Muut kulut (615360,615370,615400)	<u>1 447 453</u>	<u>1 910 176</u>
Yhteensä	6 578 690	7 372 304
<u>Sijoituskiinteistöjen tuotto</u>	<u>6 106 473</u>	<u>6 627 898</u>
<u>Rahoitustuotot- ja kulut yhteensä</u>	<u>19 939 435</u>	<u>-10 589 052</u>
<u>Tilinpäätössiirrot</u>		
Poistoeron muutos	<u>533 223</u>	<u>865 119</u>
<u>Rahastojen muutos</u>		
Hautainhoitorahaston muutos	2 873 948	-2 959 158
Testamenttirahaston muutos	<u>681 248</u>	<u>-343 980</u>
	3 555 196	-3 303 139

3. Taseen liitetiedot

3.1. Pysyvät vastaavat ja poistot

Nro	Pysyvien vastaavien ryhmä	Kirjanpitoarvo 01.01.2019	Lisäykset 2019	Vähennykset 2019 2)	Siirrot erien välillä 1)	Kirjanpitoarvo ennen poistoja	Tilikauden sumu- ja kertapoistot	Kirjanpitoarvo 31.12.2019
1002	Aineettomat hyödykkeet	4 020 745,52	564 014,47	0	83 626,57	4 668 386,56	-1 374 476,50	3 293 910
1110	Maa- ja vesialueet	50 067 823,36	1 389 023,84	-12 814,24	739 945,47	52 183 978,43	0	52 183 978
1130	Hautausmaat	28 375 637,22	551 727,94	0	859 167,51	29 786 532,67	-2 596 413,16	27 190 120
1160	Rakennukset	112 909 841,94	331 120,78	0	241 125,50	113 482 088,22	-3 696 767,21	109 785 321
1180	Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 232 500,81	0	0	101 288,72	2 333 789,53	-528 943,75	1 804 846
1190	Koneet ja kalusto	135 456,83	320 380,10	0	713 166,51	1 169 003,44	-257 005,06	911 998
1200	Muut aineelliset hyödykkeet	461 965,27	0	0	0	461 965,27	0	461 965
1310	Osakkeet ja osuudet	89 997 878,91	2 996 856,76	0	93 590,06	93 088 325,73	0	93 088 326
	Yhteensä	288 201 850	6 153 124	-12 814	2 831 910	297 174 070	-8 453 606	288 720 464
101500	Keskeneräiset aineettomat	500 646,45	38 111,98	0	-83 626,57	455 131,86	0	455 132
128000	Keskeneräiset työt	5 639 665,31	4 236 798,07	0	-2 748 283,77	7 128 179,61	0	7 128 180
	Yhteensä	294 342 162	10 428 034	-12 814	0	304 757 381	-8 453 606	296 303 776

- 1) Sarakkeen arvo kuvaa siirtoja eri omaisuustilien ja Keskeneräisten töiden -tilin välillä.
Pysyvien vastaavien investoinnit kirjataan "Keskeneräisten töiden" -tiliin kautta hankkeen valmistumiseen saakka, jolloin ne siirretään luonteensa mukaisille pysyvien vastaavien tileille.
- 2) Siirrot käyttötalouteen yht.

3.2. Rahoitusomaisuus

	<u>Kirjanpitoarvo</u>	<u>Markkinahinta</u>	<u>Erotus</u>
Sijoitusten pankkitilien saldo	5 052 134	5 052 134	0
Sijoitusrahasto-osuudet	3 104 352	3 124 976	20 624
Osittain pääomataatut sij.	95 216 863	95 144 905	-71 959
Strukturoidut ind-lainat	<u>71 206 704</u>	<u>72 116 355</u>	<u>909 651</u>
Saldo ilman pankkitilejä	169 527 919	170 386 235	858 316
Saldo yhteensä	174 580 053	175 438 369	858 316

Osittain pääomaturvatuissa sijoituksissa pääomaturva on 80-100%. Näiden markkina-arvon alentuminen 31.12.2019 on kirjattu enintään pääomaturvan mukaiseen tasoon saakka, mahdollinen valuuttariski huomioiden. Sijoitus saatetaan kuitenkin lunastaa ennen eräpäivää, jolloin sijoituksen markkina-arvo voi olla tätä alempi.

Rahoitusomaisuuteen kuuluvien arvopapereiden arvonalentumisia on kirjattu vuoden 2019 tilinpäätöksessä 12,8 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2018 tehtyjä arvonalentumisia on palautettu vuonna 2019 25,4 milj. euroa. Toimenpiteiden yhteisvaikutus on 12,5 milj. euroa.

3.3. Siirtosaamiset

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
As Oy Hgin Lehtihovin velka	0	219 218
Siirtyvä korko Yhtymän Salkku	180 064	188 887
Hki/Vantaa srk yhteiset maa-alueet tuotot	579 906	551 751
Kohdistamattomat FirstCard-laskut	351 964	317 603
Lakisääteiset vakuutusjaksotukset	0	11 820
Muut siirtosaamiset	1 310 226	66 744
	<hr/>	<hr/>
Siirtosaamiset yhteensä	2 422 160	1 356 023

3.4. Siirtovelat

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Lomapalkkajaksotus	9 240 399	8 356 773
Siirtyvät verotulot	22 061	801 043
Kuluvaraus As Oy Hgin Viikin Letkajenkka	280 384	280 384
Kuluvaraus As Oy Hgin Lontoonpiha	74 497	74 497
Kuluvaraus As Oy Hgin Berliininpiha	287 703	287 703
Kuluvaraus Jätkäsaaren Atrium	448 431	448 431
Samlink Oy saldon siirto / Alv-palautus	290 062	292 199
Tuntipalkkojen jaksotus	226 611	390 902
Kiinteistöosaston siirtyvät ylläpitokulut	334 386	249 407
Muut siirtovelat	613 857	304 754
	<hr/>	<hr/>
Siirtovelat yhteensä	11 818 391	11 486 093

3.5. Testamenttirahastojen tilinpäätöslaskelmat

Testamentti- ja lahjoitusrahaston tase

<u>VASTAAVAA</u>	<u>31.12.2019</u>		<u>31.12.2018</u>	
<u>PYSYVÄT VASTAAVAT</u>				
<u>Sijoitukset</u>				
Asunto-osakkeet	1 595 379,00		1 815 379,00	
Osakkeet ja osuudet		1 595 379,00		1 815 379,00
<u>VAIHTUVAT VASTAAVAT</u>				
<u>Saamiset</u>				
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>				
Lyhytaikaiset myyntisaamiset	96,00		96,00	
Saamiset yhtymältä	120 627,99		0,00	
Siirtosaamiset	78 865,67	199 589,66	83 155,35	83 251,35
<u>Rahoitusomaisuusarvopaperit</u>				
Osakkeet ja osuudet	6 580 376,30		6 423 678,15	
Muut arvopaperit	7 861 731,93	14 442 108,23	8 149 923,51	14 573 601,66
Rahat ja pankkisaamiset		<u>1 490 053,83</u>		<u>969 281,46</u>
		<u>17 727 130,72</u>		<u>17 441 513,47</u>
<u>VASTATTAVAA</u>				
<u>OMA PÄÄOMA</u>				
Sidottu pääoma		8 879 927,35		8 946 280,55
Vapaa pääoma	8 045 868,23		8 624 170,38	
Tilivuonna tuloutetut testamenttivarat	450 075,80		354 469,58	
Tilikauden yli-/alijäämä	350 353,99	8 846 298,02	-708 400,18	8 270 239,78
<u>VIERAS PÄÄOMA</u>				
<u>Lyhytaikainen</u>				
Rahastojen velat			224 993,14	
Lyhytaikaiset ostovelat	905,35	905,35		224 993,14
		<u>17 727 130,72</u>		<u>17 441 513,47</u>

Testamentti- ja lahjoitusrahaston tuloslaskelma

	<u>Toteutuma</u>		<u>Toteutuma</u>	
	<u>2019</u>		<u>2018</u>	
<u>Toimintatuotot</u>				
Vuokratuotot	192 950,15		183 210,77	
Muut tuotot	281,74	193 231,89	326,38	183 537,15
<u>Toimintakulut</u>				
Huoneistomenot	-96 922,54		-110 801,55	
Hautojen hoitomaksut	-318,00		-1 978,24	
Käytetty varoja toimintaan	-330 893,67	-428 134,21	-364 420,00	-477 199,79
yht.		<u>-234 902,32</u>		<u>-293 662,64</u>
<u>Rahoitustuotot ja -kulut</u>				
Korkotuotot	120 153,70		125 262,27	
Osinkotuotot ja tuotto-osuudet	17 811,69		17 733,45	
Sijoitusarvopap. myyntivoitot	145 324,79		191 649,55	
Valuuttakurssivoitot	5 795,76			
Palkkionpalautukset	25 038,48		37 155,96	
Arvonalentumisten palautukset	835 741,66	1 149 866,08	187 847,54	559 648,77
Rahoituskulut	-133 377,82		-92 519,49	
Myyntitappiot	-18 062,16		-46 125,16	
Valuuttakurssitappiot	-8 058,15			
Kiinteistön myyntitappio	-13 000,00			
Arvonalentumiset	-392 111,64		-835 741,66	
Muut kulut		-564 609,77		-974 386,31
yht.		<u>585 256,31</u>		<u>-414 737,54</u>
Tilikauden tulos		350 353,99		-708 400,18
Pääomiin tehdyt muutokset				
Tilivuonna rahana tuloutetut uudet testamentit/lahjoitukset		362 790,59		255 937,65
Tuloutukset sijoituksista ja asuntojen myynnistä (tasearvo)		87 285,21		98 531,93
Pääoman kasvu tilivuoden aikana ilman tulosta		450 075,80		354 469,58

Taseen sidottu pääoma 8.879.927 € sisältää Vastaavaa puolelta asunnot yht. 1.595.379 €, rahoitusomaisuusarvopapereista muut kuin Credit Suissen sijoitussalkun arvopaperit yht. 7.266.888 € sekä vastattavaa puolelta HupiHaka/Heickellin testamenttirahaston pääoman 17.660 €. Vapaalla pääomalla tarkoitetaan Credit Suissen sijoitussalkuissa olevia rahavaroja.

Tilikauden tulos 350.354 € ei sisällä tilivuonna tuloutettuja testamenttivarjoja (uudet testamentit/lahjoitukset sekä tuloutukset sijoituksista). Tilivuonna tuloutetut testamenttivarat huomioon ottaen tilikauden tulos on 350.354€ + 450.076€ = 800.430€.

4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

4.1. Eläkevastuuvajaus (laskennallinen KiEL-vastuu)

Kirkon eläkevastuu on laskettu 31.12.2019 ja se on noin 4 795 milj. euroa.
Eläkerahaston suuruus 31.12.2019 on 1 675 miljoonaa euroa, joten koko kirkon eläkevastuuvajaus 31.12.2019 on 3 119 miljoonaa euroa.

Eläkkeiden maksamisesta vastaa Kirkon Keskusrahasto.

KiEL:in mukaan määräytyvistä eläkesitoumuksista seurakunnat vastaavat yhteisvastuullisesti, eikä niiden kattamatonta osaa voida jakaa seurakuntaakohtaisesti.

Helsingin seurakuntayhtymän laskennallinen osuus tästä koko kirkon vastuusta voidaan kuitenkin arvioida seuraavasti:

Keskusrahaston eläkevastuuvajaus 31.12.2019	3 119 225 153
Koko kirkon palkkasumma vuonna 2019	505 371 797
Helsingin seurakuntayhtymän KiEL -palkat vuonna 2019	46 180 042 a)
Hautainhoitorahaston palkat vuonna 2019	2 692 719
<u>Yhteensä</u>	<u>48 872 761</u>
Helsingin seurakuntayhtymän osuus	285 029 655 b)
Hautainhoitorahaston osuus	16 619 837 b)
<u>Yhteensä</u>	<u>301 649 492</u>

Helsingin seurakuntayhtymän laskennallinen osuus koko kirkon kattamattomasta eläkevastuusta on **285,0 milj.euroa** (vuonna 2018 vastaava luku oli 275,7 milj. euroa)

Hautainhoitorahaston osuus koko Helsingin seurakuntayhtymän laskennallisesta eläkevastuusta on **16,6 milj. euroa** (vuonna 2018 vastaava luku oli 15,4 milj. euroa)

Laskennallinen kattamaton osuus on **yhteensä 301,6 milj. euroa**

Helsingin seurakuntayhtymän oman eläkesäännön mukaisten eläkkeiden vuotuinen eläkevastuu on noin 15 000 euroa.

a) KiEL-palkat on laskettu seuraavasti:

Hgin seurakuntayhtymän palkat - (luottamushlöpalkkiot + henkilökunnan kokouspalkkiot) - työllistämisen ym. tuet

b) Helsingin seurakuntayhtymän osuuden laskentakaava on seuraavanlainen:

Keskusrahaston eläkevastuuvajaus * Hgin seurakuntayhtymän palkkasumma (HHR:n palkkasumma)
Koko kirkon palkkasumma

4.2. Kiinnitykset, omavelkaiset takaukset ja muut vastuusitoumukset

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä tai takauksia				
	Seurakuntayhtymä		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0	0	62 011 887	66 342 381
Vakuudeksi annetut kiinnitykset			100 906 501	100 906 501

Vastuusitoumukset				
	Seurakuntayhtymä		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			57 186 340	57 186 340
Jäljellä oleva pääoma			44 595 876	51 300 480
Takaukset muiden puolesta				
Jäljellä oleva pääoma				
Koronvaihtosopimukset				
<i>Sopimuksen luonne</i>				
Kohde-etuuden arvo				
Käypä arvo				

Johdannaiset	Kohde-etuuden arvo				Käypä arvo			
	Seurakuntayhtymä		Konserni		Seurakuntayhtymä		Konserni	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Koronvaihtosopimukset	0	0	19 209 825	21 707 202	0	0	-1 430 233	-966 799

Tilikauden päättyessä Helsingin seurakuntayhtymällä ja sen tytäryhtiöillä voimassa olleilla koronvaihtosopimuksilla on suojattu vaihtuvakorkeisten pankkilainojen korkoriskiä. Koronvaihtosopimukset on käsitelty kirjanpidossa suojaavina ja ne erääntyvät tilikausien 2020 - 2027 aikana.

Leasingvastuiden yhteismäärä				
	Seurakuntayhtymä		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	599 049	550 684	599 049	550 684
Myöhemmin maksettavat	663 999	663 484	663 999	663 484
Yhteensä	1 263 048	1 214 168	1 263 048	1 214 168

Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita

4.3. Maanvuokravastuut

Helsingin seurakuntayhtymän vastuut maanvuokrista tehtyjen sopimusten mukaan ovat seuraavat:

Seuraavalla tilikaudella (vuonna 2020) maksettavat tonttien vuokrat	Yhteensä	98 083
Vuosina 2021 - 2025 maksettavat tonttien vuokrat	Yhteensä	447 341
Vuosina 2026 eteenpäin maksettavat tonttien vuokrat	Yhteensä	1 321 028
	Kaikki yhteensä	1 866 451

4.4. Arvonlisäveron palautusvastuu

Arvonlisäverolain mukaan uudisrakentamis- tai perusparantamismenoista vähennyksenä käsiteltyyn veroon sisältyy palauttamisvastuu 10 vuoden ajalla, jos kiinteistön tai sen osan käyttötarkoitus muuttuu tänä aikana vähennykseen oikeuttamattomaksi.

Arvonlisäveron palautusvastuiden määrä 31.12.2019 on yhteensä 192.449,05 euroa.

4.5. Hautausmaa-alueiden vallintarajoitukset

Helsingin seurakuntayhtymän hautausmaa-alueilla on vallintarajoitukset. Hautaustoimilaki 5.5.2003 / 457 10 § ja 28 § 5 mom.

5. Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

TYTÄRYHTEISÖN/ YHDISTYKSEN/ SÄÄTIÖN NIMI	KOTIPAIKKA	OMISTUS- OSUUS	ÄÄNIVALTA- OSUUS	SRK:N OMISTAMIEN OSAKKEIDEN / OSUUKSIEN OSUUS		
				OMASTA PÄÄOMASTA TEUR	VIERAASTA PÄÄOMASTA TEUR	TILIKAUDEN TULOKSESTA TEUR
<u>Tytär yhteisöt (yhdistelty konsernitaseeseen)</u>						
As Oy Helsingin Suonionkatu 7	Helsinki	100,00 %	100,00 %	6 745	1 000	4
Kiinteistö Oy Kastelholmantie 1	Helsinki	100,00 %	100,00 %	331	46	-
Kiinteistö Oy Pajupillintie 28	Helsinki	100,00 %	100,00 %	59	557	-
As Oy Haagan Pappilantie 2 a	Helsinki	100,00 %	100,00 %	1 800	-	-
Kiinteistö Oy Haagan Pappilantie 2 b	Helsinki	100,00 %	100,00 %	59	1 700	-
As Oy Helsingin Korkeavuorenkatu 10	Helsinki	100,00 %	100,00 %	6 788	-	-
As Oy Helsingin Laivalahdenkaari 28	Helsinki	100,00 %	100,00 %	4 888	-	-10
As Oy Helsingin Freytaginkulma	Helsinki	100,00 %	100,00 %	1 362	7 048	8
Kiinteistö Oy Latokartanon Liikekeskus	Helsinki	100,00 %	100,00 %	5 283	-	6
Kiinteistö Oy Latokartanon Liikekeskuksen Pysäköinti	Helsinki	100,00 %	100,00 %	1 120	-	1
Kiinteistö Oy Helsingin Bulevardi 16	Helsinki	100,00 %	100,00 %	14 863	6 300	-34
Kiinteistö Oy Kellokosken Juhlatalo	Tuusula	100,00 %	100,00 %	3 241	-	38
As Oy Helsingin Lontoonpiha	Helsinki	52,14 %	52,14 %	3 903	1 157	-
As Oy Helsingin Kiskontie 22	Helsinki	100,00 %	100,00 %	3 301	3 503	-
As Oy Helsingin Paraistentie 13	Helsinki	100,00 %	100,00 %	2 702	3 649	22
Kiinteistö Oy Helsingin Lehtisaaren Papinpöydänkuja 2	Helsinki	100,00 %	100,00 %	2 849	2 255	-
As Oy Helsingin Jätkäsaaren Atrium	Helsinki	100,00 %	100,00 %	7 471	16 442	-5
<u>Osakkuus- ja omistusyhteisyydet (ei yhdistelty konsernitaseeseen)</u>						
As Oy Helsingin Viikin Letkajenka 2018	Helsinki	20,33 %	20,33 %	5 365	565	-
As Oy Helsingin Viikin Agropolis 2019	Helsinki	21,28 %	21,28 %	2 909	300	-
As Oy Helsingin Lehtihovi 2019	Helsinki	33,24 %	33,24 %	3 296	978	26
As Oy Neulapadontie 7 2018	Helsinki	26,36 %	26,36 %	152	-	-
Kiinteistö Oy Vantaan Kuusitie 25 2019	Vantaa	21,15 %	21,15 %	384	-	-
As Oy Hiihtomäentie 34 tilikausi 30.6.2019	Helsinki	14,29 %	14,29 %	40	189	1
As Oy Ruoholahdenkatu 16 2018	Helsinki	22,71 %	22,71 %	116	122	1
As Oy Helsingin Berliinipiha 2018	Helsinki	4,55 %	4,55 %	914	137	-
<u>Hautainhoitorahaston osakkuusyhteisöt (ei yhdistelty konsernitaseeseen)</u>						
Spektri Kiinteistöt Ky/2018	Espoo	8,19 %	8,19 %	2 957	1 713	34
Kiint.Oy Espoontori 2018	Espoo	21,46 %	21,46 %	5 542	2 067	-
Kiint.Oy Kirkkolaakson Kauppakeskus 2018	Kirkkonummi	35,00 %	35,00 %	3 705	6 966	19
Kiint.Oy Kirkkolaakson Liikekeskus 2018	Kirkkonummi	35,00 %	35,00 %	2 452	1 030	-16
<u>Lähipiiriyhteisöt (yhdistelty konsernitaseeseen) vuoden 2018 tiedot</u>						
Töölön seurakunnan tukisäätiö	Helsinki	100,00 %	59,00 %	2 815	-	109
Fanny Wredes stiftelse	Helsinki	100,00 %	57,00 %	2 134	-	86
Gaius-säätiö	Helsinki	100,00 %	55,56 %	14 134	7 182	303
Töölön Krista Ry	Helsinki	100,00 %	50,00 %	995	-	-10
Stiftelsen Lugnet	Helsinki	100,00 %	71,00 %	1 583	-	40
Johannes diakoniförening	Helsinki	62,50 %	62,50 %	698	-	10
<u>Lähipiiriyhteisöt (ei ole yhdistelty konsernitaseeseen, koska taseen loppusumma alle 1 milj. € tai HSRKY:n äänivaltaosuus alle 50 %)</u>						
Lautasaaren perhesäätiö	Helsinki		75,00 %			
Käpylän siirtolayhdistys	Helsinki		55,56 %			
Lasten Suviranta -säätiö	Helsinki		100,00 %			
Björkebo sommarhem rf	Helsinki		42,86 %			
Pro Lukas rf	Helsinki		44,44 %			
Pro Markus rf	Helsinki		66,67 %			
Pakilan Tormaystävät	Helsinki		25,00 %			

IV Hautainhoitorahaston toimintakertomus ja tilinpäätös

Hautainhoitorahaston olennaiset piirteet

Hautainhoitorahaston tehtävänä on tarjota monipuolisia ja luotettavia hautainhoitopalveluja sopimuksessa määritellyllä tavalla sekä turvata toiminnan jatkuvuus sijoittamalla rahaston varoja tuottavasti ja taloudellisesti riskit halliten. Hautainhoitorahasto vastaa, erillään seurakuntayhtymän taloudesta, rahaston varojen ja omaisuuden pääomalla ja tuotolla niiden hautojen hoidosta, jotka seurakuntayhtymä on ottanut huolehtiakseen. Hautausmailla hautainhoitorahaston vastuulla olevien hoitosopimusten hautojenhoitotyöt toteutetaan kiinteistöosaston ympäristö- ja hautaus-toimen palveluyksikön johtamana ja järjestämänä. Arvopaperisijoitustoimintaa hoitaa hallinto-osasto ja kiinteistö-sijoitustoimintaa kiinteistöosasto. Kiinteistöosaston ympäristö- ja hautaus-toimen hautapalveluyksikkö on hoitanut haudanhoitosopimusten solmimisen ja niihin liittyvän asiakaspalvelun sekä haudanhoitorekisterin ylläpidon.

Arviointi toiminnasta ja asetettujen tavoitteiden toteutumisesta

Toimintavuonna hautainhoitorahaston kanssa tehtyjä hoitosopimuksia oli yhteensä 55 701 kappaletta, joista 16 574 oli hautaoikeuden lunastuksen yhteydessä otettuja niin sanottuja perushoitoja, 8 103 yhden kesän hoitoja, 14 960 määräaikaishoitoja (5–100 vuotta) ja 16 064 ainaishoitoja. Määräaikaishoidot ovat kestoaltaan eripituisia ja myös hoidettavat haudat ovat pinta-alaltaan erikokoisia. Tällä hetkellä solmimme 5–25 vuoden määräaikaishoitoja. Hautainhoitorahaston hautojenhoitotoiminta toteutui osaavan ja ammattitaitoisen henkilöstön avulla laadukkaasti ja ennakkosuunnitelmien mukaisesti.

Ympäristötoiminta

Hautojen hoitotoiminnassa ympäristöasiat huomioidaan Kirkon ympäristödiplomin mukaisesti

Arviointi resurssien käytöstä

Rahavarojen sijoitustoiminta

Sijoitustoiminnan vähimmäistavoitteena on sijoitetun pääoman reaaliarvon säilyttäminen. Tästä syystä vuosituoton tulee olla vähintään inflaation suuruinen. Hautainhoitorahaston varojen sijoittamisessa pyritään matalahkolla, sijoitusstrategian mukaisella riskitasolla mahdollisimman hyvään tuottoon.

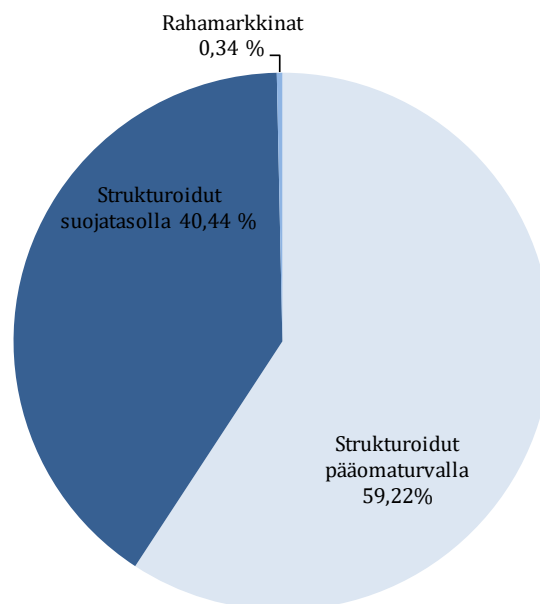
Sijoitustoiminnan ohjeen mukaan riskillisten sijoitusten osuus salkussa on 30–50 % ja pääomaturvattujen 50–70 %. Vuoden vaihteessa riskillisten sijoitusten osuus oli 40,44 % ja pääomaturvattujen 59,56 %. Rahavarojen sijoitusten allokaatio on sijoitustoiminnan ohjeen määrittelemän strategian mukainen.

Hautainhoitorahaston sijoitusten kirjanpitoarvo oli tilinpäätöksessä 29,7 milj. euroa. Sijoitusten markkina-arvo oli vuoden vaihteessa 29,9 milj. euroa. Vuonna 2019 hautainhoitorahaston rahavarojen sijoitusten tuotto oli käyvin arvoin laskettuna +13,32 %.

Hautainhoitorahaston sijoitusstrategiana on hyödyntää pääomaturvattujen joukkolainojen tarjoamaa mahdollisuutta saavuttaa riskittömän koron ylittävää tuottoa yli taloussykliä. Pääomaturvan ansiosta hautainhoitorahaston on mahdollista osallistua riskipitoisempien sijoituskohteiden korkeampaan tuotto-odotukseen pääomaturvatusti. Kyseisten sijoitusten kautta salkkua on hajautettu globaaleille osakemarkkinoille. Kyseisten instrumenttien tuotto realisoituu sijoitusajan lopussa.

Sijoitustoiminnassa käytetään vain eettisesti korkeatasoisia varainhoitajia. Hautainhoitorahaston päävarainhoitajana toimii Jam Advisors Oy. Rahoitustarkastuksen yleisten ohjeiden lisäksi omaisuudenhoitajalla tulee olla omat eettisesti korkeatasoiset sisäiset ohjeet, joiden noudattamista omaisuudenhoitaja itse valvoo. Sijoituksissa suositaan positiivisen arvottamisen vaihtoehtoa.

Sijoitusten jakauma:

Hautainhoitorahaston kiinteistöinvestitukset

Hautainhoitorahastolla on sijoituskiinteistöjä yhteensä noin 9 041 m² ja niiden markkina-arvoksi on arvioitu noin 17,7 milj. euroa. Pinta-ala on noin 1 900 m² ja markkina-arvo noin 2,1 milj. euroa pienempi kuin edellisenä vuonna, koska osuus Spektri Kiinteistöt GP Oy:n toimistokohteesta myytiin kertomusvuonna pois. Merkittävimmät omistukset ovat yhteensä 4 885 m² osuudet KOY Kirkkolaakson Kauppakeskuksesta ja KOY Kirkkolaakson Liikekeskuksesta Kirkkonummella ja KOY Espoontorin 4 106 m² suuruinen toimistokohde Espoon keskuksessa. Liiketilojen ja toimistotilojen osuudet hautainhoitorahaston

sijoituskiinteistöistä ovat markkina-arvojen mukaan laskettuna 72 % ja 28 % ja pinta-alojen mukaan laskettuna vastaavasti 55 % ja 45 %, liiketilat ensin mainittuna.

Pääosa Kirkkonummen kohteesta on vuokrattu vuoteen 2023 saakka. Espoontorin toimistotilat tyhjenevät toukokuun 2020 lopussa lähes kaikilta osakkeenomistajilta, hautainhoitorahaston tilat mukaan lukien. Osakkaat ovat yhdessä ryhtyneet toimenpiteisiin kiinteistön kehitys-, vuokraus- tai myyntivaihtoehtojen selvittämiseksi. Vuokratuotot olivat kertomusvuonna noin 1 937 000 euroa. Kertomusvuoden kulut ja lainojen lyhennykset olivat noin 657 000 euroa.

Kiinteistösijoitustoiminnan vastuut

Helsingin seurakuntayhtymä / Hautainhoitorahasto on sitoutunut vastaamaan Kirkkolaakson yhtiöiden lainojen korkoihin ja lyhennyksiin tarvittavista vastikkeista. Helsingin osuus näistä lainoista on noin 7,4 milj. euroa ja laina-aikaa on jäljellä 4 vuotta.

Yhteisen kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksenkäsittelystä

Tilikauden alijäämä/ylijäämä on 2.665.841,18 euroa, joka esitetään siirrettäväksi yli- ja alijäämätilille.

JOHTOPÄÄTÖKSET TOIMINNAN TULEVAA SUUNNITTELUA VARTEN

Hautainhoitorahaston hoitohaudoille tarvitsemat ryhmäkasvit hankitaan ryhmäkasviviljelyyn erikoistuneilta kauppuutarhoilta.

Hautainhoitorahaston hautojen hoitoon kohdistuvat menot katetaan vuosittain syntyvillä hoitotoiminnan tuotoilla, määräaikaishoitojen pääomavähennyksillä ja rahavarojen sekä kiinteistösijoitusten tuotoilla. Ainaishoitotosopimukset ja ennen 1970-lukua solmitut pitkäaikaiset hoitosopimukset eivät ole sisältäneet inflaatio suojaa. Käytännössä osa vanhoista hoitosopimuksista on sellaisia, joissa alun perin maksettu hoitopääoma on jo käytetty ko. haudan hoitoon, vaikka hoitosopimukset ovat vielä voimassa. Tämä heikentää hautainhoitorahaston taloudellista tilannetta. Sijoitustoiminta turvaa sopimushautojen hoitotason ylläpitämisen, hautainhoitorahaston maksuvalmiuden sekä tarpeelliset investoinnit. Hautainhoitorahaston sijoitustoimintaa hoidetaan sijoitustoiminnan ohjeen mukaisen strategian pohjalta.

ARVIOINTI HAUDANHOITOSOPIMUSTEN VASTUISTA JA HAUTAINHOITORAHASTON VAROJEN YLI- TAI ALIKATTEISUUDESTA

Kirkkohallituksen antaman laskentaohjeen mukaan hautainhoitorahaston tai seurakunnan taseen liitetiedoiksi tehdään:

- 1.laskelma haudanhoitovastuun määrästä tilinpäätöspäivänä
- 2.laskelma hautainhoitosopimusten yli- tai alikatteisuudesta

Kun tilivuoden hautainhoidon välittömät ja välilliset kulut jaetaan hoidettujen hautojen lukumäärällä, saadaan yhden hoidetun haudan kulut keskimäärin tilivuoden aikana. Jäljellä

olevan hoitovastuun määrä saadaan kertomalla yhden hoidetun haudan kulut kaikkien hoidossa olevien hautojen yhteenlasketulla, jäljellä olevien haudanhoitovuosien lukumäärällä.

Laskelma hautainhoitorahaston yli- tai alikatteisuudesta laaditaan siten, että hautainhoitorahaston taseen loppusummasta vähennetään jäljellä oleva haudanhoitovastuun määrä. Kun seurakunnassa arvioidaan hautainhoitorahaston yli-/alikalteisuutta, otetaan huomioon myös varojen käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus. Kirkkohallitukselle ilmoitetaan hautainhoitosopimusten yli-/alikalteisuus kirjanpitoarvon mukaan laskettuna.

Laskelma antaa erään karkealla tasolla olevan tarkastelumallin tilinpäätöshetkellä arvioida hautainhoitorahaston vastuita ja hautainhoitorahaston varojen yli- tai alikalteisuutta. Laskelma ei sisällä arviointia tulevan inflaatio- ja kustannuskehityksen vaikutuksista vastuisiin. Laskelma ei myöskään tarkastele hautainhoitorahaston sijoitustoiminnan pääomien tulevaa tuottoa ja kehitystä.

Laskennallisen hoitovastuun yli-/alikalteisuudessa voi olla suurtakin vaihtelua eri vuosien tilinpäätöksissä. Vaihteluun vaikuttaa mm:

- sijoitustoiminnassa toteutettavien operaatioiden vaikutukset tasearvojen muutoksiin
- pienetkin vaihtelut vuosittaisissa hoitokustannuksissa hoitohautaa kohden aiheuttavat suuresta hoitovuosimassasta johtuen laskennallisesti merkittäviä muutoksia yli-/alikalteisuuteen.
- ainaishoitosopimukseen sisältyvän tulevan hoitovastuun arvioinnin laskennalliseksi perusteeksi ainaishoitujen pituudeksi määriteltiin vuoden 2002 hautainhoitovastuulaskelmaan 30 vuotta. Vuodesta 2002 on kulunut seitsemäntoista vuotta ja ainaishoitosopimukseen sisältyvän hoitovastuun hahmottamiseksi vuodelle 2019 on jäljempänä olevassa laskelmassa käytetty ainaishoidon kestonä 13 vuotta.

900 HAUTAUSHOITOKASSA

	<u>Toteutuma 2019</u>	<u>Toteutuma 2018</u>	<u>Erotus</u>	<u>Ero %</u>
3 TOIMINTATUOTOT	2 278 666,07	2 217 918,09	60 747,98	3 %
## Korvaukset	300,00	0,00	300,00	100%
## Maksutuotot	2 278 320,38	2 217 918,09	60 402,29	3 %
## Tuet ja avustukset	40,00	0,00	40,00	
## Muut toimintatuotot	5,69	0,00	5,69	
4 TOIMINTAKULUT	-4 125 841,85	-3 941 933,20	183 908,65	5 %
40 Henkilöstökulut	-3 345 573,40	-2 991 529,01	354 044,39	12 %
## Palkat ja palkkiot	-2 692 719,00	-2 382 748,69	309 970,31	13 %
## Henkilösivukulut	-667 387,55	-618 876,89	48 510,66	8 %
## Henkilöstökulujen oikaisuerät	14 533,15	10 096,57	4 436,58	44 %
## Palvelujen ostot	-258 100,71	-449 820,73	-191 720,02	-43 %
## Vuokrakulut	-9 544,43	-11 336,17	-1 791,74	-16 %
46 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-511 696,57	-488 318,33	23 378,24	5 %
## Ostot tilikauden aikana	-511 696,57	-488 318,33	23 378,24	5 %
49 Muut toimintakulut	-926,74	-928,96	-2,22	0 %
5 TOIMINTAKATE	-1 847 175,78	-1 724 015,11	-123 160,67	7 %
60 Rahoitustuotot ja -kulut	4 721 124,00	-1 235 143,30	5 956 267,30	-482 %
## Sijoituskiint. ja huon. tuotot	1 938 807,43	1 721 870,87	216 936,56	13 %
## Sijoituskiint. ja huon. kulut	-657 432,88	-457 285,86	200 147,02	44 %
## Korkotuotot	137 702,38	144 133,97	-6 431,59	4 %
## Muut rahoitustuotot	865 930,19	0,00	865 930,19	0 %
## Korkokulut	-4 063,55	-20,40	4 043,15	
## Arvonmuutokset sijoituksista	2 740 806,36	-2 609 769,51	-5 350 575,87	-205 %
## Muut rahoituskulut	-300 625,93	-34 072,37	266 553,56	782 %
2 VUOSIKATE	2 873 948,22	-2 959 158,41	5 833 106,63	-197 %
## Poistot ja arvonalennukset	-208 107,04	-77 209,10	-130 897,94	170 %
## Suunnitelman mukaiset poistot	-77 209,10	-77 209,10	0,00	0 %
## Arvonalentumiset (-palautukset)	-130 897,94	0,00	-130 897,94	100 %
1A TILIKAUDEN TULOS	2 665 841,18	-3 036 367,51	5 702 208,69	-188 %

Hautainhoitorahaston tase

<u>VASTAAVAA</u>	<u>31.12.2019</u>		<u>31.12.2018</u>	
<u>PYSYVÄT VASTAAVAT</u>				
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>				
A/Rakennukset ja kiinteät rakenteet	949 695,03		1 026 904,13	
A/Ennakkomaksut ja keskeneräiset hanki	371 000,00	1 320 695,03	0,00	1 026 904,13
<u>Sijoitukset</u>				
A/Osakkeet ja osuudet	10 930 670,58	10 930 670,58	13 920 670,58	13 920 670,58
<u>VAIHTUVAT VASTAAVAT</u>				
<u>Saamiset</u>				
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>				
C/Myyntisaamiset	38 644,72		28 479,22	
C/Muut lyhytaikaiset saam srk-yhtymältä	0,00		0,00	
C/Siirtosaamiset	215 679,83	254 324,55	219 421,72	247 900,94
<u>Rahoitusarvopaperit</u>				
C/Osakkeet ja osuudet	0,00		0,00	
C/Muut arvopaperit	29 577 083,40	29 577 083,40	26 990 087,70	26 990 087,70
Rahat ja pankkisaamiset		170 633,48		305 904,03
C4		42 253 407,04		42 491 467,38
 <u>VASTATTAVAA</u>				
<u>OMA PÄÄOMA</u>				
IIA/Peruspääoma	750 832,55		750 832,55	
IIA/Ainaishoitosopimusten pääomat	501 007,36		501 007,36	
IIA/Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	27 184 197,70		30 220 565,21	
IIA/Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 665 841,18	31 101 878,79	-3 036 367,51	28 436 037,61
<u>VIERAS PÄÄOMA</u>				
<u>Pitkäaikainen</u>				
IIE/Saadut ennakot	9 014 575,04	9 014 575,04	8 841 779,51	8 841 779,51
<u>Lyhytaikainen</u>				
IIE/Saadut ennakot	1 382 794,16		1 359 009,13	
IIE/Ostovelat	120 724,40		134 698,34	
IIE/Velka srk-yhtymälle	507 067,36		3 643 762,06	
IIE/Siirtovelat	126 367,29	2 136 953,21	76 180,73	5 213 650,26
		42 253 407,04		42 491 467,38

Hautainhoitorahaston rahoituslaskelma

<u>VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
TULORAHOITUS	2 116 454,39	-2 959 158,41
Vuosikate	2 873 948,22	-2 959 158,41
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-757 493,83	0,00
INVESTOINNIT	3 245 595,89	-560 000,00
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-371 000,00	-560 000,00
Käyttöomaisuuden myyntitulot	3 616 595,89	0,00
<i>Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta</i>	<u>5 362 050,28</u>	<u>-3 519 158,41</u>
<u>RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA</u>		
<i>MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET</i>	-2 910 325,13	2 348 535,88
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-6 423,61	-22 193,00
Korottomien lyhyt- ja pitkäaikaisten velkojen muutos	-2 903 901,52	2 370 728,88
<i>Rahoitustoiminnan nettokassavirta</i>	<u>-2 910 325,13</u>	<u>2 348 535,88</u>
<i>Kassavarojen muutos</i>	<u>2 451 725,15</u>	<u>-1 170 622,53</u>
<u>KASSAVAROJEN MUUTOS</u>	<u>2 451 725,15</u>	<u>-1 170 622,53</u>
Kassavarat 31.12.	29 747 716,88	27 295 991,73
Kassavarat 1.1.	27 295 991,73	28 466 614,26

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja menetelmät

Pysyviin vastaaviin merkityt aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on arvostettu seuraavasti:

* Aineettomat oikeudet	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Muut pitkävaikutteiset menot	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Maa- ja vesialueet	alkuperäiseen hankintamenoonsa
* Hautausmaat	alkuperäiseen hankintamenoonsa
* Rakennukset	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Kiinteät rakenteet ja laitteet	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Koneet ja kalusto	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Muut aineelliset hyödykkeet	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Keskeneräiset työt ja hankinnat	alkuperäiseen hankintamenoonsa
* Sijoitukset	alkuperäiseen hankintamenoonsa tai sitä alhaisempaan tilinpäätöspäivän markkina-arvoon

Vaihtuvien vastaavien saamiin merkityt myynti-, laina ja muut saamiset on arvostettu nimellisarvoonsa tai tätä alhaisempaan todennäköiseen arvoonsa.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenoonsa tai tätä alemmaan tilinpäätöspäivän markkina-arvoon.

Velat on arvostettu nimellisarvoonsa.

Jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Menot ja tulot:

Menojen ja tulojen kirjaamisperusteena on ollut suoriteperuste.

Pysyvät vastaavat:

Pysyviin vastaaviin kuuluvien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenot poistetaan ennalta laaditun ja yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Pysyvien vastaavien aktivointiraja on 20.000 euroa.

Yhteinen kirkkovaltuusto on 16.12.1999 hyväksynyt seuraavan pysyvien vastaavien poistosuunnitelman:

<u>Pysyvien vastaavien hyödykeryhmä</u>	<u>Tasapoisto</u>
Atk-ohjelmistot	3 v.
Muut pitkävaikutteiset menot	3 v.
Siunauskappelit	60 v.
Hautausmaiden huoltorakennukset	15 v.
Hautausmaiden kiinteät rakenteet ja laitteet	15 v.
Hautausmaiden koneet ja kalusto	3 v.
Kirkot	60 v.
Seurakuntatalot	30 v.
Kappelit	60 v.
Leiri- ja kurssikeskukset	20 v.
Asuinrakennukset	30 v.
Diakonian laitokset	30 v.
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 v.
Huolto- ja talousrakennukset	15 v.
Muut rakennukset	15 v.
Maa- ja vesirakenteet	15 v.
Urut	15 v.
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	15 v.
Kuljetusvälineet	5 v.
Atk-laitteistot	3 v.
Muut koneet ja kalusto	3 v.
Luonnonvaroista käytön mukainen poisto	
Muista omaisuuseristä ei tehdä poistoja	

1. Tuloslaskelman liitetiedot

<u>Henkilöstökulut</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Rahapalkat	2 692 719	2 382 749
Sosiaalimaksut	87 973	99 138
Eläkevakuutusmaksut	579 414	519 739
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	-14 533	-10 097
Henkilöstökulut ilman luontaisetuja ja muita henkilöstömenoja	3 345 573	2 991 529
Muut henkilöstömenot	0	0
Henkilöstökulut ilman luontaisetuja	3 345 573	2 991 529
Luontoisedut yhteensä	0	0
Henkilöstökulut yhteensä	3 345 573	2 991 529

<u>Rahoitusarvopapereiden tuotot- ja kulut</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Tuotot		
Korkotuotot	137 702	144 134
Sijoitusten myyntivoitot	88 650	0
Valuuttakurssivoitot	16 000	
Osinkotuotot	757 494	0
Muut rahoitustuotot	3 786	
Yhteensä	1 003 632	144 134
Kulut		
Arvopapereiden arvonalentumiset	985 054	3 725 860
Edellisen vuoden arvonalentumisten palaut.	-3 725 860	-1 116 091
Arvonmuutokset yhteensä	-2 740 806	2 609 770
Sijoitusten myyntitappiot	52 665	0
Valuuttakurssitappiot	213 834	
Omaisuuksien arvonalentumiset	34 127	33 761
Muut korko- / rahoituskulut	4 064	332
Yhteensä	304 689	34 093
Kulut yhteensä	-2 436 117	2 643 862
Rahoitusarvopapereiden tuotto	3 439 749	-2 499 728

<u>Sijoituskiinteistöjen tuotot ja kulut</u>		
Tuotot		
Vuokratuotot	1 938 807	1 721 871
Yhteensä	1 938 807	1 721 871
Kulut		
Vuokratulot	650 286	457 167
Palvelujen ostot	7 040	0
Muut kulut	107	118
Yhteensä	657 433	457 286
Sijoituskiinteistöjen tuotto	1 281 374	1 264 585
Rahoitustuotot- ja kulut yhteensä	4 721 124	-1 235 143

<u>Poistot ja arvonalentumiset</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Suunnitelman mukaiset poistot	77 209	77 209
Pysyvien vastaavien osakkeiden arvonalentumiset	130 898	0
Edellisen vuoden arvonalentumisten palautukset	0	0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	208 107	77 209

2. Taseen liitetiedot

Pysyvät vastaavat ja poistot

Nro	Pysyvien vastaavien ryhmä	Kirjanpitoarvo 01.01.2019	Lisäykset 2019	Vähennykset 2019	Siirrot erien välillä 1)	Kirjanpitoarvo ennen poistoja	Tilikauden sumu- ja kertapoistot	Kirjanpitoarvo 31.12.2019
106000	Hautausstoimen muut rakennukset	1 026 904,13	0	0	0	1 026 904,13	-77 209,10	949 695
132000	Osakkeet ja osuudet	13 920 670,58	0	-2 990 000,00	0	10 930 670,58	0	10 930 671
	Yhteensä	14 947 574,71	0	-2 990 000	0	11 957 575	-77 209	11 880 366
128000	Keskeneräiset työt	0	371 000,00			371 000,00	0	371 000,00
	Yhteensä	14 947 575	371 000	-2 990 000	0	11 957 575	-77 209	12 251 366

1) Sarakkeen arvo kuvaa siirtoja eri omaisuustilien ja Keskeneräisten töiden -tilin välillä.

Rahoitusomaisuus

Hautainhoitorahaston sijoitusten rahoitusomaisuuden arvot 31.12.2019

	<u>Kirjanpitoarvo</u>	<u>Markkinahinta</u>	<u>Erotus</u>
Sijoitusten pankkitilien saldo	99 274	99 274	0
Osittain pääomataatut sij.	17 787 430	17 682 550	-104 881
Strukturoidut ind-lainat	<u>11 789 653</u>	<u>12 075 871</u>	<u>286 218</u>
Saldo ilman pankkitilejä	29 577 083	29 758 421	181 337
Saldo yhteensä	29 676 358	29 857 695	181 337

Osittain pääomataatuissa sijoituksissa pääomaturva on 80-100%. Näiden markkina-arvon alentuminen 31.12.2019 on kirjattu enintään pääomaturvan mukaiseen tasoon saakka huomioiden mahdollinen valuuttariski. Sijoitus saatetaan kuitenkin lunastaa ennen eräpäivää, jolloin sijoituksen markkina-arvo voi olla tätä alempi.

Rahoitusomaisuuteen kuuluvien arvopapereiden arvonalentumisia on kirjattu vuoden 2019 tilinpäätöksessä 985.054 euroa. Tilinpäätöksessä 2018 tehtyjä arvonalentumisia on palautettu vuonna 2019 3.725.860 euroa. Toimenpiteiden yhteisvaikutus on 2.740.806 euroa.

Oma pääoma	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Peruspääoma	750 833	750 833
Hautojen ainaishoitosopimusten pääomat	501 007	501 007
Ed. tilikausien ylijäämä	27 184 198	30 220 565
Tilikauden yli- / alijäämä	2 665 841	-3 036 368
Oma pääoma yhteensä	<u>31 101 879</u>	<u>28 436 038</u>

Pitkäaikainen vieras pääoma

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Saadut ennakot määräaikaisista haudanhoitosopimuksista	9 014 575	8 841 780
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	<u>9 014 575</u>	<u>8 841 780</u>

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot määräaikaisista haudanhoitosopimuksista	1 382 794	1 359 009
Ostovelat	120 724	134 698
Siirtovelat		
Muut siirtovelat	0	3 451
Lomapalkkajaksotus	124 830	72 730
Muut lyhytaikaiset siirtovelat	1 537	0
	<u>126 367</u>	<u>76 181</u>
Muut velat		
Hautainhoitorahaston velka Helsingin seurakuntayhtymälle	464 137	3 517 274
Verotili	42 930	126 488
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	<u>2 136 953</u>	<u>5 213 650</u>

3. Vastuositoumuksia koskevat liitetiedot

Eläkevastuuvajaus (laskennallinen KiEL –vastuu)

Hautainhoitorahaston osuus koko Helsingin seurakuntayhtymän laskennallisesta eläkevastuusta on **16,6** milj. euroa (vuonna 2018 vastaava luku oli 15,4 milj. euroa).

Laskelma löytyy Helsingin seurakuntayhtymän eläkevastuuvajauslaskelmasta.

Laskennallinen hautainhoitovastuu

Hautainhoitorahaston laskennallisen hoitovastuun määrittäminen on tehty alla olevan taulukon mukaisesti:

- hoitosopimuksia 2019 yhteensä 55.701 kpl
- menopohja on kustannuspaikkojen 9014010000 ja 9024030000-9024030005 (HHR:n hallinto ja hautausmaat) sekä kustannuspaikan 9034030000 (Malmin hautausmaan huoltorakennus) nettomenot vuonna 2019
- laskennallinen hoitokustannus yhtä hoitosopimusta kohden on 75,46 euroa
- ainaishoitojen hoitoajaksi on laskennassa määritely 13 vuotta (16.064 kpl)

Hoitovastuulaskelma

• Menot 2019

Menot yhteensä	4 125 842
poistot	77 209
Kustannukset yhteensä	4 203 051
Hoitosopimuksia	55 701
Kustannukset sopimusta kohti	75,46

• Laskennallinen hoitovastuu 2019

1) Määräaikaisten sopimusten hoitovastuu

Jäljellä olevia määräaikaisia hoitovuosia on laskelmien mukaan 273.061

Hoitojen kustannukset ovat nykyisellä hintatasolla:

* hoitovuosien yhteismäärä	273 061
* kustannukset/sopimus vuonna 2019	75,46
* laskennallinen hautainhoitovastuu	20 604 465

Lisäksi on ainaishoitosopimuksia 16.064 kappaletta. Ainaishoitojen hoitoajaksi on tässä laskelmassa määritely 13 vuotta.

2) Ainaishoitojen laskennallinen hoitovastuu

Ainaishoitojen kustannukset ovat nykyisellä hintatasolla:

* hoitovuosien yhteismäärä (13 v)	208 832
* kustannukset/sopimus 2019	75,46
* laskennallinen hautainhoitovastuu	15 757 913

3) Hoitovastuulaskelma

Hoitovastuiden yhteissumma on	36 362 378
Hautainhoitorahaston taseen vastaavaa	42 253 407
Vähennetään otetut lainat	0 42 253 407

• Hoitovastuun yli/alikatteisuus 2019 **5 891 029**

Ainaishoitojen tulevien hoitovuosien määrä sopimusta kohti on laskelmassa 13 vuotta. Ainaishoitojen määrä on vuodesta 2002 alkaen määritely 30 wodeksi. Hoitoaikavähennys vuoteen 2019 on 13 vuotta. Vastaavalla tavalla laskettuna vuoden 2018 hoitovastuun ylikatteisuus oli 6 770 310 euroa. Tilinpäätöskirjassa 2018 on käytetty ainaishoitojen tulevana hoitovuosien määränä 14 vuotta.

V Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 26. päivänä maaliskuuta 2020

Riitta Asikanius

Riitta Asikanius

Juha Tuohimäki

Esa Ahonen

Risto Harju

Rakel Hiltunen

Anni Järviö

Kristiina Kartano

Lotta Keskinen

Ami Lainela

Otto Lehtipuu

Tuula Pontela

Salla Ranta

Rolf Steffansson

Pertti Sundberg

Wiking Vuori

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 14 . päivänä HUHTI kuuta 2020

BDO Oy

Tiina Lind
JHT, KHT

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 26. päivänä maaliskuuta 2020

Riitta Asikanius

Juhana Tuohimäki

Esa Ahonen

Risto Harju

Rakel Hiltunen

Anni Järvihehto

Kristiina Kartano

Lotta Keskinen

Ami Lainela

Otto Lehtipuu

Tuula Pontela

Salla Ranta

Rolf Steffansson

Pertti Sundberg

Wiking Vuori

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä _____ . päivänä _____ kuuta 2020

BDO Oy

Tiina Lind
JHT, KHT

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 26. päivänä maaliskuuta 2020

Riitta Asikanius

Esa Ahonen

Juha Tuohimäki

Risto Harju

Rakel Hiltunen

Anni Järvilehto

Kristiina Kartano

Lotta Keskinen

Anni Lainela

Otto Lehtipuu

Tuula Pontela

Salla Ranta

Rolf Steffansson

Pertti Sundberg

Wiking Vuori

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä _____ . päivänä _____ kuuta 2020

BDO Oy

Tiina Lind
JHT, KHT

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 26. päivänä maaliskuuta 2020

Riitta Asikanius

Juha Tuohimäki

Esa Ahonen

Risto Harju

Rakel Hiltunen

Anni Järvilehto

Kristiina Kartano

Lotta Keskinen

Ami Lainela

Otto Lehtipuu

Tuula Pontela

Salla Ranta

Rolf Steffansson

Pertti Sundberg

Wiking Vuori

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä _____, päivänä _____ kuuta 2020

BDO Oy

Tiina Lind
JHT, KHT

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 26. päivänä maaliskuuta 2020

Riitta Asikanius

Juha Tuohimäki

Esa Ahonen

Risto Harju

Rakel Hiltunen

Rakel Hiltunen

Anni Järvilehto

Kristiina Kartano

Lotta Keskinen

Ami Lainela

Otto Lehtipuu

Tuula Pontela

Salla Ranta

Rolf Steffansson

Pertti Sundberg

Wiking Vuori

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä _____ . päivänä _____ kuuta 2020

BDO Oy

Tiina Lind
JHT, KHT

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 26. päivänä maaliskuuta 2020

Riitta Asikanius

Juha Tuohimäki

Esa Ahonen

Risto Harju

Rakel Hiltunen

Anni Järvillehto

Kristiina Kartano

Lotta Keskinen

Ami Lainela

Otto Lehtipuu

Tuula Pontela

Salla Ranta

Rolf Steffansson

Pertti Sundberg

Wiking Vuori

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä _____ . päivänä _____ kuuta 2020

BDO Oy

Tiina Lind
JHT, KHT

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 26. päivänä maaliskuuta 2020

Riitta Asikanius

Juha Tuohimäki

Esa Ahonen

Risto Harju

Rakel Hiltunen

Anni Järvilehto

Kristiina Kartano

Lotta Keskinen

Ami Lainela

Otto Lehtipuu

Tuula Pontela

Salla Ranta

Rolf Steffansson

Pertti Sundberg

Wiking Vuori

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä _____ . päivänä _____ kuuta 2020

BDO Oy

Tiina Lind
JHT, KHT

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 26. päivänä maaliskuuta 2020

Riitta Asikanius

Juha Tuohimäki

Esa Ahonen

Risto Harju

Rakel Hiltunen

Anni Järvilehto

Kristiina Kartano

Lotta Keskinen

Lotta Keskinen

Ami Laineala

Otto Lehtipuu

Tuula Pontela

Šalla Ranta

Rolf Steffansson

Pertti Sundberg

Wiking Vuori

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä _____ . päivänä _____ kuuta 2020

BDO Oy

Tiina Lind
JHT, KHT

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 26. päivänä maaliskuuta 2020

Riitta Asikanius

Juha Tuohimäki

Esa Ahonen

Risto Harju

Rakel Hiltunen

Anni Järviö

Kristiina Kartano

Lotta Keskinen

Ami Lainela

Otto Lehtipuu

Tuula Pontela

Salla Ranta

Rolf Steffansson

Pertti Sundberg

Wiking Vuori

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä _____ . päivänä _____ kuuta 2020

BDO Oy

Tiina Lind
JHT, KHT

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 26. päivänä maaliskuuta 2020

Riitta Asikanius

Juha Tuohimäki

Esa Ahonen

Risto Harju

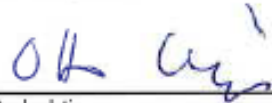
Rakel Hiltunen

Anni Järvilehto

Kristiina Kartano

Lotta Keskinen

Ami Lainela

Otto Lehtipuu

Tuula Pontela

Salla Ranta

Rolf Steffansson

Pertti Sundberg

Wiking Vuori

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä _____, päivänä _____ kuuta 2020

BDO Oy

Tiina Lind
JHT, KHT

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 26. päivänä maaliskuuta 2020

Riitta Asikanius

Juha Tuohimäki

Esa Ahonen

Risto Harju

Rakel Hiltunen

Anni Järvilehto

Kristiina Kartano

Lotta Keskinen

Ami Lainela

Otto Lehtipuu

Tuula Pontela

Salla Ranta

Rolf Steffansson

Pertti Sundberg

Wiking Vuori

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä _____ . päivänä _____ kuuta 2020

BDO Oy

Tiina Lind
JHT, KHT

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 26. päivänä maaliskuuta 2020

Riitta Asikanius

Juha Tuohimäki

Esa Ahonen

Risto Harju

Rakel Hiltunen

Anni Järvilehto

Kristiina Kartano

Lotta Keskinen

Ami Lainela

Otto Lehtipuu

Tuula Pontela

Saku Ranta

Rolf Steffansson

Pertti Sundberg

Wiking Vuori

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä _____ . päivänä _____ kuuta 2020

BDO Oy

Tiina Lind
JHT, KHT

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 26. päivänä maaliskuuta 2020

Riitta Asikanius

Juha Tuohimäki

Esa Ahonen

Risto Harju

Rakel Hiltunen

Anni Järvilehto

Kristiina Kartano

Lotta Keskinen

Anni Lainela

Otto Lehtipuu

Tuula Pontela

Salla Ranta

Rolf Steffansson

Pertti Sundberg

Wiking Vuori

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä _____ . päivänä _____ kuuta 2020

BDO Oy

Tiina Lind
JHT, KHT

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 26. päivänä maaliskuuta 2020

Riitta Asikanius

Juha Tuohimäki

Esa Ahonen

Risto Harju

Rakel Hiltunen

Anni Järviheho

Kristiina Kartano

Lotta Keskinen

Ami Lainela

Otto Lehtipuu

Tuula Pontela

Salla Ranta

Rolf Steffansson

Pertti Sundberg

Wiking Vuori

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä _____ . päivänä _____ kuuta 2020

BDO Oy

Tiina Lind
JHT, KHT

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 26. päivänä maaliskuuta 2020

Riitta Asikanius

Juha Tuohimäki

Esa Ahonen

Risto Harju

Rakel Hiltunen

Anni Järvilehto

Kristiina Kartano

Lotta Keskinen

Arni Laine

Otto Lehtipuu

Tuula Pontela

Salla Ranta

Rolf Steffansson

Pertti Sundberg

Wiking Vuori

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä _____ . päivänä _____ kuuta 2020

BDO Oy

Tiina Lind
JHT, KHT

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 26. päivänä maaliskuuta 2020

Riitta Asikanius

Riitta Asikanius

Juha Tuohimäki

Esa Ahonen

Risto Harju

Rakel Hiltunen

Anni Järvelä

Kristiina Kartano

Lotta Keskinen

Ami Lainela

Otto Lehtipuu

Tuula Pontela

Salla Ranta

Rolf Steffansson

Pertti Sundberg

Wiking Vuori

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä ¹³~~14~~ . päivänä ^{touko}~~huhti~~ kuuta 2020

BDO Oy

tilintarkastusyhteisö

Tiina Lind

Tiina Lind
JHT, KHT

VI Luettelot ja selvitykset

1. Luettelo kirjanpitoKirjoista

Kirjanpitoaineisto säilytetään Kirkon palvelukeskuksen tietojärjestelmässä sähköisessä muodossa. Kassatositteet liitteineen säilytetään arkistossa paperitulosteina. Tilinpäätöskirja tilikaudelta säilytetään sidottuna kirjana.

2. Luettelo tositelajeista

Tositenumerot

Kassa- ja muistiotositteet

AB	Automaattikirjaus	1000000	-	1999999
K1	Kirjanpitoliihtymä tarj.laskut	1000000	-	1999999
K2	Kirjanpitoliihtymä, verokäsittely	1000000	-	1999999
K3	Kirjanpitoliihtymä	1000000	-	1999999
K4	Verkkomaksut	1000000	-	1999999
PK	Kassajärjestelmä	1000000	-	1999999
SA	Kipan muistiotosite/pääkirjatosite	1000000	-	1999999
SE	Sisäiset erät (vyörytys)	1000000	-	1999999
SK	Seurakuntatalouden muistiotosite/pääkirjatosite	1000000	-	1999999
SN	Kolehdit muistiotosite	1000000	-	1999999
SR	Sijoituskirjanpidon muistiotosite	1000000	-	1999999
SZ	Peruutus muistio	1000000	-	1999999
TO	Tiliote	1000000	-	1999999
T1	Maksuliikenneohjelman tiliointi	1000000	-	1999999
ZA	Tilin avaussaldo	1000000	-	1999999
ZM	M2 Kirjanpitoliihtymä	1000000	-	1999999
ZY	Yhdistyvät seurakunnat	1000000	-	1999999

Käyttöomaisuus

AA	Käyttöomaisuus kirjaus	1000000	-	1999999
AF	Poistokirjaukset	3000000	-	3999999
AI	Investointituet käyttöomaisuus	1000000	-	1999999
AM	Käyttöomaisuuden myynti	1000000	-	1999999
AZ	Purku käyttöomaisuuteen	1000000	-	1999999

Myyntilaskut

AV	Diakonia-avustusten "kuittaustositteet"	14000000	-	14999999
DA	Asiakastosite	18000000	-	18999999
DG	Asiakkaat-hyvitys	18000000	-	18999999
DP	Perintätoimiston suoritukset (viite- ja tilitysaineis- tot)	14000000	-	14999999
DR	Asiakkaat-lasku (konversiolasku)	18000000	-	18999999
DV	Viivästyskorkolasku	18000000	-	18999999
DZ	Asiakkaat -maksukirjaus	14000000	-	14999999
M1	Hautainhoitojärjestelmä (myyntireskontraliitty- män lasku)	18000000	-	18999999
M2	Resurssivarausjärjestelmä (myyntireskontraliitty- män lasku)	18000000	-	18999999

M3	Myyntireskontra yleinen (myyntireskontraliittymän lasku)	18000000	-	18999999
MV	Maksuvapautukset	14000000		14999999
RV	Laskun siirto (Kipan järjestelmän lasku)	90000000	-	99999999
ZD	Luottotappio	18000000	-	18999999

Tositenumerot

Ostolaskut

KA	Toimittajatosite	19000000	-	19999999
KG	Toimittajat - hyvitys	19000000	-	19999999
KR	Toimittajat - lasku	19000000	-	19999999
KZ	Toimittajat - maksu	15000000	-	15999999
TM	Matkalaskut ostoreskontra	19000000	-	19999999

Palkat

PV	Lomapalkkavaraus	1000000	-	1999999
P1	Palkat verokäsittely	1000000	-	1999999

VII Tilintarkastuskertomus

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Helsingin seurakuntayhtymän yhteiselle kirkkovaltuustolle

Olemme tarkastaneet Helsingin seurakuntayhtymän hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2019. Tilinpäätös sisältää seurakuntayhtymän tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutusvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen ja sen liitetiedot.

Yhteinen kirkkoneuvosto ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa seurakuntayhtymän hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Yhteinen kirkkoneuvosto ja hallintojohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot seurakuntayhtymän toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti.

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet hallinnon lainmukaisuutta ja päätöstenmukaisuutta. Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko seurakuntayhtymän hallintoa hoidettu laillisesti sekä asianomaisten toimielinten ja viranhaltijoiden päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Seurakuntayhtymän hallintoa on hoidettu laillisesti ja päätösten mukaisesti.

Seurakuntayhtymän sisäinen valvonta on järjestetty olennaisilta osin asianmukaisesti.

Seurakuntayhtymän tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitase liitteineen on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista. Haluamme kiinnittää huomiota siihen, että korona-epidemia vaikuttaa erityisesti pitkittyessään merkittävästi seurakuntayhtymän taloudelliseen tilanteeseen.

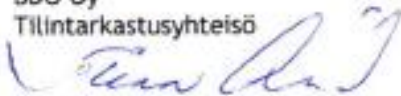
Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 13. toukokuuta 2020

BDO Oy
Tilintarkastusyhteisö

Tiina Lind
JHT, KHT